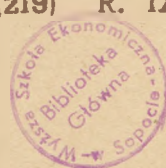

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Warszawa, 1. V. 1952 r. Nr 9 (219) R. IX

TREŚĆ NUMERU:

- 1 Maja — święto mas pracujących na całym świecie
- A. W. Zawadzki: Zasady wykonywania budżetów terenowych w roku 1952
 - B. Radomski: Zadania rad narodowych w tegorocznych „Dniach Oświaty, Książki i Prasy“.
 - M. Żytko: Opieka rad narodowych nad szkolnictwem dla dorosłych
 - B. Zdańkowski: Udział rad narodowych w przygotowaniach do akcji wczasów
 - K. Wysocki: Rady narodowe zainteresowane zakończeniem roku szkolnego
 - M. Szpringer: Nowy etap w pracy kulturalnej na wsi
 - B. Geraga: Jak prezydium rad narodowych woj. rzeszowskiego realizują wytyczne w sprawie skarg i zażaleń
- Nasi korespondenci piszą:
- J. Barczyk, przew. Prez. MRN we Wrocławiu: Wrocław wykonuje zobowiązania
 - S. Cieleżyński, członek Komisji Zdrowia Warszawskiej Woj. RN: Po co utrzymuje się komisje uzdrowiskowe?
 - J. Rudnicki, kier. Wydz. Prez. PRN w Ostródzie: Doświadczenia z przygotowań do siewów posłużą nam w dalszej pracy
 - T. H.: Więcej troski o należyty rozwój spółdzielni produkcyjnych
- Nowa forma pomocy radnym
- Notatki z życia rad narodowych
- Z działalności Rad w ZSRR:
- M. Koszelew: Na posiedzeniu komitetu wykonawczego
 - A. Karp: Zebrania gromadzkie
 - W. Bułuczewski: Praca informacyjna w komitecie wykonawczym
 - P. Ijewlew: Gabinet delegata
- Przegląd ustawodawstwa
- Głosy prasy

W tym numerze wkładka
PORADY PRAWNE

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Nr 9 (219)

Warszawa, 1 maja 1952 r.

Rok IX

1 MAJA – ŚWIĘTO MAS PRACUJĄCYCH NA CAŁYM ŚWIECIE

1 Maja to bojowe święto klasy robotniczej i mas pracujących na całym świecie, to dzień braterstwa wszystkich ludów walczących o pokój, demokrację i socjalizm.

1 Maja to święto całego naszego narodu, narodu budującego socjalizm.

1 Maja to dzień, w którym dokonujemy przeglądu naszych sił i naszych osiągnięć.

Tegoroczne święto 1 Maja i 60 rocznicę urodzin Pierwszego Budowniczego Polski Ludowej — Prezydenta Bolesława Bieruta masy pracujące uczciły wspólnym czynem produkcyjnym. Dzięki temu nasza gospodarka narodowa w trzecim roku wykonywania wielkiego Planu 6-letniego została zasilona tysiącami ton węgla i stali, ponadplanowo wykonanymi samochodami i wagonami, wcześniej wykończonymi izbami mieszkalnymi i wcześniej i lepiej zasianym zbożem.

Rocznica urodzin Obywatela Prezydenta i święto 1 Maja to dwa symbole walki o realizację jednej idei. Idei społecznego wyzwolenia człowieka i braterstwa ludów na całym świecie.

1 Maja obchodzimy — tak jak i masy pracujące całego świata — pod hasłem walki o pokój. Szczególnie obecnie, wobec jawnych przygotowań imperialistów do nowej wojny, wobec organizowania nowego Wehrmachtu konieczne jest jeszcze mocniejsze podkreślanie naszej woli zachowania pokoju i jeszcze silniejsze zwracanie szeregow narodowego frontu walki o pokój i Plan 6-letni. Wiemy bowiem o tym wszyscy, wie o tym pracownik i działacz rad narodowych, że każda tona węgla i stali to wzmocnienie Polski Ludowej, ważnego bastionu frontu pokoju, to odsuwanie coraz dalej widma wojny.

Na pytanie grupy redaktorów pism amerykańskich, czy trzecia wojna światowa jest obecnie bliższa niż przed dwoma lub trzema laty, Józef Stalin odpowiedział: „Nie, nie jest bliższa“.

Ta odpowiedź napełniła otuchą serca ludzi pracy, walczących o pokój na całym świecie.

Pamiętamy wszyscy wypowiedź Stalina: „Pokój będzie zachowany i utrwalony, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą brońmi jej do końca“.

Święto 1 Maja jest rokrocznie dowodem tego, jak narody na czele z klasą robotniczą coraz silniej, coraz pewniej ujmują w swe ręce sprawę utrzymania pokoju. 1 Maja bojownicy o pokój na całym świecie liczą swe szeregi, swą realną siłę najpotężniejszego w historii świata masowego ruchu. W tym dniu narody Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej wraz z masami pracującymi krajów kapitalistycznych manifestują swoją potęgę i swoją zdecydowaną wolę walki o pokój i wolność.

Wraz ze wszystkimi ludami świata naród polski czci święto 1 Maja, czci konkretnie — pracę.

Już trzeci z kolei rok rady narodowe obchodzą święto 1 Maja jako terenowe organa jednolitej władzy państwowej.

W ciągu roku, który minął, od maja 1951 r. nasze rady narodowe znacznie się wzmocniły, wyrosły w wykonywaniu poważnych, odpowiedzialnych zadań gospodarczych i politycznych. Rady narodowe wyszły zwycięsko z wielkiej bitwy o wykonanie planu skupu zboża i ziemniaków na jesieni ub. roku, przeprowadziły kampanię siewów jesiennych i orak zimowych, budowały i remontowały mieszkania ludzi pracy, szkoły i szpitale, organizowały siewy wiosenne, likwidację odłogów itd., itd.

Święto 1 Maja i 60 rocznicę urodzin Prezydenta Bieruta rady narodowe uczciły tysiącami zobowiązań: rad i poszczególnych radnych, prezydiów i pracowników aparatu prezydiów.

Dodatkowe wykłady z zakresu wiedzy rolniczej, dodatkowe kontrole przygotowań do siewów wiosennych, dodatkowe godziny pracy przy remontach — taki był wyraz miłości rad narodowych do swego Prezydenta, taki był wyraz powitania tegorocznego święta 1 Maja.

Jedno z haseł Komitetu Centralnego PZPR na 1 Maja głosi:

„Wzmacniajmy rady narodowe, zwiększajmy udział mas pracujących w rządzeniu państwem, zwiększajmy we wszystkich organach władzy ludowej troskę o potrzeby człowieka pracującego!”

Hasło to wskazuje drogę pogłębiania demokracji naszego ustroju, drogę uczynienia organów władzy państwowej w terenie — rad narodowych — bliższymi człowiekowi pracy. Droga ta wiedzie przez zwiększenie udziału mas pracujących w rządzeniu państwem, przez zwiększenie troski o człowieka pracy we wszystkich organach władzy ludowej.

Szczególnie organa wykonawcze rad narodowych — prezydium i pracownicy ich aparatu — muszą wziąć do serca te programowe wskazania, jakie płyną z przytoczonego hasła KC PZPR. Oni bowiem najczęściej, codziennie, stykają się z interesantem, z człowiekiem pracy, który przychodzi do prezydium rady narodowej, by załatwić ważną dla siebie sprawę, by złożyć zażalenie, wniosek czy prośbę. Właśnie na podstawie zachowania się członków prezydiów i pracowników aparatu wykonawczego rad człowiek pracy wyrabia sobie opinię o samej władzy państwowej.

Troska rad narodowych o człowieka pracy nie jest jeszcze dostateczna. Wiele skarg i zażaleń składanych przez ludzi pracy nie zostało rozpatrzonych wnikliwie i w terminie, są poważne braki w wykonaniu planu w rolnictwie, nie ma jeszcze dostatecznej gospodarności na odcinku gospodarki komunalnej. Ciągłe jeszcze niewystarczający jest udział mas pracujących w rządzeniu państwem, ciągle jeszcze w radach narodowych za mały jest odsetek robotników i chłopów związanych z produkcją.

Brak te nie przeczą widocznym osiągnięciom rad na innych odcinkach, potwierdzając tylko głęboką wymowę hasła: **„Wzmacniajmy rady narodowe“**.

Wzmocnienie rad narodowych to w konsekwencji: lepsze wykonanie **„zadań tegorocznych decydujących o zwycięstwie 6-letniego Planu budowy podstaw socjalizmu“** (z hasła KC PZPR).

Decydujący o zwycięskim wykonaniu Planu 6-letniego 1952 rok postawił przed masami pracującymi odpowiedzialne i trudne zadania. Komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego stwierdził wykonanie planu na I kwartał br. w 100,3 procent i wzrost produkcji w porównaniu z I kwartałem ub. roku o około 19 procent.

Dalsze zwycięskie wykonywanie zadań Wielkiego Planu jest zależne m. in. od sprawnego działania aparatu rad narodowych, tego aparatu, który załatwił tysiące spraw ludzi pracy.

Pracownikom prezydiów hasło KC PZPR mówi: **„Usprawniajcie pracę aparatu państwowego, wzmacniajcie dyscyplinę państwową, walczycie z biurokracją! Dbajcie o potrzeby mas pracujących i interesy państwa!”**

Hasło to wskazuje węzłowe zagadnienia, które powinny być stale, na codzień myślą przewodnią pracy aparatu wykonawczego rad narodowych.

Przez stałe usprawnianie pracy, przez wzmacnianie dyscypliny państwowej i walkę z biurokracją rady narodowe wyzbywają się szkodliwych pozostałości dawnego kapitalistycznego aparatu władzy, stają się coraz bliższe masom pracującym.

Nasze państwo to państwo mas pracujących, to ojczyzna ludzi pracy. Dlatego dbałość o interesy ludzi pracy idzie w parze z dbałością o interesy państwa. Pracownik aparatu rad narodowych otaczając należytą troską sprawy człowieka pracy dba tym samym o interes ludowego państwa, które jest najgłębiej zainteresowane w stworzeniu swym obywatelom możliwie najlepszych warunków pracy, mieszkania, nauki itp. W wielu przypadkach od rad narodowych zależy stworzenie szeregu udogodnień, np. w komunikacji, w zaopatrzeniu w żywność, opał itd. Dlatego tak aktualna jest dla naszych rad wymowa przytoczonego hasła.

Manifestując 1 Maja naszą radość z coraz większych, z coraz bardziej rzucających się w oczy osiągnięć naszego narodu, będziemy jednocześnie myśleć, jak pomnażać te osiągnięcia, jak ulepszać jeszcze bardziej gospodarkę rad narodowych w gminie, w powiecie, w województwie i w mieście. A do zrobienia jest jeszcze dużo, bardzo dużo.

Rady narodowe mają szerokie pole dla wykazania swej inicjatywy w mobilizowaniu mas pracujących do wykonania zadań trzeciego roku Wielkiego Planu. Szczególnie duże obowiązki mają gminne rady narodowe na odcinku rolnictwa, a miejskie — na odcinku gospodarki komunalnej i mieszkaniowej. Zdajemy sobie bowiem sprawę, że każdy obsiany hektar, każda wyremontowana izba równoległe z tysiącami ton węgla i stali wzmacnia naszą ojczyznę i front pokoju. Każde nasze osiągnięcie mobilizuje robotników zachodu i ludy krajów kolonialnych do jeszcze ofiarniejszej walki z imperializmem, wpływa na rozkład wśród podżegaczy wojennych, na izolację amerykańskich imperialistów, siewców śmiercionośnych bakterii na koreańskie i chińskie wsie, opiekunów i popleczników zbrodniarzy hitlerowskich.

Dlatego też manifestując 1 Maja naszą radość, naszą siłę pamiętać będziemy o wielkich obowiązkach, jakie nakłada na nas trzeci rok Planu Sześcioletniego i gigantyczna walka o pokój.

A. W. ZAWADZKI

Zasady wykonywania budżetów terenowych w roku 1952

Ukazał się szereg przepisów szczególnych, które określają, w jaki sposób ma być wykonywany zarówno budżet centralny jak i budżety terenowe. Przepisy te pozwalają na syntetyczne ujęcie ogólnych zasad wykonywania budżetów terenowych w 1952 roku. Zostaną one omówione w kolejności następującej:

1. ogólne wytyczne wykonywania budżetów terenowych,
2. funkcje wykonawców budżetów,
3. finansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych,
4. zasady gospodarowania w ramach własnych środków,
5. zatwierdzanie preliminarzy zbiorczych i jednostkowych,
6. planowanie kwartalne,
7. dokonywanie zmian w budżetach terenowych: przenoszenie kredytów, dodatkowe kredyty, dodatkowe budżety,
8. kontrola wykonania budżetów, sprawozdawczość.

1.

Uchwała Rady Ministrów z 16 lutego 1952 r. Nr 70 w sprawie zasad i trybu wykonywania budżetu państwa na rok 1952 (Monitor Polski Nr A-24, poz. 304) ustala, iż przy wykonywaniu budżetu powinny być przestrzegane następujące zasady:

1. pełnego i terminowego wykonania zadań Narodowego Planu Gospodarczego,
2. pełnego i terminowego zrealizowania wszystkich dochodów,
3. dokonywania wydatków tylko w miarę realizacji odpowiadających im zadań rzeczowych oraz w sposób najbardziej gospodarny, prowadzący do stałego obniżania kosztów,
4. wykorzystania kredytów budżetowych wyłącznie na cele określone w preliminarzach jednostek budżetowych oraz w bilansach dochodów i wydatków przedsiębiorstw na rozrachunku gospodarczym.

Zasady te nakładają na wykonawców budżetów terenowych obowiązek pełnej akumulacji planowanych dochodów oraz obowiązek realizacji wydatków w sposób oszczędny, gospodarny a zarazem zabezpieczający pełne wykonanie zadań Narodowego Planu Gospodarczego. Zasady te obowiązywały również i w 1951 roku, należy jednak zau-

ważyć, że istotna ich treść, wyrażająca się w szczegółowych przepisach, została w 1952 r. znacznie pogłębiona. Na przykład oparcie gospodarki budżetowej w terenie w 1952 r. na własnych środkach pieniężnych powinno wzmocnić akumulację dochodów i przyczynić się do zwiększenia gospodarności władz terenowych. Dalsze pogłębienie gospodarności władz terenowych powinno nastąpić w wyniku realizacji w 1952 r. w pełnym zakresie dodatkowych budżetów, gdyż rady narodowe będą mogły przeznaczyć całość ponadplanowych dochodów (w 1951 r. — 50%), osiągniętych dzięki swej inicjatywie i gospodarności, na poprawienie warunków bytowania ludności miejscowej. Dalsze postawienie w zakresie wykonywania budżetów terenowych w 1952 r. przyczynią się do lepszej i pełniejszej realizacji zadań Narodowego Planu Gospodarczego.

2.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów Nr 70 z br. oraz z zarządzeniem Ministra Finansów z 4 grudnia 1951 r. w sprawie przepisów o rachunkowości budżetowej (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1477) wykonawcami budżetów terenowych są:

1. organa finansowe; funkcje organów finansów pełnią w gminach i miastach nie stanowiących powiatów właściwe prezydium rad narodowych, w pozostałych prezydiach rad narodowych — wydziały finansowe;
2. wydziały fachowe w prezydiach rad narodowych wojewódzkich, powiatowych i miejskich (m. st. Warszawy, m. Łodzi oraz miast stanowiących powiaty) oraz prezydium rad narodowych w gminach i w miastach nie stanowiących powiatów;
3. jednostki budżetowe podległe wydziałom fachowym (prezydiom gminnych i miejskich rad narodowych), o ile zostały one upoważnione do samodzielnego wykonywania swych preliminarzy.

Rola organów finansowych jako wykonawców budżetu sprowadza się, ogólnie biorąc, do następujących czynności:

- a) wykonywania własnych jednostkowych preliminarzy wydatków i dochodów,
- b) czuwania nad prawidłowym i oszczędnym wykonywaniem całego budżetu jednostkowego, koordynacji i instruktarzu w zakresie spraw związanych z wykonywaniem budżetu, otwierania kredytów, zasilania rachunków bieżących jednostek budżetowych w niezbędne

środki obrotowe. Poza tym organa finansowe muszą dopilnować terminowej akumulacji wszystkich dochodów budżetów terenowych oraz rozprowadzać środki pieniężne na wszystkie jednostki, wykonujące swe preliminarze, w sposób celowy i we właściwych terminach, aby zabezpieczyć ciągłość w wykonywaniu zadań planu gospodarczego; organa finansowe powinny baczyć, by zarówno strona formalno-porządkowa (dyscyplina finansowa, rachunkowość, sprawozdawczość), jak i merytoryczna (dokonywanie wydatków w miarę realizacji zadań planu gospodarczego) była w dostatecznej mierze zabezpieczona.

Należy ponadto podkreślić, iż terenowe organa finansowe akumulują nie tylko dochody własnych jednostkowych budżetów, lecz w nierównie większej skali ściągają dochody na rzecz budżetu centralnego od przedsiębiorstw uspołecznionych, od spółdzielczości, od przedsiębiorstw sektora prywatnego, od gospodarstw rolnych i od pozostałej ludności. Organa finansowe spełniają tu czynności, które przekraczają zasięg lokalnych spraw terenowych i posiadają znaczenie ogólnopaństwowe, gdyż od aktywnej, sprawnie zorganizowanej pracy organów finansowych zależy pomyślna realizacja dochodów budżetu państwa, zapewniająca wykonanie zadań Narodowego Planu Gospodarczego.

Poza organami finansowymi wykonawcami budżetów terenowych są wydziały fachowe (w gminach i miastach nie stanowiących powiatów — prezydium rad narodowych) oraz jednostki podległe. Wykonawców tych podzielić można na dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia.

Dysponentami pierwszego stopnia, zwanymi również dysponentami głównymi, są kierownicy wydziałów fachowych (których kredyty objęte są oddzielnymi częściami budżetów terenowych) oraz przewodniczący prezydiów rad narodowych gmin i miast nie stanowiących powiatów. Głównym dysponentem otwierane są kredyty budżetowe bezpośrednio przez organa finansowe. Część otwartych kredytów dysponenti główni wykorzystują we własnym zakresie. Wchodzą tu w grę:

- a) kredyty na utrzymanie administracji wydziału,
- b) kredyty na utrzymanie jednostek nie wykonujących swych preliminarzy oraz na zadania budżetowe realizowane bezpośrednio przez wydział fachowy,
- c) kredyty na scentralizowane zakupy.

Resztę otwartych kredytów dysponenti główni przekazują dysponentom trzeciego stopnia, czyli podległym jednostkom budżetowym (np. szpitalom, zakładom opieki) uprawnionym do samodzielnego wykonywania swych jednostkowych preliminarzy.

Dysponentami trzeciego stopnia są zatem jednostki budżetowe podległe wydziałom fachowym (w gminach i miastach nie stanowiących powiatów

— prezydiom rad narodowych) upoważnione do samodzielnego wykonywania swych preliminarzy. Listę dysponentów trzeciego stopnia ustalają prezydium właściwych rad narodowych, powiadamiając o tym oddziały Narodowego Banku Polskiego.

Dysponentami drugiego stopnia są władze i urzędy, które część kredytów postawionych im do dyspozycji przez dysponentów pierwszego stopnia bezpośrednio wykorzystują, resztę zaś kredytów przekazują dysponentom trzeciego stopnia. Dysponenti drugiego stopnia występują jedynie w zakresie wykonywania budżetu centralnego. Budżety terenowe wykonywane są zatem przez organa finansowe i przez dysponentów pierwszego stopnia (głównych) oraz dysponentów trzeciego stopnia.

Zadania dysponentów głównych w zakresie wykonywania budżetów terenowych sprowadzają się zatem do:

- a) wykonywania preliminarzy związanych z utrzymaniem własnej administracji i do ściągnięcia zaplanowanych dochodów,
- b) wykonywania preliminarzy wydatków jednostek nie uprawnionych do samodzielnego ich wykonywania (np. żłobki, przedszkola, mniejsze zakłady lecznicze na ogół nie wykonują samodzielnie swych preliminarzy wydatków, choć są zobowiązane do ściągania zaplanowanych dochodów),
- c) wykonywania preliminarzy zadań budżetowych, akcji czasowych (np. akcje szczepień ochronnych, walka z analfabetyzmem),
- d) dokonywania scentralizowanych zakupów zarówno z kredytów preliminarzy wykonywanych we własnym zakresie, jak i z preliminarzy dysponentów trzeciego stopnia,
- e) przekazywania kredytów dysponentom trzeciego stopnia,
- f) czuwania nad prawidłowym wykonywaniem preliminarzy przez dysponentów trzeciego stopnia.

Przekazywanie kredytów dysponentom trzeciego stopnia nie może odbywać się mechanicznie (np. na kwartał $\frac{1}{4}$ kredytu rocznego), lecz powinno uwzględniać istotne potrzeby związane z realizacją planowanych zadań; jeżeli zatem jednostka budżetowa (np. szpital) nie realizuje w równomierny sposób zadań swych w ciągu roku (np. uruchomienie nowego oddziału w połowie roku), jednostce tej należy przekazywać kredyty w miarę wykonywanych zadań. Również przy przekazywaniu kredytów należy uwzględnić sezonowość realizacji niektórych wydatków (np. remontów, zakupu opału itd). Dysponent główny powinien czuwać nad prawidłowym wykonywaniem preliminarzy dysponentów trzeciego stopnia w drodze stałego nadzoru i instruowania; nieodzownym postulatem jest śledzenie sprawozdań z wykonania planu rzeczowego i preliminarzy jednostkowych i podejmowa-

nie przez dysponentów głównych we właściwym czasie decyzji zapewniających pełne wykonanie planowanych przez podległe jednostki zadań oraz oszczędną gospodarkę, której wyrazem powinno być obniżanie się kosztów jednostkowych.

3.

Finansowanie wydatków bieżących budżetów terenowych odbywa się, podobnie jak w 1951 r., bezpośrednio z kredytów preliminarzy właściwych jednostek (dysponentów). Finansowanie odbywa się w ramach kredytów otwartych przez organa finansowe dysponentom głównym i w granicach przekazanych przez dysponentów głównych kredytów dysponentom trzeciego stopnia. Innowacją systemu finansowania wydatków w 1952 r. (o czym mowa będzie niżej) jest uzależnienie dokonywania wydatków od posiadania przez dysponentów gotówki na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim.

Niezależnie od innowacji tej, odnoszącej się do finansowania wszystkich wydatków z budżetów terenowych, poważne zmiany zaszły w 1952 r. w stosunku do finansowania wydatków inwestycyjnych.

Zasady finansowania inwestycji w roku 1951¹⁾ przewidywały, iż kredyty budżetowe na inwestycje były otwierane przez banki finansujące inwestycje wprost inwestorom bezpośrednim. Otwarcie tych kredytów następowało jednorazowo na cały rok na podstawie przedstawionych bankom przez prezydów wojewódzkich rad narodowych tytułów inwestycyjnych i planu sfinansowania inwestycji. Narodowy Bank Polski prowadził odrębne rachunki dla poszczególnych banków finansujących inwestycje, przelewając bankom tym sumy zrealizowanych wydatków. Jednocześnie Narodowy Bank Polski z urzędu obciążał rachunki wydatków budżetowych właściwych jednostkowych budżetów terenowych, uznając zarazem rachunki dochodów tych budżetów z tytułu dotacji wyrównawczej na cele inwestycyjne.

System finansowania inwestycji na rok 1952 zmienia ten stan rzeczy. Finansowanie wydatków na inwestycje potraktowane zostało podobnie jak finansowanie wydatków bieżących, to znaczy zarówno otwarcie kredytu, jak i wypłata z budżetu dotacji na inwestycje odbywa się w zwykłym trybie wykonywania budżetów terenowych.

Banki specjalne finansują inwestycje na podstawie:

- a) tytułu inwestycyjnego,
- b) rocznego i kwartalnych planów pokrycia inwestycji,
- c) wymaganej dokumentacji technicznej i prawnej.

Należy jednak zauważyć, że finansowanie przez banki specjalne inwestycji odbywa się do wysokości przelanych przez właściwy budżet terenowy dotacji oraz w granicach zakumulowanych środków własnych, zgodnie z planem pokrycia finansowego inwestycji.

Organa finansowe otwierają dysponentom głównym kredyty budżetowe na inwestycje na podstawie kwartalnych planów pokrycia finansowego inwestycji. W granicach otwartych kredytów budżetowych organa finansowe przelewają środki pieniężne na rachunki operacyjne banków specjalnych (finansujących inwestycje) w Narodowym Banku Polskim. Dokonanie przez właściwy organ finansowy przelewu środków pieniężnych jest warunkiem finansowania przez banki specjalne inwestycji objętych danym budżetem.

Należy zauważyć, że również i na odcinku inwestycji pozalimitowych zaszły znaczne zmiany w stosunku do roku 1951. Stało się to na skutek wydania z datą 12 grudnia 1951 r. dwóch zarządzeń przewodniczącego PKPG o inwestycjach pozalimitowych²⁾ i Ministra Finansów w sprawie pozabudżetowych środków specjalnych na finansowanie inwestycji³⁾.

4.

Ważną zmianą wprowadzoną do systemu wykonywania budżetów terenowych w 1952 r. jest:

- a) oparcie gospodarki budżetów terenowych na własnych środkach obrotowych,
- b) uzależnienie dokonywania wydatków od posiadanej gotówki na rachunku bankowym.

W roku 1951 budżety terenowe nie były wyposażone we własne środki obrotowe. Dochody budżetów terenowych akumulowane były na kontach właściwych dochodów budżetowych w Narodowym Banku Polskim. Wydatki budżetów terenowych dokonywane były z kont wydatków budżetowych w NBP do wysokości otwartych na nich przez organa finansowe lub wydziały fachowe (dla jednostek podległych) kredytów. Nie było natomiast takiego powiązania kont dochodowych z kontami wydatków budżetowych, które by uzależniało realizowanie wydatków od osiągniętych dochodów.

Budżety terenowe w 1951 roku były zrównoważone. W oparciu o ustawę budżetową plany regulowania zbiorczych budżetów województw i powiatów ustalały dla poszczególnych jednostkowych budżetów pełne pokrycie ich wydatków budżetowych w dochodach własnych, w udziałach w dochodach budżetu centralnego i w dotacji wyrównawczej. Zasada równowagi nie była jednak w trakcie wykonywania budżetów przestrzegana, skoro wydatki budżetów terenowych mogły być dokonywane niezależnie od wygosparowanych wpływów.

Stan ten w r. 1952 uległ zasadniczej zmianie. Obecnie każdy terenowy budżet jednostkowy po-

¹⁾ Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 23 lutego 1951 r. w sprawie przepisów o wykonywaniu budżetu państwa oraz o rachunkowości budżetowej w zakresie finansowania inwestycji objętych planem inwestycyjnym na 1951 r. (Monitor Polski Nr A-21, poz. 265).

²⁾ Monitor Polski Nr A-1, poz. 19.

³⁾ Monitor Polski Nr A-1, poz. 22.

siada w terytorialnie właściwym oddziale NBP rachunek bieżący zwany „rachunkiem podstawowym budżetu“. Rachunki podstawowe służą do akumulacji środków pieniężnych każdego budżetu. Rachunkami tymi dysponują w gminach i w miastach nie stanowiących powiatów przewodniczący prezydiów tych rad narodowych, natomiast w prezydiach rad narodowych wyższego stopnia — kierownicy wydziałów finansowych.

Na rachunek podstawowy wpływają: a) nadwyżk. z roku ubiegłego, b) wszystkie dochody własne danego budżetu, c) udziały w dochodach budżetu centralnego, d) dotacja wyrównawcza.

Wszystkie jednostki budżetowe, w których preliminarzach zaplanowane zostały dochody, posiadają w NBP rachunki dochodów budżetowych. na które wpływają dochody przez jednostki te pobrane. Z rachunków dochodów budżetowych nie mogą być dokonywane żadne wydatki z wyjątkiem zwrotu dochodów. Sumy zakumulowane na rachunkach dochodów są automatycznie przez NBP przelewane na rachunek podstawowy budżetu w ustalonych odstępach czasu.

Dysponenci główni posiadają ponadto w NBP dwa rachunki bieżące:

- a) na wydatki dokonywane we własnym zakresie przez głównych dysponentów,
- b) na wydatki dysponentów podległych głównemu dysponentowi (dysponentów trzeciego stopnia).

Na rachunki te organa finansowe, w granicach otwartych kredytów oraz możliwości finansowych budżetu. przelewają odpowiednie kwoty pieniężne z rachunku podstawowego budżetu.

Dysponenci główni z pierwszego rachunku bieżącego dokonują wypłat na wydatki preliminarzy wykonywanych we własnym zakresie. Z drugiego rachunku bieżącego dysponenci główni dokonują przelewów na poszczególne rachunki bieżące wydatków dysponentów trzeciego stopnia. Dysponenci zatem trzeciego stopnia dokonują wydatków w ramach przekazanych im przez dysponentów głównych kredytów budżetowych oraz do wysokości przelanych im przez dysponentów głównych na rachunki bieżące kwot gotówkowych.

Otwarcie kredytów przez organa finansowe dysponentom głównym oraz przekazanie przez dysponentów głównych kredytów dysponentom trzeciego stopnia odbywa się co kwartał. Natomiast przelew gotówki z rachunku podstawowego na rachunki bieżące dysponentów głównych, a z rachunków tych na rachunki bieżące dysponentów trzeciego stopnia, powinien odbywać się w zasadzie raz na miesiąc. Jeżeli chodzi o finansowanie wydatków na inwestycje, to przelewy gotówki z rachunku podstawowego dokonywane są przez organa finansowe, z pominięciem dysponentów, bezpośrednio na rachunki właściwych banków finansujących inwestycje.

Wypada przy tym podkreślić, iż nowy system wykonywania budżetów terenowych wyznacza całkiem inną rolę otwarciom kredytów, niż to miało miejsce przed dniem 1 stycznia 1952 roku. W dawnym systemie organa finansowe otwierały kredyty wydziałom fachowym (a te z kolei jednostkom wykonującym swe preliminarze) w NBP, przy czym otwarcie kredytu było jednocześnie upoważnieniem do dokonywania wydatków do wysokości otwartych kredytów na rachunkach w NBP.

W nowym systemie wykonywania budżetów terenowych otwarcie przez organa finansowe kredytów dysponentom głównym oraz dalsze przekazywanie kredytów przez dysponentów głównych dysponentom trzeciego stopnia odbywa się z pominięciem NBP, a zatem bezpośrednio dysponentom. Otwarcie (przekazanie) kredytów jest wprawdzie dla dysponentów upoważnieniem do dokonywania wydatków, ale realizacja wydatków uzależniona jest od zapasu posiadanej przez dysponentów gotówki na rachunkach bieżących w NBP. W ślad zatem za otwarciem kredytów muszą następować przelewy gotówki z rachunku podstawowego na rachunki bieżące głównych dysponentów i z rachunków tych — dalsze przelewy na rachunki bieżące dysponentów trzeciego stopnia. W ten sposób otwarcia kredytów sprzężone z systemem rachunków podstawowych i bieżących realizują zasadę planowego wykonania budżetów terenowych z zachowaniem ich równowagi budżetowej

Z końcem roku niewykorzystane salda na rachunkach bieżących dysponentów są automatycznie przelewane przez NBP na rachunek podstawowy budżetu. Na rachunek ten również wpłynąć powinny w końcu roku niewykorzystane środki na inwestycje przelane uprzednio na rachunki banków specjalnych przez organa finansowe. W ten sposób w końcu roku następuje akumulacja wszystkich niewykorzystanych zasobów gotówkowych na rachunku podstawowym celem umożliwienia dokonywania dalszych planowych przelewów w ramach otwarcia kredytów nowego okresu budżetowego.

Należy wreszcie zauważyć, iż celem uelastyczenia polityki organów finansowych w zasilaniu rachunków bieżących w środki obrotowe oraz celem dokonywania ewentualnych poprawek w dokonanych już uprzednio przelewach nowe przepisy zobowiązują dysponentów kredytów do czynienia zwrotnych przelewów z rachunków bieżących na rachunek podstawowy budżetu na żądanie organu finansowego.

Podany wyżej tryb otwarcia kredytów i przelewów z rachunków podstawowych na rachunki bieżące odnosi się do budżetów prezydiów rad narodowych wojewódzkich, powiatowych oraz miejskich (miast stanowiących powiaty, m. st. Warszawy i m. Łodzi).

W zakresie budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów prezydium rad narodowych nie dokonują otwarcia kredytów, lecz wykorzystują je w ramach planów kwartalnych⁴⁾. Wszelkie dochody gmin i miast nie stanowiących powiatów zalicza się też bezpośrednio na rachunki podstawowe tych budżetów. Z rachunków tych, którymi dysponują przewodniczący prezydiów, dokonywane są wypłaty związane z wykonaniem wydatków bieżących. Budżety gmin nie przewidują środków na finansowanie inwestycji; są one umieszczone w budżetach powiatów. Natomiast budżety miast nie stanowiących powiatów posiadać mogą środki na finansowanie inwestycji, a zatem z rachunków podstawowych tych miast dokonywane być powinny przelewy na rachunki banków specjalnych finansujących inwestycje miejskie.

5.

Budżety terenowe na 1952 r. zestawione są w klasyfikacji: części, działów, rozdziałów i paragrafów. Natomiast preliminarze jednostkowe, wykonywane przez poszczególnych dysponentów, są zestawione w klasyfikacji szczegółowej, to jest do pozycji włącznie. Ponadto preliminarze jednostek podległych wydziałom fachowym (dysponentom głównym) wchodzi do budżetu jednostkowego w kwotach zestawionych zbiorczo czyli jako preliminarze zbiorcze. Zachodzi zatem potrzeba zatwierdzenia wszystkich preliminarzy jednostkowych w klasyfikacji szczegółowej, to jest do pozycji włącznie.

Zachodzi również potrzeba zatwierdzenia jednostkowych preliminarzy środków specjalnych, bilansów dochodów i wydatków poszczególnych przedsiębiorstw i gospodarstw pomocniczych, wreszcie jednostkowych planów pokrycia finansowego inwestycji, gdyż te preliminarze, plany i bilanse powiązane są z budżetami jednostkowymi w kwotach zbiorczych.

Stąd też prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych oraz rad narodowych m. st. Warszawy, m. Łodzi i miast stanowiących powiaty w ramach poszczególnych części swych jednostkowych budżetów powinny zatwierdzić:

- a) jednostkowe preliminarze dochodów i wydatków wydziałów oraz zbiorcze preliminarze jednostek podległych wydziałom,
- b) jednostkowe preliminarze środków specjalnych wydziałów oraz zbiorcze preliminarze tych środków jednostek podległych wydziałom,
- c) zbiorcze bilanse dochodów i wydatków przedsiębiorstw i gospodarstw pomocniczych podległych wydziałom,

- d) zbiorcze plany pokrycia finansowego inwestycji.

Zatwierdzenie tych preliminarzy, bilansów i planów następuje na podstawie wniosków wydziałów finansowych zaopiniowanych przez wojewódzkie (powiatowe) komisje planowania gospodarczego.

Z kolei wydziały fachowe tych prezydiów rad narodowych, w ramach zatwierdzeń dokonanych przez prezydium, ze swej strony zatwierdzają:

- a) jednostkowe preliminarze dochodów i wydatków oraz jednostkowe preliminarze środków specjalnych jednostek podległych,
- b) jednostkowe bilanse dochodów i wydatków przedsiębiorstw i gospodarstw pomocniczych,
- c) jednostkowe plany pokrycia finansowego inwestycji jednostek podległych.

Jeżeli chodzi o prezydium rad narodowych gmin i miast nie stanowiących powiatów, to zatwierdzają one w ramach swych jednostkowych budżetów:

- a) jednostkowe preliminarze dochodów i wydatków oraz jednostkowe preliminarze środków specjalnych jednostek podległych,
- b) jednostkowe bilanse dochodów i wydatków przedsiębiorstw i gospodarstw pomocniczych.

Ponadto prezydium rad narodowych miast nie stanowiących powiatów zatwierdzają jednostkowe plany pokrycia finansowego inwestycji.

Zatwierdzenie preliminarzy przez prezydium rad narodowych powinno być w zasadzie dokonywane po uchwaleniu budżetów jednostkowych przez rady narodowe.

6.

Przepisy o wykonywaniu budżetu państwa na rok 1952 przewidują nowe uregulowanie kwartalnych planów wykonania budżetu centralnego i budżetów terenowych. Stanowią one, iż Minister Finansów na podstawie wniosków władz naczelnych i prezydiów wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) ustalać będzie na każdy kwartał plan wykonania budżetu centralnego i limity kwartalnych planów wykonania zbiorczych budżetów województw (m. st. Warszawy i m. Łodzi).

Limity kwartalnych planów wykonania zbiorczych budżetów województw oraz budżetów m. st. Warszawy i m. Łodzi stanowią dla prezydiów tych rad plan realizacji globalnej sumy dochodów budżetowych oraz górną granicę otwarcia kredytów budżetowych. W ramach limitów tych prezydium wojewódzkich rad narodowych powinny ustalić limity planów kwartalnych dla swych jednostkowych budżetów, dla poszczególnych budżetów zbiorczych powiatów oraz budżetów miast stanowiących powiaty.

Z kolei prezydium powiatowych rad narodowych w ramach limitów planów kwartalnych wyznaczonych dla zbiorczych budżetów powiatów wydzielić powinny limity planów kwartalnych dla swych budżetów jednostkowych oraz dla poszczególnych budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów.

⁴⁾ W szczególnych wypadkach, gdy miasta nie stanowiące powiatów lub gminy prowadzą gospodarkę w większych rozmiarach, prezydium właściwej powiatowej rady narodowej może postanowić, że w stosunku do gospodarki kredytami budżetowymi tych miast i gmin obowiązują przepisy odnoszące się do prezydiów rad narodowych wyższego stopnia.

Limity planów kwartalnych stanowią dla gmin i miast nie stanowiących powiatów podstawę do normalnego wykonywania ich budżetów, a zatem do realizowania wydatków w granicach tych limitów oraz do wysokości salda na rachunku podstawowym.

Dla jednostkowych budżetów wojewódzkich, powiatowych, m. st. Warszawy i m. Łodzi oraz miast stanowiących powiaty limity planów kwartalnych stanowią podstawę i granicę górną dla otwarcia kredytów dokonywanych przez organa finansowe dysponentom głównym.

W ten sposób system planów kwartalnych wiąże wykonanie budżetu centralnego oraz budżetów terenowych w jednolity system planowego wykonania całego budżetu państwa.

7.

Budżety terenowe w trakcie ich wykonywania mogą podlegać zmianom. Zmiany te można sprowadzić do następujących przypadków:

1. dokonywanie zmian w obrębie jednostkowego budżetu drogą przeniesień kredytów (virements) / między różnymi podziałkami klasyfikacji budżetowej,
2. dokonywanie zmian drogą przeniesień kredytów między różnymi budżetami jednostkowymi,
3. zwiększenie jednostkowych budżetów w związku z przydzieleniem nowych zadań i przyznaniem na ten cel dodatkowych kredytów,
4. zwiększenie jednostkowych budżetów w związku z wygosparowaniem ponadplanowych dochodów i uchwaleniem dodatkowych⁵⁾ budżetów.

W szczególności uchwała Nr 70 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 1952 r. przewiduje szereg nowych postanowień w sprawie przeniesień kredytów w budżetach terenowych. Nie wydane zostały dotąd przepisy wykonawcze Ministerstwa Finansów, które wzorem roku ubiegłego zawierać powinny szczegółowe wytyczne co do przenoszeń kredytów. W świetle obowiązujących obecnie postanowień sprawa przeniesień kredytów w obrębie jednostkowych budżetów terenowych przedstawia się w sposób podany niżej:

- a. przeniesień kredytów między pozycjami tego samego paragrafu dokonują:
 - 1) w gminach i miastach nie stanowiących powiatów prezydium właściwych rad narodowych,
 - 2) w pozostałych prezidiach rad narodowych przewodniczący tych prezidiów dokonują przeniesień w stosunku do preliminarzy jednostkowych i zbiorczych wydziałów, nato-

miast w stosunku do preliminarzy pozostałych jednostek przeniesień dokonują wydziały, którym jednostki te podlegają,

- b. przeniesień kredytów między paragrafami tego samego rozdziału dokonują prezydium właściwych rad narodowych,
- c. przeniesień kredytów między rozdziałami różnych części w obrębie tego samego działu dokonują prezydium właściwych rad narodowych za zgodą prezydium rady narodowej bezpośrednio wyższego stopnia; dla jednostkowych budżetów oraz dla budżetów m. st. Warszawy i m. Łodzi wymagana jest zgoda Ministra Finansów,
- d. przeniesień kredytów między działami jednej lub różnych części w budżetach gmin i miast nie stanowiących powiatów dokonują właściwe prezydium za zgodą prezidiów wojewódzkich rad narodowych,
- e. przeniesień kredytów między działami jednej lub różnych części w budżetach pozostałych rad narodowych dokonują właściwe prezydium rad narodowych za zgodą Ministra Finansów wyrażoną na wniosek prezydium wojewódzkiej rady narodowej; ponadto przeniesienia, które będą wynikały ze zmiany zadań określonych szczegółowym narodowym planem gospodarczym, powinny być uzgodnione z przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Należy zauważyć, że przeniesienia kredytów nie mogą powodować zmian w globalnych kwotach, ustalonych w poszczególnych jednostkowych budżetach terenowych, kredytów na płace i wydatki inwestycyjne (§§ 1 i 17).

Wymienione wyżej postanowienia co do przenoszenia kredytów w obrębie poszczególnych jednostkowych budżetów nie odbiegają znacznie od obowiązujących w tej mierze przepisów w 1951 roku. Zasadniczą natomiast zmianą jest nowy przepis, który zezwala wszystkim prezidiom rad narodowych dokonywać we własnym zakresie przeniesień kredytów między rozdziałami, działami i częściami w przypadku powstania w ciągu okresu budżetowego zmian w organizacji jednostek budżetowych lub przedsiębiorstw, powodujących ich przekształcenie lub przeniesienie do innych rozdziałów, działów lub części budżetowych. Brak analogicznego przepisu w roku ubiegłym powodował pewne trudności w terenie w wypadkach zmian organizacyjnych, które siłą rzeczy powinny były rzutować na ustalenia kredytów budżetowych. Luka ta została w przepisach na 1952 r. wypełniona.

Z nowych postanowień należy również wymienić przepis o charakterze formalnym, którego brak odczuwało się w wykonaniu budżetu 1951 r. Przepis ten przewiduje, iż przy przeniesieniach kredytów mogą być — w ramach obowiązującej klasyfikacji budżetowej — tworzone rozdziały i paragrafy nie istniejące w danym budżecie terenowym oraz pozycje nie istniejące w danym preliminarzu wydatków.

⁵⁾ Zasady dokonywania zmian w budżetach terenowych drogą przeniesień kredytów zostały omówione szczegółowo w dwutygodniku „Rada Narodowa“ z dnia 1 sierpnia 1951 r. Nr 15/201. Jednakże niektóre postanowienia w przepisach z 1952 uległy zmianom.

Wreszcie uchwała Rady Ministrów o wykonywaniu budżetu państwa na rok 1952 zawiera uregulowanie dokonywania zmian w preliminarzach środków specjalnych. Zmiany te mogą być dokonywane przez władze, które preliminarze te zatwierdzały.

Poza przeniesieniami kredytów w obrębie poszczególnych jednostkowych budżetów terenowych mogą być również dokonywane zmiany między tymi budżetami. Uchwała Rady Ministrów Nr 70 z dnia 16 lutego 1952 r. przewiduje dwie możliwości tych zmian.

W pierwszym przypadku prezydium rady narodowej wyższego stopnia może zmniejszyć przypadające budżetowi terenowemu niższego stopnia udziały w dochodach budżetu centralnego lub dotację wyrównawczą, gdy:

- a) w budżecie terenowym niższego stopnia nie uwzględniono w pełni własnych źródeł dochodów,
- b) budżetowi terenowemu niższego stopnia przyznano inny rodzaj dochodów wyrównawczych.

Uprawnienie przyznane prezydium rady narodowej wyższego stopnia do dokonywania zmniejszeń dotacji i udziałów w budżetach niższego stopnia ma na celu umożliwienie przeprowadzenia poprawek wadliwego przydziału tych dochodów na rzecz budżetów niższego stopnia. Praktyka 1951 r. niejednokrotnie bowiem wykazywała błędy w planach regulowania budżetów niższego stopnia; błędy te polegały na tym, że w budżetach tych omyłkowo nie uwzględniono pełnych źródeł dochodów własnych, przez co otrzymywano z budżetu wyższego stopnia nadmierne dotacje i udziały w dochodach budżetu centralnego. Przepisy obowiązujące na 1952 r. pozwolą tego rodzaju omyłki korygować, przy czym kwoty zmniejszeń udziałów i dotacji, w ramach obowiązujących przepisów o regulowaniu budżetów, zarachowane będą na rzecz jednostkowego budżetu wyższego stopnia. O decyzjach zmniejszeń dotacji i udziałów budżetów niższego stopnia prezydium powiatowych rad powinny powiadomić prezydium wojewódzkiej rady narodowej; o decyzjach dokonanych zmniejszeń udziałów i dotacji przez prezydium wojewódzkich rad narodowych w stosunku do budżetów powiatów i miast stanowiących powiaty należy powiadomić Ministra Finansów, który ze swej strony uprawniony jest do dokonywania omawianych zmian w budżetach wojewódzkich oraz m. st. Warszawy i m. Łodzi.

Druga możliwość dokonywania zmian przez prezydium rady narodowej wyższego stopnia w stosunku do budżetów rad narodowych niższego stopnia występuje w przypadkach:

- a) gdy będą wymagały tego przeniesienia lub zmiany zadań określonych szczegółowym narodowym planem gospodarczym,
- b) gdy wprowadzone zostaną zmiany w terytorialnym podziale państwa lub
- c) zmiany w organizacji prezydiów rad narodowych.

W przypadkach podanych prezydium rady narodowej wyższego stopnia może zarówno między budżetami terenowymi niższego stopnia, jak i z tych budżetów na budżet wyższego stopnia, przenosić środki przeznaczone na finansowanie poszczególnych zadań i w związku z tym zmniejszać lub zwiększać w tych budżetach limity wydatków, własne dochody budżetowe oraz udziały w dochodach budżetu centralnego i dotacje.

Przepis ten posiada duże praktyczne znaczenie. Doświadczenie 1951 roku wykazało, iż w ciągu tego okresu budżetowego zarządzane były zmiany w podziale administracyjnym państwa, w organizacji prezydiów różnych stopni oraz w zadaniach planu gospodarczego. Zmiany te siłą rzeczy musiały rzutować na poszczególne budżety terenowe. Przepisy 1951 roku zawierały w tym przedmiocie lukę, która stwarzała pewne trudności w formalno-budżetowym uregulowaniu powyższych zmian. Nowe przepisy na 1952 r. lukę tę usuwają, dając możliwość dostosowywania budżetów terenowych do omawianych wyżej zmian, które niewątpliwie występować będą również na przestrzeni bieżącego roku.

Trzecią formą zmian w budżetach terenowych są zwiększenia tych budżetów drogą dodatkowych kredytów, a to w związku z przydzieleniem nowych zadań przez Radę Ministrów lub prezydium rady narodowej wyższego stopnia.

Instytucja dodatkowych kredytów występowała również w 1951 roku, przepisy na rok 1952 nie wnoszą istotnych zmian.

Czwartą wreszcie formą dokonywania zmian w budżetach terenowych są dodatkowe budżety⁶⁾

8.

Budżety terenowe, które obejmują wszystkie wydatki i dochody związane z działalnością rad narodowych i które są oparte i powiązane z planami gospodarczymi i ustalonymi w tych planach zadaniami gospodarki narodowej, urządzeń socjalno-kulturalnych, urządzeń komunalnych nie tylko rejestrują planowe zadania, ale są również instrumentem śledzenia ich wykonania.

Przez ustawiczne śledzenie wykonania planu gospodarczego i wykonania budżetu rady narodowej mają możliwość oceniać czy wyznaczone zadania planu gospodarczego przebiegają prawidłowo, czy realizowane dochody dają ponadplanowe nadwyżki, czy koszty poszczególnych zadań wykazują tendencję obniżkową, co powinno szczególnie mobilizować rady narodowe, gdyż stwarza dodatkową akumulację środków pieniężnych i umożliwia rozszerzenie planowych zadań.

Wykonanie budżetów terenowych i planów gospodarczych powinno być więc przedmiotem stałej kontroli zarówno przez prezydium i ich orga-

⁶⁾ O znaczeniu budżetów dodatkowych dla gospodarki rad narodowych oraz o szczegółowym trybie ich opracowania i uchwalenia mowa jest w artykule A. W. Zawadzkiego w Nr 23/24 „Rady Narodowej“ z 1951 r.

na, jak i przez rady narodowe oraz ich komisje. Omówienie szczegółowe roli, jaką kontrola powinna spełniać, oraz metod jej przeprowadzenia przekracza ramy niniejszego opracowania. Należy jednak podkreślić, iż nie ma możliwości dokonania kontroli: wykonania planu gospodarczego i budżetu, gdzie nie ma w jednym ciągu prowadzonej rachunkowości i sprawozdawczości.

Uchwała Nr 70 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 1952 r. jak i szereg ostatnio wydanych zarządzeń Ministra Finansów kładą nacisk na terminowe i dokładne sporządzenie sprawozdań. Niestety na tym polu jest jeszcze dużo zaniedbań i niekiedy karygodnej opieszałości. Ostatnio przeprowadzone inspekcje w terenie wykazały znaczne zaległości w księgowaniu stałym, szczególnie w gminach. Zaległości te muszą być wyrównane, a sprawozdania sporządzane w wyznaczonych terminach.

Powołana wyżej uchwała Nr 70 Rady Ministrów przewiduje poważne sankcje w wypadkach zaniedbań w sprawozdawczości, np:

oddziały NBP lub banków specjalnych mają prawo wstrzymania jednostkom budżetowym wypłat z ich rachunków,

może nastąpić wstrzymanie przelania środków pieniężnych na rachunki bieżące dysponentów lub wstrzymanie przelania dotacji wyrównawczej na rachunki podstawowe budżetów niższego stopnia itp.

Niezależnie od sankcji, które w stosunku do poszczególnych opieszalych jednostek terenowych muszą być konsekwentnie stosowane, prezydja rad narodowych w interesie publicznym powinny wzmocnić porządek rachunkowy, przyspieszać i udoskonalać swe sprawozdania, analizować je, ujawniać zahamowania w wykonywaniu zadań, natychmiast podejmować decyzje w celu ich usunięcia oraz wyciągać wnioski co do zapobieżenia powstawaniu zakłóceń w przyszłości. Miesięczne sprawozdania organów finansowych powinny być przedmiotem szczegółowych obrad prezydiów rad narodowych. Kwartalne sprawozdania z wykonania budżetu i planu gospodarczego powinny być rozpatrywane przez prezydja, komisje rad i z reguły stawiane pod obrady sesji rad narodowych. Powinno to wzmocnić walkę o lepsze wykonanie budżetów terenowych i zadań Narodowego Planu Gospodarczego, o przyspieszenie budowy podstaw socjalizmu.

B. RADOMSKI

Zadania rad narodowych w tegorocznych „Dniach Oświaty, Książki i Prasy”

Tegoroczne „Dni Oświaty, Książki i Prasy” przebiegają w atmosferze wytężonej pracy całego narodu nad realizacją zadań trzeciego, decydującego roku Planu 6-letniego.

Plan 6-letni to prócz nowych hut i kopalni także tysiące nowych wędrujących „pod strzechy” książek i czasopism, to powszechny, potężny rozwój oświaty i kultury.

„Dni Oświaty, Książki i Prasy” mają jeszcze bardziej zwiększyć zainteresowanie mas pracujących kulturą i oświatą, zapoznać je z postępową tradycją nauki i kultury polskiej, z jej obecnymi osiągnięciami, z troską naszego państwa o powszechną oświatę.

Co trzeba zrobić, by w ciągu tych „Dni” od 3 do 18 maja spopularyzować książkę, upowszechnić kulturę?

W zakresie oświaty należy dążyć do podejmowania przez nauczycielstwo, młodzież, komitety rodzicielskie i opiekuńcze zobowiązań pomocy słabszym uczniom, zobowiązań polepszenia wyników nauczania, zwalczania absencji nauczycieli i uczniów. Wyróżniający się nauczyciele i uczniowie powinni być premiowani.

W świetlicach i szkołach trzeba organizować poranki lub wieczornice, konkursy deklamacji, wy-

stępy zespołów pieśni i tańca, zespołów dramatycznych itp.

Ważną rzeczą jest organizowanie wystaw ilustrujących dorobek szkół, spotkania uczniów, zwłaszcza szkół zawodowych, z racjonalizatorami i przodownikami pracy.

W czasie „Dni Oświaty, Książki i Prasy” trzeba pobudzić do żywej działalności świetlice szkolne, opracować nowe gazetki ściennie, organizować wycieczki uczniów do bibliotek, drukarni, na wystawy itp.

Organizowanie kiermaszy i ulicznej sprzedaży książek we wszystkich miastach i miasteczkach, kolportaż wydawnictw, organizowanie punktów sprzedaży książek w spółdzielniach gminnych, stoisk na jarmarkach i targach, uruchamianie bibliobusów przez ekipy łączności ze wsią, organizowanie wystaw książek w bibliotekach, uniwersytetach, szkołach i księgarniach — to formy, poprzez które książka dotrze do mas.

Popularyzacja prasy krajowej i postępowej prasy zagranicznej, zwłaszcza radzieckiej, werbowanie korespondentów — to zadanie „Dni Oświaty, Książki i Prasy”.

Trzeba pamiętać o ożywieniu gazetek ściennych, o założeniu gazetek w tych zakładach pracy, gdzie

jeszcze nie istnieją, a także w POM, PGR, spółdzielniach produkcyjnych i trzeba pamiętać o założeniu gazetek gromadzkich.

W „Dniach Oświaty, Książki i Prasy“ należy organizować igrzyska sportowe, festyny ludowe z występami zespołów świetlicowych i artystów, koncerty, pochody itp.

Ta różnorodność form organizowania „Dni Oświaty, Książki i Prasy“ wymaga włączenia szerokich rzesz młodzieży, inteligencji pracującej, uczonych i nauczycieli, artystów i literatów, dziennikarzy i korespondentów terenowych.

Podobnie jak w roku ubiegłym organizatorem „Dni Oświaty, Książki i Prasy“ jest Główny Komitet Obywatelski oraz podporządkowane mu terenowe komitety obywatelskie. Natomiast kierownictwo i nadzór nad przygotowaniem i przebiegiem „Dni Oświaty, Książki i Prasy“ należy do rad narodowych. Rady narodowe są zatem współodpowiedzialne za przebieg kampanii. Od sprawności działania prezydiów, komisji oświaty i kultury oraz aktywności społecznego rad narodowych zależy właściwy przebieg tego wielkiego święta kultury.

Rady narodowe, stosownie do zaleceń Kancelarii Rady Państwa i Prezydium Rady Ministrów z 24 kwietnia br., udzielając pomocy komitetom obywatelskim mają zwrócić szczególną uwagę na przebieg „Dni Oświaty, Książki i Prasy“ na wsiach i w ośrodkach robotniczych. Wieś i ośrodki robotnicze stanowią bowiem centralny punkt zainteresowania komitetów obywatelskich oraz instytucji powołanych do przeprowadzenia tej kampanii kulturalnej. Kino i radio, odczyty i wystawy mają pokazać naszemu robotnikowi i chłopu, że nauka socjalistyczna i jej zdobycze służą pokojowemu rozwojowi narodów w przeciwstawieniu do nauki kapitalistycznych państw służącej imperialistom.

Nie odrobiliśmy jeszcze w zupełności wieloletnich zaniedbań z okresu ustroju kapitalistyczno-obszarniczego. Znajdują się jeszcze na terenie kraju wsie o dość ubogim życiu kulturalnym, gdzie nie ma świetlicy i radia, gdzie nie widziano kina, występu artystycznego, dobrej książki, wystawy, gazetki ściennej itp. Tam ma być skierowana akcja kulturalna w czasie obchodu „Dni Oświaty, Książki i Prasy“.

W czasie „Dni Oświaty, Książki i Prasy“ upowszechnić mamy na wsi czytelnictwo postępowej książki i prasy, co przyczyni się do aktywizacji mas. do wzrostu czujności w walce z wrogiem i do szerszego wciągnięcia mas do udziału w życiu społecznym i politycznym.

Przeciwstawiając nasze poważne osiągnięcia w dziedzinie rozpowszechnienia prasy i książki zastojowi w okresie przedwrześniowym, będziemy popularyzować imponujące cyfry Planu 6-letniego wśród robotników PGR, członków spółdzielni pro-

dukcyjnych i chłopów gospodarujących indywidualnie.

„Dni Oświaty, Książki i Prasy“ powinny pomóc masom robotniczym i chłopstwu pracującemu w przyswajaniu naukowego poglądu na świat, w jak największym rozpowszechnieniu literatury społeczno-politycznej i naukowo-fachowej na wsi polskiej, powinny ułatwić robotnikom i chłopom zbliżenie do literatury marksistowskiej, szeroko spopularyzować wielkich działaczy polskiego ruchu robotniczego.

Tegoroczna kampania kulturalno-polityczna ma doprowadzić książki bezpośrednio do zakładów pracy i do chłopów, powiększyć sieć biblioteczną, zwłaszcza bibliotek w POM, PGR i spółdzielniach produkcyjnych i bibliotek fabrycznych. Będziemy popularyzować czytelnictwo prasy wskazując na ogromny jej dorobek, zaciesniać więź prasy z masami chłopstwa pracującego poprzez bezpośredni kontakt oraz usprawnienie pracy działu listów w gazetach, rozbudowywać ruch korespondentów robotniczych i chłopskich, podnosić rolę prasy jako instrumentu krytyki i samokrytyki.

Przytoczone przykładowo formy niesienia kultury, a z nią i świadomości politycznej na wieś będą zrealizowane, o ile komitety obywatelskie potrafią odpowiednio zmobilizować wokół siebie aktywną młodzież, nawiązać łączność z organizacjami masowymi: ZMP, ZSch, ZZ, LK, koła gospodyń wiejskich i odpowiednio wykorzystywać zespoły oświatowo-kulturalne, artystyczne, sportowe itp., będące w dyspozycji tych organizacji.

Komitety obywatelskie, aby mogły spełniać swe zadania, nie mogą działać w oderwaniu od prezydiów i komisji oświaty i kultury rad narodowych. Komitetom obywatelskim trzeba udzielać pomocy w pozyskiwaniu pomieszczeń na imprezy, stoiska, wystawy itp., ułatwiać uzyskanie potrzebnego sprzętu, środków lokomocji do przewozu ekip artystycznych i sportowych w miejscowościach pozbawionych środków komunikacji.

Prezydium rad narodowych utrzymując stałą łączność z komitetami obywatelskimi ułatwią im pracę w zakładach pracy, w fabrykach, przedsiębiorstwach i innych instytucjach w zakresie urządzania wystaw, występów literackich, odczytów, pokazów sportowych w świetlicach zakładowych, sprzedaży książek itp.

Komisje oświaty i kultury powinny swoje spostrzeżenia i wnioski co do organizacji „Dni“ sygnalizować prezydiom rad narodowych. Trzeba, by komisje zainteresowały się aktywizacją w ramach „Dni“ świetlic gminnych, gromadzkich i przyzakładowych, urządzaniem przez biblioteki, zwłaszcza gminne, wystaw poświęconych oświacie, książce i prasie, organizacją odczytów, imprez sportowych itp.

Od stopnia zainteresowania rad narodowych w terenie tą wielką ogólnokrajową imprezą, jaką są „Dni Oświaty, Książki i Prasy“, zależy, czy spełnią one swą doniosłą rolę.

M. ZYTKO

Opieka rad narodowych nad szkolnictwem dla dorosłych

Polska Ludowa dążąc do likwidacji upośledzenia mas ludowych, trzymanych w ciemności przez rządy obszarniczo-kapitalistyczne, zwróciła szczególną uwagę na kształcenie pracujących młodocianych i dorosłych. W tym celu poza rozbudowanym na szeroką skalę szkolnictwem zawodowym stworzono sieć ogólnokształcącego szkolnictwa podstawowego i średniego dla pracujących. W roku 1952 akcją kształcenia pracujących na poziomie szkoły podstawowej i średniej objęto blisko 150.000 osób. W latach następnych przewidziany jest dalszy wzrost ilości szkół podstawowych dla pracujących.

Szkoły podstawowe dla pracujących stanowią niższy stopień nauczania i są zasadniczo przeznaczone dla tych, którzy ukończyli cztery klasy szkoły podstawowej. Szkoły dla pracujących posiadają tylko cztery klasy: wstępną, V, VI i VII. Klasy wstępne przeznaczone są dla tych, którzy nie mają ukończonych czterech klas szkoły podstawowej lub też ukończyli kurs dla analfabetów. W zakładach pracy, PGR, POM itp., gdzie nie ma warunków do zorganizowania wielooddziałowej szkoły podstawowej, organizowane są szkoły jedno lub dwuoddziałowe, które mogą realizować program nauczania kilku klas. Zorganizowanie tego typu szkolnictwa daje duże możliwości nauczania pracujących nawet w małych zakładach pracy i w osiedlach.

Do szkół dla pracujących przyjmowani są kandydaci w wieku od czternastu do trzydziestu lat, choć i te granice wieku mogą być w poszczególnych przypadkach przesunięte decyzją prezydium gminnej rady narodowej. Każdy kandydat składa podanie o przyjęcie do szkoły na ręce kierownika szkoły. Do podania powinno być załączone ostatnie świadectwo szkolne i zaświadczenie zakładu pracy o zatrudnieniu. Robotnicy rolni, członkowie spółdzielni produkcyjnych, chłopci mało i średniorolni dołączają zaświadczenie prezydium GRN, bądź Związku Zawodowego Robotników Rolnych lub Związku Samopomocy Chłopskiej stwierdzające stan majątkowy, przynależność do związku i krótką opinię, która będzie podstawą dla komisji rekrutacyjnej w podjęciu decyzji o przyjęciu do szkoły. Do szkół dla pracujących mogą chodzić także kobiety prowadzące własne gospodarstwo domowe.

Ustalenie sieci szkół podstawowych dla pracujących jest zadaniem prezydiów powiatowych rad narodowych. Przy ustalaniu sieci szkół muszą być brane pod uwagę przede wszystkim perspektywy rozwojowe miejscowości, w której prezydium PRN zdecydowało utworzyć szkołę. Niektóre powiatowe rady narodowe zbyt pochopnie podejmują uchwały o uruchomieniu szkoły w miejscowościach, w któ-

rych nie ma warunków do zwerbowania niezbędnej liczby uczniów, tj. przynajmniej 60 w pełnej szkole, a w szkole jedno lub dwuoddziałowej 20—40 uczniów. W rezultacie w wielu szkołach jest niedostateczna liczba uczniów.

Szkoły dla pracujących powinny być otwierane przede wszystkim w ośrodkach fabrycznych, w PGR, w domach młodego robotnika, w spółdzielniach produkcyjnych, w ośrodkach maszynowych, ponieważ ich celem jest podnoszenie kwalifikacji robotników i przygotowanie do szkół zawodowych.

Gminne rady narodowe mogą występować do prezydiów powiatowych rad narodowych z wnioskami o otwarcie szkoły na ich terenie, szczególnie w ośrodkach ważnych pod względem gospodarczym i politycznym w Planie 6-letnim. O rozmieszczeniu średnich szkół dla pracujących decydują prezydium wojewódzkich rad narodowych. Sieć tych szkół jednakże obowiązuje dopiero po zatwierdzeniu przez Ministerstwo Oświaty.

Komisje oświaty i kultury tak wojewódzkich, jak i powiatowych rad narodowych powinny kontrolować rozmieszczenie szkół dla pracujących i występować w przypadkach stwierdzenia niewłaściwego zaplanowania sieci szkół o rewizję.

Drugim bardzo ważnym zadaniem prezydiów wojewódzkich, powiatowych (miejskich) i gminnych rad narodowych jest nadzór nad rekrutacją kandydatów do szkół dla pracujących i nad pracą tych szkół w ciągu roku szkolnego.

Ponieważ nie wszystkie prezydium rad narodowych, zwłaszcza na szczeblu powiatowym, planowo rozwiązały zagadnienie organizacji szkolnictwa ogólnokształcącego dla pracujących, w ubiegłym roku Zespół II Prezydium Rady Ministrów zwrócił się do prezydiów rad narodowych o przeanalizowanie stanu organizacyjnego szkolnictwa ogólnokształcącego dla pracujących wspólnie z zainteresowanymi i aktywnym społecznym: ze związkami zawodowymi, ZMP, Ligą Kobiet, ZSCh oraz z kierownikami zakładów pracy i instytucji.

Podstawą rozwoju szkolnictwa ogólnokształcącego dla pracujących jest ściśle powiązanie z nim zakładów pracy. Naradami w sprawie organizacji sieci szkół dla pracujących należy zainteresować kierownictwo zakładów pracy, instytucji, urzędów, organizacje społeczne i związki zawodowe, których pracownicy i członkowie uczą się.

Werbunek do szkół dla pracujących prowadzą komisje rekrutacyjne, które będą powołane przy każdej szkole w terminie do 10 maja. Właściwe zapisy odbywają się w czerwcu. W skład komisji rekrutacyjnych wchodzi przedstawiciele organizacji społecznych i kierownicy szkół. Zadaniem tych komisji jest między innymi inicjowanie i ustala-

nie w porozumieniu z masowymi organizacjami społecznymi i zakładami pracy planu kampanii propagandowo-informacyjnej szkolnictwa dla pracujących oraz współdziałanie w jego realizacji.

Szpecially ważna jest rekrutacja do szkół podstawowych. Zadaniem prezydium powiatowych i gminnych rad narodowych w tym zakresie jest zorganizowanie pomocy komisjom rekrutacyjnym przez zwołanie specjalnych narad z kierownikami zakładów pracy, które powinny skierować swoich pracowników do szkoły dla pracujących oraz interweniować we wszystkich przypadkach poważniejszych trudności przy rekrutacji.

W tegorocznej akcji rekrutacyjnej należałoby zwrócić szczególną uwagę na to, by zakłady pracy nie sporządzały mechanicznie list kandydatów nie mających ukończonej szkoły, bez wiedzy i zgody zainteresowanych. Listy takie były zgłaszane do szkół w roku ubiegłym i najczęściej zainteresowani nie byli o tym poinformowani. Zadaniem komisji oświaty i kultury jest kontrolowanie przebiegu akcji rekrutacyjnej i wskazywanie właściwych metod rekrutacji, a po jej zakończeniu wskazane by oły przeprowadzenie analizy i zgłoszenie w tej sprawie prezydium odpowiednich wniosków.

Prezydium Rady Ministrów nakreśliło najważniejsze zadania dla prezydium: przeanalizowanie stanu własnego personelu pracowniczego i umożliwienie pracownikom uzupełnienia wykształcenia podstawowego bądź średniego, umożliwienie uczniom uzyskania urlopów na czas egzaminów, zobowiązanie wydziałów kadr i oświaty do kontroli poziomu wychowania ideowo-politycznego i naukowego, współdziałanie ze szkołą i z samorządami uczniowskimi w kontrolowaniu frekwencji uczniów pracujących (w przeprowadzeniu kontroli powinny pomagać te wydziały, których pracownicy uzupełniają wykształcenie).

Prezydium Rady Ministrów zwróciło się również do prezydium rad narodowych o spowodowanie włączenia zainteresowanych komisji rad narodowych do kontroli działania wydziałów na tym odcinku i do nawiązania współpracy z kierownictwem szkół.

Szereg rad narodowych zareagowało bardzo żywo na te wytyczne. Tak np. Prezydium MRN w Wałbrzychu wezwało kierownictwa zakładów pracy do udziału w rekrutacji.

Prezydium MRN w Wałbrzychu w uchwale swej m. in. postanowiło:

1. Donieść ORZZ oraz zarządom wojewódzkim ZMP i LK o braku zainteresowania się szkolnictwem dla pracujących przez ich zarządy miejskie.
2. Zobowiązać dyrekcje zakładów pracy do złożenia do 15.II.52 r. wykazów imiennych pracow-

ników do lat 30, którzy nie ukończyli 7 klas szkoły podstawowej z zaznaczeniem, czy dany pracownik kształcił się i gdzie się kształcił.

3. Zobowiązać Wydział Oświaty do zorganizowania do 1.III.1952 r. narady oświatowej z udziałem przedstawicieli organizacji masowych i kierowników personalnych.

Dobrym przykładem może w tym zakresie służyć także Prezydium Woj. RN we Wrocławiu, które parokrotnie na swoich posiedzeniach analizowało sprawę szkolnictwa dla pracujących i zorganizowało specjalne wyjazdy członków Prezydium i Komisji Oświaty i Kultury do powiatów i szkół celem niesienia pomocy w pokonywaniu trudności. Szczególną aktywnością wyróżnia się przewodniczący Komisji, ob. Terej.

Coraz więcej szkolnictwem dla pracujących interesuje się Prezydium Woj. RN w Katowicach. Nie można tego powiedzieć o prezidiach terenowych rad narodowych w tym województwie. Tak np. w Chorzowie z huty Kościuszko i z domów młodego robotnika do szkół dla pracujących chodzi tylko niewielka liczba uczniów.

Także słuchacze szkół dla pracujących na terenie Warszawy są pozbawieni opieki. Zatrzymuje się ich do wykonywania dodatkowych prac, przenosi na nocne zmiany, w dni nauki organizuje się zebrania uniemożliwiające im pójście do szkoły. Niektóre zakłady pracy nie interesowały się wynikami w nauce pracowników i nie próbowały nawiązać kontaktu ze szkołami. W rezultacie uczniowie załamywali się, opuszczali zajęcia lub zupełnie przestawali się uczyć. W tych wszystkich wypadkach konieczna jest interwencja prezydium rady narodowej, które na podstawie wybranych przez komisję oświaty i kultury faktów powinno interweniować w zakładach pracy i podjąć odpowiednie uchwały.

Gdy zakłady pracy nie reagują na próby nawiązania kontaktu przez szkoły, nie wysyłają delegatów na okresowe konferencje poklasyfikacyjne, na narady produkcyjne, a nawet nie odpowiadają na korespondencję szkoły, to rezultatem takiego stanu rzeczy jest słaba frekwencja, która np. na terenie Warszawy wynosiła w pierwszym półroczu 60%.

Rozpoczęły się obecnie przygotowania do nowego roku szkolnego w oświacie dla dorosłych. W maju i w czerwcu przeprowadzona będzie rekrutacja przez komisje powołane przy każdej szkole. Powodzenie tej akcji jest uzależnione od aktywnego udziału w niej rad narodowych. Szkolnictwo dla pracujących może spełnić swoją rolę tylko wtedy, gdy znajdzie w terenie pomoc i opiekę rad narodowych.

Przodownicy pracy, nauki i kultury są chlubą naszego narodu

B. ZDAŃKOWSKI

Udział rad narodowych w przygotowaniach do akcji wczasów

Polska Ludowa rokrocznie przeznaczają przeszło 200 milionów złotych na wczasy letnie dla dzieci i młodzieży. Ten olbrzymi wysiłek finansowy ma na celu zapewnienie w okresie ferii letnich setkom tysięcy dzieci i młodzieży radosnego wypoczynku w odpowiednich warunkach klimatycznych.

Wczasy letnie przeznaczone są dla dzieci tych, którzy swoją pracą przyczyniają się do wykonania Planu 6-letniego. Wczasy mają za zadanie wzmocnić siły fizyczne uczestników oraz współdziałać ze szkołą i organizacjami młodzieżowymi w socjalistycznym wychowywaniu dzieci i młodzieży.

Wykonanie tego poważnego zadania w stosunku do tak wielkiej liczby uczestników możliwe jest tylko przy racjonalnej gospodarce setkami milionów złotych przeznaczonych na ten cel, przy zapewnieniu akcji sprawności organizacyjnej i odpowiedniego poziomu polityczno-wychowawczego, przy zmobilizowaniu aparatu państwowego, organizacji politycznych i społecznych oraz całego społeczeństwa.

Dla zagwarantowania akcji wczasów jednolitego kierownictwa i koordynacji wszystkich współdziałających w tym zakresie władz, urzędów i instytucji państwowych oraz instytucji i organizacji społecznych Rada Ministrów uchwałą nr 146 z 28 lutego 1951 r. (Monitor Polski Nr A — 30, poz. 379) powołała Pełnomocnika Rządu do Spraw Wczasów dla Dzieci i Młodzieży w osobie Ministra Oświaty.

Organem doradczym Pełnomocnika Rządu jest Główna Komisja do Spraw Wczasów dla Dzieci i Młodzieży, w której skład wchodzi przedstawiciele instytucji społecznych: CRZZ, ZMP, ZNP, LK i TPD.

Jeśli chodzi o szczebel wojewódzki i powiatowy, to działalność władz państwowych oraz organizacji i instytucji społecznych w zakresie organizowania i prowadzenia wczasów dla dzieci i młodzieży koordynują prezydium właściwych rad narodowych.

Organem doradczym prezydiów wojewódzkich i powiatowych rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty) są wojewódzkie i powiatowe (miejskie) komisje do spraw wczasów dla dzieci i młodzieży, reprezentujące w swych składach te same organizacje społeczne, co Komisja Główna.

Zadaniem wojewódzkich komisji jest opiniowanie projektów zarządzeń związanych z organizowaniem i prowadzeniem całości akcji wczasów na terenie województw oraz innych spraw przedstawianych im przez właściwych członków prezydiów Woj. RN.

Natomiast powiatowe i miejskie komisje do spraw wczasów mają czuwać nad należyтым i sprawnym przeprowadzeniem wczasów w myśl zarządzeń Pełnomocnika Rządu oraz przedstawicieli prezydiów Woj. RN i PRN (MRN), kontrolować przebieg tej akcji, przedstawiać wnioski w sprawach związanych z uruchomieniem i prowadzeniem placówek wczasów oraz w sprawach obiektów przeznaczonych na ich pomieszczenie.

Akcje wczasów dziecięcych i młodzieżowych mają już za sobą duże doświadczenia. Obserwujemy z roku na rok poprawę na odcinku organizacyjnym, doboru obiektów, zaopatrzenia, warunków higieniczno-sanitarnych, warunków wychowawczych itp.

Z roku na rok wzrasta ilość dzieci i młodzieży korzystających z wczasów. Wzrastają w związku z tym i potrzeby, konieczność dalszego usprawnienia i doskonalenia form organizacyjnych akcji wczasów, właściwego funkcjonowania aparatu pomocniczego prezydiów rad narodowych, to jest komisji wczasów oraz komisji kwalifikacyjnych.

Stwierdzić jednak należy, że mimo poważnych osiągnięć na omawianym odcinku notowano w roku ubiegłym jeszcze tu i ówdzie takie braki, jak: a) brak właściwej sieci obiektów na szczeblu powiatowym, b) nieodpowiedni stan tych obiektów oraz braki w ich urządzeniach, c) mała staranność o zaspokajanie w pełni potrzeb kulturalno-oświatowych młodocianych wczasowiczów, d) niedokładna znajomość zarządzeń i instrukcji regulujących np. zasady przydzielania instytucjom obiektów do wykorzystania na placówki wczasów dziecięcych, co powodowało poszukiwanie obiektów na własną rękę, organizowanie placówek w dowolnie wybranych obiektach, przy czym niekiedy dwie a nawet trzy instytucje wchodziły do jednego obiektu itp.

Ten stan rzeczy wymaga w pierwszym rzędzie przypomnienia chociażby w skrócie najważniejszych postanowień okólnika Prezydium Rady Ministrów z dnia 15 stycznia 1951 r. Nr 0-1-143/51.

Otóż według okólnika realizacja akcji wczasów dziecięcych opiera się na sieci stałych obiektów, natomiast podstawową jednostką organizacyjną sieci stałych obiektów wczasów jest powiat. Sieć stałych obiektów na terenie powiatu ustala powiatowa komisja wczasów. Komisja ta ma zatem do spełnienia bardzo ważne zadanie, bowiem od operatywności i rzetelności pracy zespołu komisji zależy, czy dany powiat będzie miał zapewnioną odpowiednią ilość należycie wyposażonych placówek wczasów.

Poprawienie stanu sieci placówek wczasów pod względem położenia, urządzenia, zapewnienia wczasowiczom najlepszych warunków wypoczynku, to

najistotniejsze zadania, jakie stoją przed organizatorami wczasów oraz instytucjami kontrolującymi działalność aparatu organizatorskiego i zaopatrzeniowego.

Prezydium rad narodowych doceniając wagę tego zagadnienia powinny na czas przewidzieć w swoich planach pracy sprawę dopilnowania prawidłowego ustalenia sieci obiektów wczasów i ich potrzeb. Zagadnienie to niewątpliwie będzie — o ile już nie było — omawiane na posiedzeniach prezydiów rad narodowych, przy współdziałaniu komisji wczasów, komisji oświaty i kultury i innych zainteresowanych komisji rad narodowych.

Byłoby wskazane, aby na posiedzeniach prezydiów rad narodowych omówiono wyniki pracy powiatowych komisji wczasów, np. oceniono, które obiekty zostaną wykorzystane dla dzieci pochodzących z własnego powiatu, a które oddane do dyspozycji wojewódzkiej komisji wczasów, oraz rozpatrzono plany przydziału tych obiektów instytucjom i organizacjom.

Analogicznie powinna być postawiona sprawa na szczeblu wojewódzkim.

Zaznaczyć należy, że wyłączne prawo przydzielania obiektów przysługuje właściwym powiatowym i wojewódzkim komisjom wczasów, przy czym o przydziale decyduje ta komisja, na terenie której znajduje się instytucja lub organizacja prowadząca placówkę. Powiatowa komisja wczasów przydziela obiekty znajdujące się na terenie własnego powiatu i przeznaczone dla dzieci i młodzieży pochodzących wyłącznie z tego powiatu.

Wojewódzka komisja wczasów przydziela obiekty: a) znajdujące się na terenie własnego województwa, a przeznaczone dla dzieci i młodzieży pochodzących z różnych powiatów tegoż województwa, b) znajdujące się na terenie innych województw (oddane do jej dyspozycji przez właściwe wojewódzkie komisje wczasów), a przeznaczone dla dzieci i młodzieży pochodzących z własnego województwa.

Każda instytucja lub organizacja pragnąca prowadzić placówkę wczasów dziecięcych i młodzieżowych **obowiązana jest złożyć swojej powiatowej komisji wczasów wniosek o przydzielenie obiektu.** Decyzja pozytywna komisji wczasów ustala jednocześnie wymogi zasadnicze, jakie instytucja powinna spełnić w zakresie niezbędnych remontów, adaptacji oraz ewentualnego wyposażenia obiektu, a także określa ostateczny termin ukończenia tych prac. Niewykonanie przez zainteresowaną instytucję prac przygotowawczych, określonych w decyzji o przydziale obiektu, jest równoznaczne z zakazem uruchomienia placówki.

Przygotowanie obiektu do uruchomienia wczasów sprawdzają tak zwane komisje kwalifikacyjne, powołane przez prezydium powiatowych, miejskich i dzielnicowych rad narodowych. Szczegółowy zakres działania tych komisji reguluje okólnik Prezydium Rady Ministrów z dnia 15 stycznia 1951 r. Nr 0-i-144/51.

Komisje kwalifikacyjne: a) kwalifikują wszystkie obiekty na terenie własnego powiatu, które zostaną włączone do sieci stałych obiektów użytkowanych corocznie na wczasy dziecięce, b) określają górne granice miejsc do wykorzystania w oparciu o wymogi zdrowotne, higieniczne, wychowawcze i pomieszczeniowe, c) ustalają niezbędne do uruchomienia placówki roboty remontowo-adaptacyjne, warunki pomieszczeniowe i wyposażeniowe obiektu, d) kontrolują przez instytucje wykonanie prac przygotowawczych, do uruchomienia placówki.

Organizatorzy placówek wczasów letnich po otrzymaniu obiektu mają niejednokrotnie poważne kłopoty związane bądź to z wysuwaniem przez właściciela obiektu żądaniem wygórowanego czynszu dzierżawnego, bądź brakiem materiałów remontowo-adaptacyjnych, albo z opieszałością firmy, która podjęła się wykonać określone remonty. W takich wypadkach szybka i zdecydowana postawa wydziału gospodarki komunalnej i mieszkaniowej lub członka prezydium może w zasadniczy sposób rozwiązać istniejące trudności, obniżyć wygórowany czynsz, co korzystnie odbije się na budżecie placówki z wyraźną korzyścią dla jej uczestników i zapewni przygotowanie placówki w określonym terminie.

Dla zapewnienia organizatorom placówek właściwych warunków do przygotowania obiektów Ministerstwo Handlu Wewnętrznego zarządzeniem z dnia 8 maja 1951 r. Nr P-VI-3-22a/245, skierowanym do wydz. handlu prez. Woj. RN, zezwoliło na zaopatrywanie się w materiały remontowe z puli pozarynkowej. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej zarządzeniem z dnia 9 maja 1951 r. Nr RT-53-1/51 zaleciło wydziałom gospodarki komunalnej oraz przedsiębiorstwom remontowobudowlanym jak najdalej idącą pomoc przy przystosowywaniu i przygotowywaniu budynków na wczasy letnie. Właściwe wykonanie tych zaleceń przez odpowiednie wydziały zapewni uczestnikom wczasów letnich odpowiednie warunki lokalowe.

Ministerstwo Zdrowia w swych zarządzeniach skierowanych do wydziałów zdrowia ustala zasady kwalifikowania obiektów na placówki wczasów pod względem sanitarnym, nakłada obowiązek lekarskiego kwalifikowania dzieci przed wyjazdem na wczasy, obowiązek zapewnienia placówkom higienistów, lekarzy, apteczek, środków dezynfekcyjnych, miejsc w szpitalach itp.

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego w zarządzeniach skierowanych do wydziałów handlu ustala zasady i nakłada obowiązek zapewnienia placówkom wczasowym poprzez podległą sieć dystrybucyjną terminowych dostaw artykułów żywnościowych.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Wczasów dla Dzieci i Młodzieży zarządzeniem z dnia 14 kwietnia 1951 r. Nr OP. 3-1342/51 zlecił prezydiom gminnych rad narodowych organizowanie i prowadzenie dziecięcych wiesi w przedzie wszystkim

w spółdzielniach produkcyjnych i PGR. Zgodnie z tym zarządzeniem prezydium GRN, jako gospodarze gmin, mają za zadanie:

- 1) ustalenie na terenie gminy odpowiedniej sieci dziecińców;
- 2) przygotowanie obiektów do przyjęcia dzieci w okresie trwania turnusu, tzn. przeprowadzenie wspólnie z zarządami spółdzielni produkcyjnych i gromadami niezbędnych remontów i adaptacji obiektów oraz zapewnienie im niezbędnego wyposażenia;
- 3) zaangażowanie personelu administracyjnego i wypłacanie poborów personelowi wychowawczemu i administracyjnemu dziecińców;
- 4) finansowanie dziecińców ze środków przydzielonych z budżetu PRN przez wydział oświaty oraz ze środków zdobytych z innych źródeł;
- 5) kontrolę i nadzór nad sprawnym przygotowaniem i przeprowadzeniem wczasów dla poszczególnych turnusów.

Zadania w zakresie wczasów letnich będą właściwie wykonane, o ile zostaną poparte odpowiednim autorytetem rady narodowej i systematyczną kontrolą wykonania.

Dlatego konieczne jest, ażeby do tej akcji zostały włączone nie tylko poszczególne wydziały, ale i komisje rad narodowych, jak np. oświaty, zdrowia, handlu, gospodarki komunalnej i inne jako czynnik mobilizujący i nadzorujący.

Komisje te będą miały za zadanie zbadać, czy placówki wczasowe są należycie przygotowane do przyjęcia dzieci i młodzieży, czy gwarantują właściwą atmosferę wychowawczą, należyty wypoczynek, odpowiednie wyżywienie, czy placówki wczasowe zapewniają dzieciom i młodzieży zaspokojenie potrzeb kulturalnych i oświatowych.

Komisje oświaty i kultury powinny zainteresować się planami pracy wychowawczej kierownictwa placówek wczasowych i ustalać ich prawidłowość, w szczególności badać, czy dzieci i młodzież mają zapewnione zajęcia na wolnym powietrzu, sport, wycieczki krajoznawcze, zajęcia lektorskie, dyskusyjne itp.

Na sesjach rad narodowych przy omawianiu zagadnień oświaty i kultury powinna być doko-

nywana analiza planów w zakresie wczasów letnich, analiza stanu przygotowań oraz wyniku akcji. Wnioski wyciągnięte z tych analiz oraz związane z nimi postanowienia powinny znaleźć swój wyraz w uchwałach, które staną się linią przewodnią dla przeprowadzających akcję wczasów.

Znane są przykłady takiej właśnie działalności rad narodowych, co w rezultacie wpłynęło korzystnie na przebieg i wyniki akcji. Zlecenie poszczególnym wydziałom wykonania określonych zadań, np. ustawienia znaków orientacyjnych przy drogach, w miejscach niebezpiecznych dla kąpieli, na terenach opylanych środkami owadobójczymi itp., zapewniło uczestnikom placówek wczasowych większe bezpieczeństwo życia i zdrowia.

W bieżącym roku przed organizatorami akcji wczasów dla dzieci i młodzieży stoją wyjątkowo trudne zadania. W trosce o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci i w celu zapobieżenia rozszerzaniu się epidemii wprowadzono ograniczenia w przejazdach dzieci do innych województw. Ograniczenia te zmierzają do wprowadzenia zasadniczych zmian w ustalonym planie sieci placówek.

Ustalenie nowej sieci placówek i dokonanie nowego przydziału obiektów wymaga zmobilizowania do pomocy organizatorom dodatkowych sił i środków. Dlatego aktywna działalność rad narodowych na tym odcinku jest konieczna. Ponadto należy stale mieć na uwadze, że wróg klasowy zawsze atakuje zdobycze Polski Ludowej w celu podważenia zaufania mas do ich zdobycy. Ataki wroga klasowego skierowane będą niewątpliwie również i na akcję wczasów letnich dla dzieci i młodzieży, tę wielką zdobycz socjalną świata pracy.

Wróg klasowy musi otrzymać należytą odprawę. Zbiorowy wysiłek rad narodowych oraz pełna mobilizacja sił społecznych i środków materialnych stworzy warunki do przeprowadzenia akcji wczasów na właściwym poziomie i zapewni pełne wykonanie zadań postawionych w omawianym zakresie przed terenowymi radami narodowymi. Osiągnięte sukcesy będą odpowiedzią na wroga propagandę.

K. WYSOCKI

Rady narodowe zainteresowane zakończeniem roku szkolnego

Zbliża się zakończenie roku szkolnego 1951/52, a więc czas podsumowania całorocznej pracy szkolnej.

W roku szkolnym 1951/52 najważniejszym zadaniem, które stało przed szkołą, było wzmoczenie wysiłków zmierzających do wychowania młodego pokolenia na aktywnych i ofiarnych bojowników walki o pokój i o realizację Planu 6-letniego. To

naczelne zadanie powinno być znaleźć odbicie we wszystkich pracach dydaktyczno-wychowawczych szkoły w toku codziennych zajęć lekcyjnych, w pracy rad pedagogicznych, w pracy pozaszkolnej, w pracy organizacji młodzieżowych oraz komitetów rodzicielskich i komitetów opiekuńczych.

W myśl wskazań Prezydenta Bieruta szkoła powinna tak zorganizować pracę dydaktyczną

i wychowawczą, aby każdy uczeń znał plan i program budownictwa socjalizmu, by stał się jego oddanym i ofiarnym realizatorem.

Zasadniczą sprawą, którą w związku z końcem roku szkolnego powinny się zająć zarówno wydziały oświaty jak i prezydya rad narodowych i komisje oświaty i kultury, jest nie tylko sprawa zainteresowania się całokształtem akcji egzaminów, ale i sprawa odpowiedniego, przemyślanego pokierowania młodzieżą kończącą szkołę podstawową i szkołę średnią. Jak wiemy młodzież często nie jest zorientowana w ogromnych możliwościach dalszego kształcenia się — szczególnie w szkolnictwie zawodowym — jakie stwarza dla niej nasze ludowe państwo. Sprawą wielkiej wagi, już nie tylko dla samej młodzieży ale dla wykonania wielkich zadań Planu 6-letniego jest zachęcanie młodzieży do nauki w szkołach górniczych, budowlanych, rolniczych itp.

Wydziały oświaty w miastach powiatowych posiadają w tym zakresie odpowiednie materiały informacyjne, prezydya powiatowych rad narodowych powinny się jednak zainteresować czy materiały te zostały przekazane kierownictwu szkół podstawowych, a komisje oświaty i kultury (szczególnie GRN), czy młodzież kończącą szkołę została odpowiednio poinformowana i zachęcona do dalszej nauki w kierunku wskazanym wymogami gospodarki narodowej.

Jest rzeczą nader ważną by dotrzeć do każdego ucznia, do każdej uczennicy kończącej szkołę i w przyjacielski sposób porozmawiać o ich zainteresowaniach, wskazując jednocześnie możliwości dalszego kształcenia się.

Zdarza się często, iż młodzież kończącą szkołę średnią jest zdezorientowana nie w mniejszym stopniu niż młodzież kończącą szkołę podstawową i nie wie co ma wybrać, jak ułożyć dalsze swe życie. Nie biorąc pod uwagę swych zainteresowań i zdolności, nie wiedząc co dają im inne kierunki studiów, młodzież ta zwykle wybiera nie zawsze właściwe dla siebie i celowe z punktu widzenia naszej gospodarki narodowej wydziały i specjalności.

I tu znów szerokie pole dla pracy informacyjnej, agitacyjnej. Trzeba zorientować się w wynikach nauki poszczególnego ucznia czy uczennicy, trzeba uwzględniając te wyniki doradzić mu odpowiedni kierunek studiów. Indywidualna agitaacja — oto droga do zapobieżenia żywiołowości i bezplanowości na tym odcinku.

Sprawą bardzo ważną, na którą powinny zwrócić uwagę prezydya rad narodowych, komisje oświaty i kultury, no i oczywiście wydziały oświaty — jest skierowanie na dalsze studia przodowników nauki. Mamy wszelkie dane po temu by wierzyć, że z tej grupy młodzieży, rosnącej ludowej inteligencji, z przodowników nauki wyrosną w przyszłości ludzie, którzy staną się chlubą nauki polskiej. I dlatego zatroszczmy się o nich szczególnie, poświęćmy im szczególnie dużo uwagi.

W związku z egzaminami dojrzałości w szkołach ogólnokształcących, w liceach pedagogicznych i liceach dla wychowawczyń przedszkoli prezydya PRN i MRN mają obowiązek wytypowania kandydatów na delegatów społecznych, którzy wezmą udział w tych egzaminach. Kandydatów zatwierdza wydział oświaty właściwego prezydium Woj. RN.

Trzeba tu zwrócić uwagę, że właśnie ci delegaci społeczni mają możliwość przez bezpośrednie zetknięcie się z młodzieżą, przez zorientowanie się w jej wynikach nauki i zainteresowaniach wpływać na wybór kierunku dalszych studiów. Aby delegaci społeczni mogli spełnić rolę doradcy młodzieży, trzeba, by zasięgaliby od wydziałów oświaty odpowiednich informacji o szkołach wyższych, które wydziały uprzednio zdobędą od delegata Min. Szkół Wyższych.

Chociaż żadne odgórne zarządzenia nie mówią o zadaniach prezydium GRN i MRN (miast nie stanowiących powiatów) w związku z zakończeniem nauki przez młodzież ostatniej klasy szkół podstawowych, wydaje się słuszne, by prezydya zainteresowały się sprawą młodzieży kończącej szkołę podstawową, by wiedziały co ta młodzież będzie robiła, dalej, by młodzieży, która na to zasługuje, czynnie dopomogły w dostaniu się do szkół średnich.

Wydaje się, że praca prezydium na tym odcinku powinna być zorganizowana następująco:

— porozumienie się z kierownictwem szkół, przewodniczącymi komitetów rodzicielskich i opiekuńczych oraz komisją oświaty i kultury GRN czy MRN, by, w uzgodnieniu ze sobą, dotarli indywidualnie do każdego ucznia i uczennicy kończących szkołę, celem zorientowania się czy istnieją warunki kontynuowania przez nie nauki. Jak już wyżej wspomniano młodzieży trzeba wskazać do jakich szkół może pójść i odpowiednio ją zachęcić; analiza ostatniej klasy przeprowadzona po tych rozmowach przez kierownictwo szkół wspólnie z czynnikiem społecznym, to praca wstępna,

— dalszym etapem jest omówienie zagadnienia młodzieży kończącej szkołę na posiedzeniu prezydium; oczywiście w takim posiedzeniu powinni wziąć udział kierownicy szkół, przewodniczący zarządów gminnych ZMP i komisja oświaty i kultury.

Zagadnienie młodzieży kończącej szkołę to nie tylko problem jej dalszego kształcenia się, wiemy bowiem, że znaczna ilość młodzieży, szczególnie na wsi, naukę kończy na szkole podstawowej. Wielki problem jaki stoi przed organizacjami ZMP na wsi, przed świetlicami i LZS-ami to włączyć tę młodzież do swych szeregów, oddziaływać na nią wychowawczo, nauczyć pracować społecznie. I właśnie to zagadnienie należałoby również omówić na posiedzeniu prezydium.

W związku z zakończeniem roku szkolnego odbędą się specjalne posiedzenia rad pedagogicznych z udziałem prezydium komitetu rodzicielskiego, szkolnego komitetu opiekuńczego i zarządu

organizacji młodzieżowej. Ponieważ na posiedzeniach tych zostaną omówione osiągnięcia i braki całorocznej pracy szkoły byłoby pożądane, by wzięli w nich udział także przedstawiciele komisji oświaty i kultury oraz prezydiów rad narodowych.

Już po zakończeniu roku szkolnego prezydium Woj. RN i PRN mają obowiązek do 15 lipca br. wysłuchać sprawozdań kierowników wydziałów

oświaty i po wnikliwej analizie podjąć konkretne uchwały wskazujące co należy zrobić, by w przyszłym roku szkolnym praca w szkolnictwie układała się jeszcze lepiej.

Jak z tego widać, prezydium rad narodowych i komisje oświaty i kultury mają w związku z zakończeniem roku szkolnego poważne, odpowiedzialne zadania.

M. SZPRINGER

Nowy etap w pracy kulturalnej na wsi

Ustawa z 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej mówi, że rady narodowe „kierują na swoim terenie działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną...“.

Kierownictwo działalnością kulturalną to chyba w większości rad narodowych najbardziej zaniedbany odcinek działalności. Mając bardzo poważne i odpowiedzialne zadania gospodarcze rady narodowe, a w szczególności ich prezydium najczęściej nie zauważają problemów kulturalnych na swoim terenie, a jeżeli nawet je widzą, to traktują jako mało ważne i odsuwają ustawicznie na dalszy plan. Takie stanowisko co do trzeciej z kolei dziedziny działalności, którą wg ustawy z 20. III. 1950 r. powinny kierować rady narodowe, jako oczywiście niesłuszne, musi ulec zmianie. W wyniku uchwały Prezydium Rządu w sprawie pracy kulturalno-oświatowej na wsi, w pracy tej następuje nowy etap, etap jej wzmocnienia, nadania nowych form organizacyjnych, powiązania z pracami terenowych rad narodowych. Obecnie w gminach gdzie już powstały i powstają wzorcowe świetlice gminne niemożliwe jest przejście rad narodowych obok zagadnienia pracy kulturalno-oświatowej na wsi, niemożliwe jest niezauważenie świetlicy i jej problemów. W obecnej sytuacji narzuca się konieczność włączenia do planów pracy prezydiów GRN analizy działalności kulturalno-oświatowej na wsi, a w konsekwencji, w działalności prezydiów, ustalenia wytycznych postępowania na tym odcinku.

Powstaje 1000 wzorcowych świetlic

Uchwała Prezydium Rządu stwarza warunki do wielkiego przełomu w całej pracy kulturalno-oświatowej na wsi, w szczególności w pracy świetlic gminnych i gromadzkich.

Już w tym roku we wzorcowych świetlicach gminnych będzie pracowało 1000 etatowych kierowników świetlic i to kierowników w swej ogromnej większości (ok. 90%) wywodzących się z doświadczonej kadry nauczycieli szkół podstawowych na wsi. Kierownicy świetlic przejdą ponadto szkolenie organizowane przez Min. Kultury i Sztuki.

Prócz zagwarantowania kadry kierowników świetlic nasz rząd przeznaczył odpowiednie kwoty na wyposażenie świetlic.

Wzorcowe świetlice gminne nie będą w swej pracy osamotnione ani pozbawione fachowej opieki i pomocy. Uchwała Prezydium Rządu przewiduje przekazanie do kompetencji Ministra Kultury i Sztuki 23 powiatowych domów kultury podległych dotąd Centralnej Radzie Związków Zawodowych, które w pionie będą właśnie jednostkami udzielającymi fachowej pomocy świetlicom gminnym.

Na szczeblu centralnym powstanie ponadto Ośrodek Instrukcyjno-Metodyczny pracy kulturalno-oświatowej, któremu uchwała gwarantuje środki finansowe na wyposażenie świetlic na wsi w sprzęt i materiały świetlicowe.

W związku z uchwałą Prezydium Rządu dla rad narodowych powstały nowe zadania. Jedne z nich są związane bezpośrednio z samą organizacją tysięcy świetlic gminnych, inne z przyszłą działalnością tych świetlic.

Już sama uchwała Prezydium Rządu wymienia następujące zadania rad:

- uczestnictwo przedstawicieli rad narodowych w zarządzie świetlicy,
- zabezpieczenie wyposażenia, opału, oświetlenia, bieżącego remontu i środków utrzymania czystości świetlic,
- zapewnienie dla świetlic odpowiednich pomieszczeń,
- zapewnienie mieszkania służbowego dla kierowników świetlic.

Na wykonanie zadań, które wymagają środków finansowych uchwała przewiduje odpowiednie fundusze jednak wyraźnie stwierdza, że utrzymanie w świetlicach czystości itd. ma być przez właściwe gminne rady narodowe wykonywane w ramach istniejących etatów.

Nakładając na prezydium gminnych rad narodowych obowiązek zapewnienia dla świetlic odpowiednich pomieszczeń, uchwała przekazuje Ministrowi Kultury i Sztuki sprawę wytypowania 1000 świetlic w porozumieniu z organizacjami masowymi. Praktycznie bowiem świetlice gminne są organizowane w pomieszczeniach świetlic ZSCh czy ZMP w zależności od tego, która z nich

ma lepsze warunki do tego, by stać się wzorcową świetlicą gminną. Zadania prezydium GRN sprowadzają się tutaj m. in. do:

- wyszukania lokalu tam, gdzie świetlica nie było, a zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Sztuki ma być utworzona,
- zaproponowanie na świetlicę gminną innego lokalu, lepszego lub położonego korzystniej niż dany lokal świetlicy ZSch czy ZMP,
- spowodowanie powiększenia lokalu świetlicy.

Mieszkania służbowe dla kierowników świetlic prezydium GRN zapewnia w oparciu o ustawę o zakładaniu i utrzymaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U.R.P. Nr 86, poz. 662 z 1930 r.)

Dobremu wykonaniu uchwały Prezydium Rządu zagraża pewne niebezpieczeństwo. Jest to omawiane już na wstępie niesłuszne, lekceważące odnoszenie się, niestety wielu jeszcze, działaczy rad do spraw kultury.

Trzeba w terenie przełamać niechętny stosunek do spraw, które niewątpliwie wpływają na wychowanie nowego człowieka, świadomego budowniczego socjalizmu na wsi.

Bez zrozumienia tych faktów przez działaczy rad narodowych wykonanie uchwały Prezydium Rządu będzie napotykało na różnorodne, często pozorne, przeszkody „nie do pokonania“, albo też intencja uchwały — podniesienie pracy kulturalno-oświatowej na wsi i wzmocnienie propagandy, osiągnięcie i zadań Polski Ludowej — zostanie wykoślawiona lub wykonana tylko częściowo.

Kierownictwo działalnością kulturalną przez rady narodowe

Otwarcie świetlicy gminnej to dopiero początek pracy rady narodowej na odcinku działalności kulturalno-oświatowej na wsi. Wzorcowa świetlica gminna musi być naprawdę wzorcową i wzorową nie z nazwy, lecz z treści swej pracy. Prezydium GRN, którego pracownikiem jest kierownik świetlicy, ma obowiązek dopilnowania, aby kierownik ten rzeczywiście w świetlicy pracował, by świetlica stawała się ogniskiem kultury na wsi, by na wsi odczuwało się jej działalność.

Niedopuszczalne jest stałe wykorzystywanie przez prezydium GRN kierownika świetlicy do innych prac, jak to niestety dzieje się często z pracownikami referatów kultury na szczeblu PRN. Kierownik świetlicy musi mieć warunki do należytego zorganizowania i systematycznego prowadzenia prac w świetlicy, a więc powinien temu poświęcać cały czas pracy.

Pracę świetlicy — jak mówi ramowy regulamin świetlicy gminnej — prowadzi kierownik świetlicy przy pomocy zarządu świetlicy. Kierownik jest organizatorem prac świetlicowych. W wykonywaniu swych funkcji kieruje się on wytycznymi prezydium rad narodowych (wydziałów, referatów kultury), a także uchwałami zarządu świetlicy.

Wydaje się słuszna teza, że praca świetlicy będzie taka, jaka będzie praca zarządu. Zarząd świetlicy bowiem to jej społeczne, kolektywne kierownictwo. Przez zarząd świetlica wiąże się bezpośrednio z radą narodową i organizacjami masowymi, z niezrzeszonym chłopstwem i inteligencją wiejską. Członków zarządu należy wybierać spośród członków gminnej rady narodowej i organizacji masowych, spośród mało i średniorolnych chłopów wyróżniających się pracą społeczną i wykazujących zainteresowanie pracą kulturalno-oświatową, a także spośród inteligencji wiejskiej. Do zarządu wchodzi 7 do 11 członków.

Do zakresu działania zarządu należy sporządzanie ramowych planów pracy świetlicy, kwartalnych i rocznych, kontrola wykonywania tych planów pomoc kierownikowi świetlicy i kontrola jego pracy, zapewnianie udziału mieszkańców w życiu świetlicy, organizowanie pomocy społecznej dla świetlicy, zdobywanie dla świetlicy funduszu społecznego i gospodarowanie tym funduszem.

Już sam fakt, że etatowy kierownik świetlicy jest pracownikiem właściwego prezydium GRN, a w skład zarządu świetlicy wchodzi członek GRN, zmusza GRN do kierowania działalnością kulturalną, do codziennego, praktycznego wypełniania obowiązków w tej dziedzinie wypływających z ustawy z 20.III. 1950 r.

Jak praktycznie wykonywać te zadania? Wydaje się, że wstępem powinno być tu omówienie, przedyskutowanie spraw związanych z działalnością świetlicy i pracą kulturalną na terenie gminy — w PGR-ach, spółdzielniach produkcyjnych i gromadach — na posiedzeniu prezydium GRN. Na takie posiedzenie powinni być oczywiście zaproszeni kierownicy świetlic gromadzkich i innych z terenu gminy, członkowie komisji oświaty i kultury GRN i przedstawiciele ZMP, ZSch, LK ew. innych organizacji.

Zadania świetlicy i formy jej pracy

Praca kulturalno-oświatowa, która jest treścią działalności świetlicy, powinna być powiązana z zagadnieniami produkcji — na wsi produkcji rolnej. Świetlica musi żyć tymi zagadnieniami, którymi żyje w danym okresie cały nasz kraj i oczywiście terenowe rady narodowe. Walka o wzrost produkcji rolnej, o wykonanie planu w rolnictwie musi dominować w pracy świetlicy gminnej i świetlicy gromadzkiej. Uchwała Prezydium Rządu podkreśla, że „pracę świetlicy w zakresie kulturalno-oświatowym należy połączyć z upowszechnieniem wiedzy rolniczej“.

Przedstawiciel gminnej rady narodowej w zarządzie świetlicy powinien dążyć do włączenia w plan pracy świetlicy zarówno upowszechnienia wiedzy rolniczej jak i różnych form walki o wzrost produkcji rolnej: przez gazetkę świetlicową, przez wykresy i zdjęcia obrazujące korzyści stosowania najnowszych zdobyczy agrotechniki, przez wytykanie i ośmieszanie zacofania i nieróbstwa.

Przedstawiciel GRN powinien starać się, by w pracy świetlicy i jej zespołów uwzględniano zadania lokalne, te zadania, do których wykonania rada narodowa mobilizuje masy pracujące. Tak więc w pracy świetlicy powinna znaleźć żywy oddźwięk taka sprawa jak organizowanie spółdzielni produkcyjnych, wykonywanie prac melioracyjnych, akcja sanitarno-porządkowa itp.

Różne są formy, w których występuje praca świetlicowa: organizowanie wykładów ujętych w pewne cykle zagadnień, odczyty i prasówki, organizowanie okolicznościowych obchodów i uroczystości, tworzenie amatorskich zespołów artystycznych — tańca, śpiewu i muzyki, a także teatralnych, praca w zespołach samokształcenia, czytelnicy i in. Trzeba szeroko korzystać z wykładów i odczytów organizowanych przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej.

Świetlica to także kulturalne rozrywki, gry, zabawy i radio.

Jakie są zadania komisji oświaty i kultury, jeżeli chodzi o świetlice? Komisja ta ma obowiązek kontrolować pracę świetlicy, analizować — samodzielnie lub wspólnie z prezydium rady — cało-

kształt działalności świetlicy i jej zarządu, przedstawiać radzie lub prezydium swoje wnioski co do pracy świetlicy.

Jest niemal regułą, że komisje oświaty i kultury zajmują się sprawami oświaty nie uwzględniając lub uwzględniając w niedostatecznym stopniu sprawy kultury. Obecnie, przy wzmożonym oddziaływaniu kulturalnym na wieś, ta jednostronność powinna ustąpić miejsca pełnemu objęciu przez komisję obu dziedzin działalności, o których mówi już sama nazwa komisji oświaty i kultury.

*

Uchwała Prezydium Rządu stwarza materialne podstawy wielkiej pracy kulturalnej na wsi. Zadania terenowych rad narodowych oczywiście nie zostały tu wyczerpująco omówione, chodzi jednak o to, by rady narodowe, w szczególności prezydium GRN, poczuły się odpowiedzialne za pracę kulturalną na wsi i pracę tę traktowały nie jako „zło konieczne“, lecz jako ważny odcinek swej własnej działalności; odcinek, którym zgodnie z ustawą z 20. III. 1950 r. powinny kierować.

B. GERAGA

Jak prezydium rad narodowych woj. rzeszowskiego realizują wytyczne w sprawie skarg i zażaleń

Prezydium Woj. RN w Rzeszowie — w oparciu o wytyczne konferencji, odbytej 20.XII.1951 r. w Kancelarii Rady Państwa, a także na podstawie kontroli przeprowadzonych w terenie — dokonało analizy załatwiania skarg i zażaleń przez prezydium rad narodowych w IV kwartale 1951 roku.

Prezydium Woj. RN co kwartał dokonywało oceny załatwiania skarg i zażaleń przez prezydium rad narodowych jak również i przez własne wydziały.

Niezależnie od tego wszystkie poważniejsze zażalenia Prezydium Woj. RN rozpatrywało na swych posiedzeniach, wyciągając odpowiednie wnioski zmierzające do usprawnienia działalności rad narodowych. Prezydium Woj. RN przeprowadzało instruktarz w poszczególnych prezydiach powiatowych i gminnych rad narodowych (np. w powiecie lubaczowskim, jarosławskim, leskim i gorlickim).

Prezydium Woj. RN wskazywało radom narodowym niższego stopnia potrzebę włączenia w większym niż dotychczas stopniu do załatwiania skarg i zażaleń komisji rad oraz kontynuowania zebrań sprawozdawczych radnych w terenie celem umożliwienia szerokim masom pracującym bezpośredniego składania przedstawicielom rad swych próśb, dezyderatów, skarg i zażaleń.

Wskazano również prezydiom rad narodowych konieczność zwiększenia nadzoru i kontroli nad

działalnością referatów skarg i zażaleń, jak również innych wydziałów i referatów w zakresie załatwiania skarg i zażaleń oraz udzielania większej niż dotychczas pomocy prezydiom rad narodowych niższych szczebli.

Prezydium Woj. RN zobowiązało również prezydium rad narodowych do dokładnej analizy obsady personalnej w referatach skarg i zażaleń oraz do niezwłocznego usunięcia wszelkich załogłości i ścisłego przestrzegania terminów.

Chcąc zabezpieczyć wnikliwe załatwienie skarg i zażaleń Prezydium Woj. RN podkreśliło znaczenie kolegiального rozpatrywania i załatwiania poważniejszych spraw na posiedzeniach prezydiów oraz przeprowadzania bezpośrednich dochodzeń w terenie przez referaty skarg i zażaleń.

Kontrole przeprowadzone przez Prezydium Woj. RN wykazały, że niektóre rady narodowe i ich organa, nie doceniając znaczenia skarg i zażaleń jako potężnego oręża w walce z biurokracizmem spłyciły i sformalizowały zagadnienie.

Zwłaszcza wielka akcja realizacji zobowiązań wsi wobec państwa pokazała, jak poważne jeszcze bariery biurokracizmu oddzielają niejednokrotnie chłopów od władzy ludowej, jak przeszkadzają one w praktycznej realizacji sojuszu robotniczo-chłopskiego, jak biurokracizm potrafi wypaczać linię partii i rządu na wsi, w gminie i w gromadzie, jak

często niesprawiedliwa i błędna decyzja odsuwa obywatela od państwa ludowego, zamiast go do niego zbliżać i z nim wiązać.

Wyraźnym i przekonywającym miernikiem zaufania obywateli do władz terenowych jest liczba napływających listów, skarg i zażaleń, liczba obywateli zgłaszających się z prośbą o załatwienie konkretnych spraw. Podczas gdy do Prezydium Woj. RN w roku ubiegłym wpłynęło 2.187 skarg i zażaleń (w ostatnim kwartale 628), to w prezydiach PRN wpływ skarg i zażaleń w tym czasie wahał się od 904 (Sanok) do 188 (Gorlice). Wpływ skarg na szczeblu gminnym przeciętnie nie przekroczył kilkunastu spraw w ciągu roku. Do prezydium GRN w Grębowie i w Baranowie pow. tarnobrzeskiego wpłynęło w ciągu ubiegłego roku około 150 skarg i zażaleń, natomiast w pozostałych prezydiach GRN i MRN miast nie stanowiących powiatów wpływ skarg wynosił zaledwie kilka lub kilkanaście (np. Prezydium GRN Rudnik — 7 spraw, Kamiień — 16 i Jeżowe — 19). Do Prezydium GRN w Tarnowcu pow. Jasło do 14.VII. 1951 r. nie wpłynęła ani jedna skarga.

Znikoma jest również ilość zgłaszających się obywateli w czasie przyjęć w dniach i godzinach specjalnie ustalonych do przyjmowania skarg i zażaleń. Np. w Jasle do Prezydium PRN zgłosiło się w ciągu całego roku zaledwie 3 obywateli, a do Prezydium MRN nie zgłosił się ani jeden obywatel.

W dalszym ciągu poważnym brakiem występującym przy załatwianiu skarg i zażaleń jest nieprzestrzeganie terminów.

Jako przykład nieterminowego załatwiania skarg i zażaleń należy podać przede wszystkim Prezydium PRN w Jarosławiu, które nie załatwiło zażalenia na PZUW złożonego jeszcze 13 marca 1951 r. przez ob. Walentego Prymasa z gromady Wiązownica w sprawie niewypłacenia odszkodowania za padłe prosię oraz zażalenia ob. Józefa Woźniaka z gromady Pawłosiowa w sprawie niewypłacenia należności za pracę przy remoncie szkoły wniesione 14 maja 1951 r. Ponadto Prezydium PRN w Jarosławiu zalega z załatwieniem 15 skarg i zażaleń, przesłanych przez Prezydium Woj. RN do zbadania i załatwienia w okresie od lipca do grudnia 1951 r.

Jaskrawym przykładem niewłaściwego załatwiania prośb i odwołań w czasie realizacji zobowiązań towarowych i finansowych wsi było załatwianie ich przez Prezydium PRN w Mielcu. Członkowie Prezydium spychali jeden na drugiego sprawę zajęcia się odwołaniami i prośbami i rozpatrzone odwołania dopiero pod naciskiem Prezydium Woj. RN z końcem października. Prezydium PRN w Mielcu pozostawiało bez biegu wniesione odwołania przez przeciąg trzech miesięcy.

Do niedawna sprawa terminowego załatwiania skarg i zażaleń w niektórych wydziałach Prezydium Woj. RN nie była doceniana.

Nie wszystkie prezydia doceniły należycie znaczenie krytyki. Zdarzają się bowiem wypadki tłumienia

krytyki. Przykładem jest tu postępowanie Prezydium GRN w Szerzynch pow. Jasło, które wszczęło ostrą nagonkę na korespondenta terenowego „Nowin Rzeszowskich“, bo korespondent w notatce prasowej skrytykował działalność Prezydium. Innym przykładem tłumienia krytyki jest postępowanie komisji delegowanej z ramienia Prezydium PRN w Przeworsku na grunt chłopca Wojciecha Basiaka w związku z jego zażaleniami w sprawie niesłusznej klasyfikacji gruntu. Członkowie tej komisji czynili zarzuty ob. Basiakowi, że zwracał się do władz naczelných, oświadczając mu ponadto, że jeśli „my wam tego nie załatwimy, to Warszawa wam też nic nie zrobi“.

Tłumi krytykę niedopuszczalne umieszczanie w protokole przy składaniu prośby lub zażalenia formułki „uprzedzony o skutkach karnych za fałszywe zeznanie“; taka formułka odstrasza mniej uświadomionych obywateli od złożenia zażalenia czy prośby. Tę praktykę stosowało Prezydium PRN w Jasle, skutkiem czego jedna z żalących się odmówiła podpisu.

Niektóre prezydia GRN powiatu jarosławskiego pobierały opłaty stemplowe od wnoszonych skarg i zażaleń.

Ponadto trzeba stwierdzić, że niekiedy prezydia rad narodowych wykazują zamaskowaną niechęć i pretensję do obywatela o to, że wniósł zażalenie.

Sam sposób załatwiania zażaleń, skarg i prośb przez prezydia rad narodowych często budzi poważne zastrzeżenia.

Do najczęściej popełnianych błędów należy zaliczyć niewłaściwe formułowanie odpowiedzi na skargi i zażalenia, uchylanie się od podawania istotnych motywów odmownego załatwienia skargi i ograniczenie się do przekazywania cudzych decyzji bez wyrażenia własnego stanowiska.

Prezydia rad narodowych tylko w sporadycznych wypadkach wyciągają konkretne wnioski z załatwianych spraw, zmierzające do usprawnienia pracy swego aparatu, usunięcia przyczyn i braków, które skarga ujawniła. Nie doceniają politycznego znaczenia skarg i zażaleń i nie dyskontują załatwianych spraw w interesie robotnika, biedniaka i średniaka na wsi przez omówienie ich na zebraniach oraz opublikowanie w prasie.

Niejednokrotnie pod wpływem przekonywających dowodów zawartych w skardze prezydium dokonują personalnych zmian w swoim aparacie. Bardzo często jednak na tym się kończy. Natomiast istota skargi, polityczna jej strona, pozostaje niezatawiona i często nawet nie próbuje się jej załatwić. Typowym przykładem jest sprawa sołtysa z gromady Czeremny pow. jasielskiego, na którego ludność gromady wniosła szereg skarg. Prezydium PRN w Jasle, uchylając się od konkretnego załatwienia, przesyłało sprawę kilkakrotnie do różnych władz i urzędów, a następnie bez przeprowadzenia ścisłych dochodzeń w terenie usunęło sołtysa, mianując równocześnie dawnym starościńskim sposobem nowego sołtysa nawet bez próby prze-

prowadzenia wyborów i bez podania do wiadomości gromadzie szkodliwej działalności usuniętego. Dodać przy tym należy, iż Prezydium PRN w Jasle w podobny sposób zwolniło i mianowało wielu innych sołtysów.

Uważne przysłuchiwanie się głosom mas pracujących, które wyrażają się w krytycznych sygnałach korespondentów robotniczo-chłopskich, szybkie i skuteczne reagowanie na te głosy, wykorzystanie ich w codziennej pracy dla usprawnienia działalności własnego aparatu, dla usuwania błędów, braków i nadużyć — to podstawowy obowiązek wynikający z uchwały o rozpatrywaniu i załatwianiu skarg i zażaleń. Nie wszystkie jednak prezydium rad narodowych udzielają odpowiedzi redakcyjnym tymczasopism, w których ukazały się krytyczne notatki. Np. Prezydium PRN w Jarosławiu nie odpowiedziało na notatki umieszczone w „Dzienniku Polskim“ z 1 września 1951 r. w sprawie przyspieszenia remontu ośrodka zdrowia w Sieniawie, przyspieszenia rozbudowy szpitala w Jarosławiu oraz poprawienia warunków sanitarnych na stacji kolejowej w Jarosławiu.

Podstawową przyczyną wadliwej pracy w załatwianiu skarg i zażaleń jest w dużym stopniu brak należytej opieki i niedostateczna kontrola ze strony prezydium, brak wskazówek ze strony kierownictwa co do sposobu załatwienia sprawy. Wiele prezydium ograniczyło się jedynie do powołania referatów skarg i zażaleń, pozostawiając je bez żadnej opieki i nadzoru. Np. Prezydium PRN w Jarosławiu w ciągu ubiegłego roku nie kontrolowało działalności referatu, ani nie udzieliło potrzebnej mu opieki i pomocy, ani razu nie przeanalizowało działalności Referatu, ani też nie oceniało pracy prezydium GRN i MRN. Wynikiem niewłaściwej działalności Prezydium PRN w Jarosławiu, a szczególnie niedoceniającej sprawy skarg i zażaleń przez przewodniczącego jest fakt, że Referat Skarg i Zażaleń wykazuje w dotychczasowej pracy największe zaległości i największe błędy i niedociągnięcia w porównaniu z referatami innych prezydium PRN. Również bardzo słabo pracują prezydium MRN i GRN w tym powiecie.

Przyczyną braków i niedociągnięć jest niewłaściwa obsada referatów. Dobór ludzi jest często przypadkowy i zbyt często zmienia się pracowników. I tak np. Prezydium PRN w Tarnobrzegu pięciokrotnie w ciągu ubiegłego roku dokonywało zmiany obsady referatu. Na szczeblu miejskim i gminnym załatwianie skarg i zażaleń powierzają się często ludziom wybranym zupełnie przypadkowo, zamiast wyznaczyć jednego odpowiedzialnego pracownika.

W czasie przeprowadzanej kontroli w Prezydium GRN w Tarnowcu pow. Jasło Wydział Inspekcji Prezydium Woj. RN stwierdził, że sekretarz, któremu powierzono załatwianie skarg i zażaleń, nie tylko nie był zaznajomiony z obowiązującym uchwałami i przepisami w sprawie skarg i zażaleń, lecz także wszystkie odpowiednie zarzą-

dzenia, instrukcje i okólniki złożył jako już nieobowiązujące do archiwum.

Nie można zapominać, że pracownicy referatów, skarg i zażaleń, których zadaniem jest prowadzenie skutecznej walki z biurokratyzmem, nie mogą być sami biurokratami. Pracownicy referatów, skarg i zażaleń powinni być pracownikami o należytych kwalifikacjach politycznych, rozumiejącymi rolę instytucji skarg i zażaleń.

Do osiągnięć należy przede wszystkim zaliczyć aktywne włączenie komisji rad narodowych do przyjmowania i kontroli załatwiania skarg i zażaleń. Komisje PRN w Nisku zbadały w terenie załatwienie 76 skarg i zażaleń i wystąpiły z właściwymi wnioskami do Prezydium, o załatwieniu tych spraw zdecydowano kolektywnie na posiedzeniu Prezydium.

Komisje PRN w Krośnie zbadały i rozpatrzyły 28 skarg i zażaleń i przyczyniły się do właściwego ich załatwienia. Niezależnie od badania i załatwiania skarg i zażaleń komisje PRN w Krośnie przeprowadziły 18 kontroli w urzędach, instytucjach, zakładach pracy i przedsiębiorstwach, badając sposób i formy przyjmowania i załatwiania skarg i zażaleń.

Dalszym osiągnięciem prezydium jest wykorzystywanie zebrań sprawozdawczych w gminach i gromadach do przyjmowania przez radnych skarg i zażaleń miejscowej ludności. Radni bowiem przekazują prezydium do konkretnego załatwienia przyjęte na zebraniach sprawozdawczych skargi i zażalenia.

Np. na skutek postulatów i życzeń ludności zgłoszonych członkom Woj. RN w czasie zebrań sprawozdawczych w Dębicy otwarto przychodnię przeciwgruźliczą, w Pustkowie — ambulatorium lekarskie, w Wielopolu uruchomiono komunikację PKS oraz otwarto ośrodki zdrowia, w Tarnobrzegu załatwiono sprawę dogodnego pociągu dla dojeżdżającej młodzieży szkolnej i pracowników na trasie Tarnobrzeg — Dębica, w gromadzie Pietrzejowo oddano do użytku most, w gromadzie Tuszów Narodowy pow. Mielec ułatwiono sprawę przyjęcia dzieci z tej gromady do gimnazjum i liceum w Mielcu, w gromadzie Podgórze ułatwiono przydział przez POM młocarni i motorów spalinowych potrzebnych do omlotów.

Prezydium PRN w Dębicy zorganizowało 35 zebrań sprawozdawczych, na których radni przyjmowali skargi i zażalenia.

Prezydium PRN w Kolbuszowej stosuje przyjmowanie i kolektywne załatwianie skarg i zażaleń na wyjazdowych posiedzeniach Prezydium, zwoływanych w gminach i gromadach. I tak np. na posiedzeniu wyjazdowym w gminie Dzikowiec Prezydium PRN przyjęło i rozpatrzyło kilka skarg, a między innymi odwołania od wymiaru podatku gruntowego. Obywatele obecni na posiedzeniu żalili się, że Obywatelska Komisja Podatkowa i Prezydium GRN załatwiały odwołania po kumotersku, na niekorzyść mało i średniorolnych chło-

pów. Po stwierdzeniu słuszności wniesionych zażeń Prezydium PRN wyciągnęło w stosunku do winnych właściwe konsekwencje. Prezydium PRN udzieliło upomnienia przewodniczącemu Prezydium GRN, ostrej nagany sekretarzowi Prezydium, spowodowało zdjęcie ze stanowiska kierowniczkę Referatu Finansowego oraz odwołanie członków Obywatelskiej Komisji Podatkowej. Niezależnie od wyciągnięcia tych konsekwencji sprawę skierowano do prokuratora.

Członkowie Prezydium PRN w Jaśle nawiązują bezpośredni kontakt z ludnością pracującą przez odbywanie spotkań ze społeczeństwem na terenie poszczególnych gmin i gromad, przyjmują i załatwiają skargi i zażalenia.

Te rady i prezydia, które doceniły wielkie znaczenie uchwały z 14 grudnia 1950 r., nie tylko spopularyzowały na swoim terenie sprawę przyjmowania i załatwiania skarg i zażeń, lecz również wykazywały stałe i żywe zainteresowanie pracą organów wykonawczych przez wnikliwe analizowanie zagadnienia zarówno na sesjach i na posiedzeniach prezydiów. Do nich należy zaliczyć PRN w Krośnie, która w ubiegłym roku dwukrotnie wysłuchiwała sprawozdań Prezydium oraz podjęła uchwały udzielając wytycznych Prezydium. Prezydium PRN w Krośnie analizowało sprawę skarg i zażeń pięciokrotnie w ciągu ubiegłego roku podejmując odpowiednie uchwały.

Podkreślić należy również aktywność niektórych GRN i MRN oraz ich prezydiów. Do dobrze działających należy zaliczyć prezydium GRN: Miejsce Piastowe, Iwonicz pow. krośnieńskiego, Wielopole Skrzyńskie pow. dębickiego, gdzie wszystkie trudniejsze skargi i zażenia załatwia się kolektywnie na posiedzeniach prezydium.

W powiecie tarnobrzeskim w załatwianiu skarg i zażeń wyróżnia się Prezydium GRN w Grębowie, które załatwia sprawy skarg i zażeń kolektywnie, z właściwym podejściem klasowym, na posiedzeniach wyjazdowych w terenie przy współudziale miejscowej ludności oraz Prezydium GRN w Charzewicach, które czujnie broni mało i średniorolnych chłopów przed wyzyskiem kulaków. Słuszne i klasowe podejście do załatwienia spraw w prezydiach GRN przyczynia się do wzrostu aurytety władzy ludowej i zaufania społeczeństwa.

Analiza załatwiania skarg i zażeń przeprowadzona przez Prezydium Woj. RN wykazała, że tam, gdzie sprawa załatwiania skarg i zażeń przedstawia się źle, można z góry założyć, że

i praca prezydiów rady narodowej jest zła, że prezydium nie walczy o wypracowanie socjalistycznego stylu pracy.

Dobre formy pracy niektórych prezydiów, jak wykorzystanie zebrań sprawozdawczych, spotkań ze społeczeństwem, wyjazdowych posiedzeń prezydiów i sesji rad oraz zebrań gromadzkich przy załatwianiu skarg i zażeń, trzeba upowszechnić. Trzeba również, by komisje rad przeprowadzały kontrolę w urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach, jak to robią komisje Woj. RN i komisje niektórych PRN i GRN.

Nie można tolerować liberalnego, zgniłego stosunku niektórych prezydiów do biurokratów, ani pracowników lekceważących sobie głosy krytyki prasowej, nie przestrzegających terminów załatwiania skarg i zażeń.

Analiza kadr w referatach skarg i zażeń wskazuje konieczność wzmocnienia obsady personalnej w tych referatach pracownikami na odpowiednim poziomie politycznym.

Należy więcej uwagi poświęcić odpowiedzialności przewodniczących prezydiów za należyte załatwianie skarg i zażeń.

V. powiatach odbędą się w bieżącym roku konferencje zgodnie z wytycznymi podanymi na konferencji w Kancelarii Rady Państwa, na których dokonana będzie ocena załatwiania skarg i zażeń przez prezydium rad narodowych niższego stopnia. Należyte przygotowanie tych konferencji przez zebranie materiału, przez kontrolę w terenie i obsłużenie ich przez członków Prezydium Woj. RN jest sprawą bardzo ważną.

Realizując wytyczne konferencji odbytej w Kancelarii Rady Państwa będziemy mogli skutecznie demaskować wszelki optymizm urzędowy, zamazywanie braków, błędów, wypaczeń, co pozwoli nam przy wsłuchiwanu się uważnie w głosy mas pracujących widzieć rzeczy, tak jak one faktycznie wyglądają.

Przy rozpatrywaniu skarg i zażeń powinniśmy pamiętać, że myślą przewodnią uchwały KC PZPR, Rady Państwa i Rady Ministrów w sprawie skarg i zażeń jest pogłębianie więzi władzy ludowej z masami, jako podstawowy warunek w budowie socjalizmu.

Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zabezpiecza prawo obywateli do zwracania się ze skargami i zażaleniami, a władze państwowe zobowiązuje do szybkiego i sprawiedliwego ich rozpatrywania.

Przy pełnej mobilizacji sił doprowadzić zwycięsko
do końca wiosenną akcję siewną

Nasi korespondenci piszą

WROCLAW WYKONUJE ZOBOWIAZANIA

Wezwanie do uczczenia pracą, czynem produkcyjnym drogiej dla całego narodu polskiego rocznicy urodzin Prezydenta Bolesława Bieruta i święta 1 Maja, które rzuciła załoga Państwowej Fabryki Wagonów we Wrocławiu, tak jak i w całym kraju odbiło się silnym echem w samym mieście Wrocławiu.

Masy pracujące Wrocławia czciły te dwa drogie święta konkretnymi zobowiązaniami, pracą. Podjmując zobowiązania Wrocław dawał także wyraz swej troski o dzielną załogę Pa-Fa-Wagu.

Cto tramwajarze wrocławscy, aby umożliwić dzielnym towarzyszom z Pa-Fa-Wagu dogodniejszy dojazd do pracy, zobowiązali się zbudować ponad plan drugi tor tramwajowy na odcinku około 1100 m i wzorowo zorganizować przewozy pracowników Pa-Fa-Wagu.

Pracownicy służby zdrowia zobowiązali się uruchomić i wyposażyć poliklinikę przy zakładach Pa-Fa-Wag w ciągu tygodnia od chwili oddania wyremontowanego na ten cel obiektu, uruchomić dla wszystkich pracowników Pa-Fa-Wag i członków ich rodzin poradnię ogólną pracującą na dwie zmiany, poradnię stomatologiczną, a w poliklinice zatrudnić w pełnym wymiarze dziennym godzin lekarza pediatrę, lekarza ginekologa, okulistę, laryngologa, chirurga i rentgenologa. Pracownicy służby zdrowia podjęli także inne zobowiązania. Zobowiązali się oni mianowicie do uruchomienia przychodni lekarskiej na terenie Spółdzielni Produkcyjnej w Wojszycach. Posiadać będzie ona: poradnię ogólną z lekarzem internistą i pielęgniarką w gabinecie zabiegowym, poradnię stomatologiczną z lekarzem dentystą i asystentką oraz poradnię dla matki i dziecka.

Uwzględniając potrzeby rozbudowującej się dzielnicy zobowiązali się oni w Pilzycach na dzień 1 Maja rozbudować Przychodnię Specjalistyczną znajdującą się obecnie przy ul. Morawskiej i przenieść ją do nowoodremontowanego obiektu przy ul. Tkackiej.

W rozbudowanej przychodni będzie zorganizowana wzorowa przychodnia dla dziecka zdrowego i chorego, poradnia ogólna, przychodnia dla kobiet, poradnia dla kobiet ciężarnych, laboratorium analityczne i gabinet dentystryczny z rentgenem.

Pracownicy służby zdrowia podjęli także szereg zobowiązań indywidualnych.

Np. ob. Chruślicka zobowiązuje się poza normalnymi swoimi czynnościami szkolić położne w celu podniesienia ich poziomu ideologicznego i fachowego.

W odpowiedzi na apel Pa-Fa-Wagu pracownicy Wydziału Oświaty zamiast w roku 1953 oddadzą już do użytku na dzień 1 września br. nowoczesną szkołę przy ul. Greckiej.

Dzięki temu w budynku starej szkoły Nr 28 przy ul. Nowodworskiej, która zostanie przeniesiona do nowego gmachu, zamieszka kilka rodzin nauczycielskich.

W dalszych zobowiązaniach pracownicy Wydziału Oświaty z robotnikami budowlanymi MPRB postanowili skrócić termin remontów budowy i urządzenia przedszkoli w osiedlach naszego miasta: Pilzycach, Wojczycach i Żernikach.

Na święto 1 Maja Wydział Oświaty Prezydium MRN we Wrocławiu w skróconym terminie odda do użytku po kapitalnym remoncie przedszkole Nr 26 przy ul. Orlej 5, które ma stać się jednym z najbardziej wzorowych przedszkoli naszego miasta i miejscem zajęć praktycznych dla Liceum Wychowawczyń Przedszkoli.

W szkole Nr 19 przy ul. Koszykarskiej 2-4 zostanie oddanych do użytku 10 nowoczesnych izb lekcyjnych dla 300 dzieci.

Odbudowane zostanie 7 nowych izb lekcyjnych w szkole Nr 2. Szkoła Podstawowa Nr 51 przy ul. Piotra Skargi otrzyma nowoodbudowaną i wyposażoną w nowoczesny sprzęt sportowy, natryski i szatnię salę gimnastyczną, z której będzie mogło korzystać 1500 młodzieży.

Dzieci szkoły podstawowej Nr 48 przy ul. Stalina 5 otrzymają salę gimnastyczną oraz warsztaty stolarskie.

Robotnicy budowlani MPR, wezwani do współzawodnictwa przez brygady ob. Szczepaniaka, Piotrowskiego, Woźniczka, Wojtyłę i innych, w swych zobowiązaniach skracają łącznie o 107 dni terminy remontów i budowy przedszkoli, szkół, ośrodków zdrowia, Domu Młodego Nauczyciela oraz oddają na 55 dni przed terminem 247 izb mieszkalnych przy ul. Górnicej, Bolesława Prusa, Sztabowej, Mickiewicza i Wielkiej dla mas pracujących naszego miasta.

Robotnicy, technicy i inżynierowie Miejskiego Przedsiębiorstwa Rozbiórkowo - Porządkowego i Przedsiębiorstwa Ogrodniczego, Wydziału Budownictwa i Wydziału Geodezyjnego Prezydium MRN postanowili w swych zobowiązaniach odgruzować i oczyścić całkowicie Plac Grunwaldzki oraz wzdłuż całej trasy od mostu Grunwaldzkiego do mostu Szczytnickiego urządzić pasy zieleni, sadząc tam krzewy ozdobne i topole.

Przytoczone tu zobowiązania, które stanowią tylko część ogromnej masy zobowiązań podjętych przez zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa, pracowników handlu, inteligencję twórczą, studentów itp., mówią nam o wielkiej miłości mas pracujących Wrocławia dla Pierwszego Budowniczego Polski Ludowej i święta solidarności mas pracujących całego świata — 1 Maja.

J. Barczyk
przewodniczący Prez. MRN
we Wrocławiu

PO CO UTRZYMUJE SIĘ KOMISJE UZDROWISKOWE?

Do Warszawskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej napływają liczne zażalenia na działalność Komisji Klimatycznej w Otwocku, a w szczególności na pobieranie taksy klimatycznej od świata pracy.

Oto co pisze w swojej skardze ob. Leon Jarzewski pracujący w Warszawie, a zamieszkujący w Otwocku:

„W Otwocku zadziwił mnie przepis zawarty w statucie uzdrowiska, według którego obywatele zamieszkujący w Otwocku, a pracujący poza nim, obowiązani są do opłaty taksy klimatycznej. Przepis ten uważam jako dotychczas nie zniesioną pozostałość po rządach burżuazyjno-sanacyjnych i wysoce krzywdzący ludzi pracy. Trudno sobie wyobrazić, aby w Polsce Ludowej budującej socjalizm człowiek pracy płacił za prawo do świeżego powietrza“.

Pogląd ob. Jarzewskiego jest najzupełniej słuszny i to nie tylko w odniesieniu do taksy klimatycznej, lecz również do samej sprawy istnienia komisji uzdrowiskowych, których zarówno struktura organizacyjna, kompetencje, cel istnienia, jak i działalność wyrosła ze specyfiki stosunków okresu kapitalistyczno-burżuazyjnego, kiedy to uzdrowiska nastawione były na zysk.

Działalność komisji uzdrowiskowych opiera się dotychczas na ustawie o uzdrowiskach z 23.III.1922 r. (Dz. URP Nr 31, poz. 254) uzupełnionej rozporządzeniem Prezydenta RP z 22.III.1928 r. (Dz. URP Nr 36, poz. 331).

W myśl tej ustawy do zakresu działania komisji uzdrowiskowej należy:

1. Zarządzanie funduszem kuracyjnym.
2. Ustalanie wysokości taks i opłat w uzdrowiskach.
3. Zakładanie szpitali i zakładów humanitarnych, zakładanie i prowadzenie instytucji badawczych (stacji meteorolog., geolog. itp.) oraz specjalnych urządzeń sanitarnych, domów izolacyjnych, urządzeń kanalizacyjnych, asenizacyjnych, wodociągów itp.
4. Wydawanie obowiązujących postanowień, przepisów i zarządzeń sanitarnych w celu utrzymania ochrony sanitarnej, należytej czystości, w kierunku zabezpieczenia przed chorobami zakaźnymi.
5. Opracowanie projektów mających na celu podniesienie uzdrowiska pod względem sanitarnym.
6. Sporządzenie planu rozbudowy i wydawanie przepisów budowlanych.
7. Prowadzenie przedsięwzięć mających na celu kulturalne rozrywki gości kuracyjnych.

Z tego wynika, że zadania komisji uzdrowiskowych wchodzi w zakres kompetencji odpowiednich

wydziałów prezydiów rad narodowych, a w szczególności wydziałów zdrowia.

Istnieją zatem dwa organa o oddzielnych aparatach zajmujące się w zasadzie tymi samymi zagadnieniami. W praktyce jednak wygląda to najczęściej w ten sposób, że jedna instytucja ogląda się na drugą i żadna nic nie robi.

Znajduje to potwierdzenie w protokole z lustracji Komisji Klimatycznej w Otwocku, przeprowadzonej dnia 11.XII.51 z ramienia II Zespołu Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Zdrowia.

W protokole tym czytamy:

„Analiza dokonanych na przestrzeni bieżącego roku wydatków wykazuje, że ponad 50% wpływów wydatkowano na płace, a pozostałe wydatki mają również charakter wydatków administracyjnych. Natomiast na podniesienie stanu sanitarnego i estetycznego uzdrowiska nie wydatkowano żadnych sum pomimo posiadania na ten cel efektywnych środków“.

Dalej Komisja Lustracyjna stwierdza, że Komisja Klimatyczna w Otwocku nie ma określonego zakresu swych zadań i obowiązków i nie współpracuje z miejscowymi władzami.

Opinię powyższą podziela Komisja Zdrowia Warszawskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej, która po dokonaniu lustracji postawiła następujący wniosek:

„Z uwagi na niewspółmierne koszty związane z utrzymaniem Biura Komisji Klimatycznej w stosunku do jej znikomej działalności należy natychmiast rozwiązać Komisję Klimatyczną w Otwocku i włączyć jej agendy i zadania do fachowych wydziałów Rady Narodowej“.

Te wypowiedzi czynnika fachowego i społecznego, sformułowane na podstawie dokonanych lustracji, zmuszają do zastanowienia się nad celowością dalszego istnienia tego rodzaju instytucji, jakimi są komisje uzdrowiskowe.

Być może, że w innych uzdrowiskach komisje uzdrowiskowe działają sprawniej niż Komisja w Otwocku, jednakże jest rzeczą jasną, że istnienie ich narusza zasadę jednolitości władzy w terenie. Stwarza to w praktyce wiele nieporozumień kompetencyjnych i trudności organizacyjnych, bowiem komisja uzdrowiskowa nie podlega formalnie organom władzy terenowej i stanowi odrębną uzdrowiskową jednostkę prawną, obowiązującą do składania sprawozdań z działalności bezpośrednio Ministerstwu Zdrowia.

Dublowanie czynności przez komisje uzdrowiskowe i fachowe wydziały prezydiów rad narodowych oraz utrzymywanie dwóch aparatów administracyjnych nie da się pogodzić z zasadą właściwej organizacji pracy ani oszczędnego gospodarowania.

Zdaniem Komisji Zdrowia Warszawskiej Woj. RN nie można tolerować marnotrawstwa grosza społecznego w dobie realizowania wielkich zadań Planu 6-letniego, gdy oszczędność na każdym odcinku jest naczelnym nakazem dla gospodarki

ogólnonarodowej. Nie można przeto odkładać sprawy likwidacji komisji uzdrowiskowych do czasu opracowania odpowiednich przepisów prawnych, gdyż wykonywanie ustawy o uzdrowiskach z roku 1922 jest w zasadzie sprzeczne z ustawą z dnia 20.III.1950 r. o terenowych organach władzy państwowej; komisje te powinny być ulec likwidacji już w roku 1950.

Gdybyśmy nawet stali na stanowisku formalnej ważności ustawy o uzdrowiskach z 1922 r. to art. 37 tej ustawy upoważnia Ministra Zdrowia do rozwiązania komisji uzdrowiskowej na wniosek właściwego wojewódzkiego urzędu, jeżeli komisja nie wypełnia dokładnie swych zadań lub przekracza zakres swych kompetencji.

Na tle tych rozważań nasuwa się wniosek idący w kierunku natychmiastowego rozwiązania komisji uzdrowiskowych, przekazania ich zadań radom narodowym i jak najszybszego opracowania przepisów uchylających przestarzałą ustawę z 1922 roku, a regulujących specjalne obowiązki rad narodowych w uzdrowiskach przy uwzględnieniu nowych obowiązków uzdrowisk.

S. Całczyński

członek Kom. Zdrowia
Warszawskiej Woj. RN

DOSWIADCZENIA Z PRZYGOTOWAŃ DO SIEWÓW POSŁUŻĄ NAM W DALSZEJ PRACY

W roku ubiegłym Prezydium PRN w Ostródzie rozpoczęło kolegialne omawianie wiosennej akcji siewnej od narady roboczej zwołanej w lutym. W roku bieżącym Prezydium już 2 stycznia dokonało pierwszej analizy przygotowań do wiosennej kampanii siewnej i podjęło uchwałę zobowiązującą prezydium GRN do zwołania w terminie do 12 stycznia narad sołtysów z udziałem aktywu gromadzkiego celem omówienia i poinstruowania co do sposobów i terminów składania zapotrzebowań na ziarno przez spółdzielnie produkcyjne i gromady.

Ażeby zapotrzebowania na ziarno były właściwie sporządzane, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium PRN zorganizował 5 stycznia szkolenie gminnych instruktorów rolnych.

O ile w roku ubiegłym rozpatrywano zagadnienie wiosennej akcji siewnej jako całości, to w roku bieżącym rozbito ten problem jak gdyby na części. Rozpatrywano najpierw przygotowania aparatu agrotechnicznego POM, następnie przygotowania PGR, przygotowania SOM oraz spółdzielni produkcyjnych i zespołów uprawowych. Chodziło o to, ażeby w ten sposób szczegółowiej i bardziej dokładnie przygotować się do nadchodzących siewów.

Całość przygotowań do wiosennej kampanii siewnej była tematem obrad sesji PRN w dniu 5 lutego. W sesji wzięli udział przewodniczący prezydiów GRN, dyrektorzy zespołów PGR, przewod-

niczący spółdzielni produkcyjnych, gminni instruktorzy rolni, przewodniczący komisji rolnych GRN oraz przedstawiciele ZSCh, PZGS, PZZ, TOR i innych jednostek.

Uchwała PRN obciążyła odpowiedzialnością za przygotowanie i przeprowadzenie wiosennej kampanii siewnej Prezydium PRN i zleciła: Komisji Rolnictwa i Leśnictwa PRN systematyczne przeprowadzanie kontroli stanu przygotowań i przebiegu akcji w PGR, w spółdzielniach produkcyjnych i w gospodarstwach indywidualnych oraz kontrolę POM, SOM i TOR w zakresie terminowego wykonania remontów ciągników i maszyn rolniczych, zwracając się również do GRN o wydanie takich zleceń swoim komisjom rolnym, Komisji Handlu PRN — kontrolę sprzedaży i magazynowania nawozów sztucznych i nasion, zaopatrzenia w artykuły pierwszej potrzeby i części zamienne do maszyn i narzędzia rolnicze; Komisji Pracy i Pomocy Społecznej PRN — kontrolę warunków mieszkaniowych i bytowych robotników rolnych w PGR oraz zwrócenie uwagi na przestrzeganie układów zbiorowych przez PGR.

PRN wezwała organizacje masowe, jak ZSCh, ZMP i LK, do przeprowadzenia wzmoczonej akcji uświadamiającej wśród szerokich mas chłopskich celem pełnego i terminowego wykonania planów siewów, kontraktacji oraz likwidacji odłogów przez tworzenie zespołów uprawowych i opiekę nad nimi.

Wszystkie instytucje współdziałające, jak POM, SOM, PZGS, Bank Rolny, PZZ i GS zobowiązano do ścisłej współpracy z Wydziałem Rolnictwa i Leśnictwa, zaś Prezydium PRN do dopilnowania, by plany pomocy sąsiedzkiej były sporządzone przez gromady oraz zatwierdzone przez prezydium GRN.

Z dalszych czynności organizacyjnych rad narodowych w ramach przygotowań do siewów trzeba wymienić naradę roboczą przewodniczących prezydiów GRN i gminnych instruktorów rolnych — 19 lutego i naradę sołtysów — 25 lutego br.

Powołanie zespołów koordynujących prace przygotowawcze do siewów na szczeblu powiatu i gmin, a także delegowanie do gmin specjalnych pełnomocników akcji siewnej uintensyfikowało prace na tym odcinku.

Prócz tego Prezydium PRN wspólnie z Komitetem Powiatowym PZPR wyznaczyło spośród aktywu powiatowego opiekunów dla każdej gminy. Ich zadaniem było utrzymywanie łączności między zespołem powiatowym a gminnym i sygnalizowanie zauważonych braków.

9 marca odbył się powiatowy zjazd produkcyjnych chłopów poświęcony omówieniu sposobów podniesienia wydajności z ha i spółdzielczości produkcyjnej. W związku z 60 rocznicą urodzin Obywatela Prezydenta Bieruta chłopci podjęli liczne zobowiązania produkcyjne.

W celu ustalenia wyników przygotowań do wiosennej kampanii siewnej i mobilizacji sił do jej wykonania — po porozumieniu się z przewodni-

czącymi prezydium GRN — ustalono, że 16 marca we wszystkich gminach odbędą się sesje GRN. W celu udzielenia pomocy w przygotowaniu sesji Prezydium PRN wyznaczyło poszczególne osoby do pomocy prezydium GRN.

Na sesje GRN zaproszono szeroki aktyw gminny i gromadzki. Jednak nie wszystkie prezydium GRN potrafiły zapewnić należytą frekwencję.

W kampanii przygotowań do siewów ożywiła się działalność Komisji Rolnictwa i Leśnictwa PRN, która do końca marca przeprowadziła 3 kontrole w PGR, 4 kontrole w GS, 4 kontrole w SOM i jedną kontrolę w spółdzielni produkcyjnej. Błędem w pracy Komisji było nieprzeanalizowanie wyników kontroli. Kilkuosobowe zespoły kontrolne same występowały z wnioskami. Wyników kontroli nie rozpatrywano kolegialnie na posiedzeniu Komisji. Dodatnią stroną pracy Komisji Rolnictwa i Leśnictwa była współpraca z Komisją Pracy i Pomocy Społecznej i z Komisją Handlu; zespoły kontrolne tych komisji wyjeżdżały w teren razem z zespołami kontrolnymi Komisji Rolnictwa i Leśnictwa celem badania warunków bytowych pracowników PGR i skontrolowania zaopatrzenia GS.

Zagadnienie przygotowania do siewów wiosennych było również omawiane w każdej gromadzie; delegowano tam aktywistów powiatowych lub gminnych. Zebrania takie odbyły się kilkakrotnie. Prezydium GRN przeprowadzały analizę przygotowań.

Brakiem w przygotowaniu wiosennej akcji siewnej jest niewłaściwe opracowanie planów pomocy sąsiedzkiej. Jakkolwiek plany te zostały w gromadach opracowane, jednak nie wszystkie prezydium GRN zatwierdziły te plany. Najgłówniejszym błędem było to, że planami pomocy sąsiedzkiej objęto siłę pociągową, nie obejmując natomiast maszyn rolniczych, a szczególnie siewników. Taka np. gmina Dąbrówno ma 40 siewników będących własnością poszczególnych rolników, natomiast SOM w Dąbrównie posiada ich tylko 8. Siewniki SOM nie zdołają obsłużyć wszystkich gromad. Błąd ten wytknięto na jednej z konferencji przewodniczących prezydium GRN z zaleceniem niezwłocznego skorygowania planów pomocy sąsiedzkiej, skontrolowania ich przez komisje rolne, a następnie zatwierdzenia przez prezydium GRN.

Akcję siewną w pow. ostródzkim zbliża się ku końcowi. Pomyślny na ogół jej przebieg zawdzięczać należy dostatecznie wczesnemu i szerokiemu przygotowaniu akcji.

W akcji tej Prezydium PRN i komisje zdobyły bogate doświadczenia pracy masowej. Doświadczenia te będą przez prezydium i przez komisje wykorzystane w dalszych akcjach rolniczych stojących przed radami narodowymi, jak akcja sianokosów i akcja żniwna.

J. Rudnicki

kier. Wydz. Prezydium PRN w Ostródzie

WIĘCEJ TROSKI O NALEŻYTY ROZWÓJ SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

Dla szeregu prezydium powiatowych i gminnych rad narodowych woj. koszalińskiego, a przede wszystkim dla PRN w Białogardzie, czołowym zagadnieniem w okresie realizacji zadań gospodarczych wsi było udzielenie jak najdalej idącej pomocy spółdzielniom produkcyjnym. W pow. białogardzkim znajduje się 40 spółdzielni produkcyjnych.

17 września 1951 r. PRN podjęła uchwałę zobowiązującą Wydział Rolnictwa i Leśnictwa do udzielania spółdzielniom produkcyjnym systematycznej pomocy fachowej. Komisję Rolnictwa i Leśnictwa zobowiązano do przeprowadzenia kontroli wykonania uchwały.

W realizacji uchwały Wydział przeprowadził w spółdzielniach szeroką akcję uświadamiającą, wskazując m. in. na potrzebę zaprowadzenia hodowli inwentarza żywego. Pracownicy Wydziału dopomogli w wykonaniu planu zasiewów wiosennych, zaopatrzenia spółdzielni w zboże siewne i nawozy.

Sesje wyjazdowe PRN w Wałczu zorganizowane przez Prezydium w spółdzielniach produkcyjnych przyczyniły się do wymiany doświadczeń w zakresie dotychczasowej pracy spółdzielni produkcyjnych. W sesjach brali udział: przewodniczący prezydium GRN, przewodniczący rolniczych zespołów spółdzielczych, SOM, przedstawiciele PZGS oraz ludność okoliczna.

Komisja Rolnictwa i Leśnictwa tej Rady kontrolowała i udzielała wskazówek w pracy poszczególnym spółdzielniom. Instruktorzy Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium PRN, przy udziale służby agronomicznej POM, pomagali w opracowaniu planów gospodarczych, czuwali nad właściwym przebiegiem akcji siewnej, oglądali sprawnego rozprowadzenia nawozów sztucznych, właściwego ich stosowania, starannej uprawy roli i doboru odpowiednich stanowisk pod poszczególne uprawy.

Prezydium PRN w Koszalinie odbyło dwa wyjazdowe posiedzenia w Spółdzielniach Produkcyjnych Wierzchomino i Śmiechowo, na których złożone sprawozdania przez Zarządy Spółdzielni pozwoliły na lepsze zbadanie braków i błędów oraz wskazanie na sposoby ich usunięcia. Uchwały podjęte na tych posiedzeniach zobowiązywały wydziały Prezydium, POM, PZGS oraz SOM do wykonania takich zadań, jak: opracowanie projektów planów gospodarczych na rok 1951-52, wykonanie planu orki jesiennych, zaopatrzenie w nawozy sztuczne i zboże siewne, naprawa zabudowań gospodarczych, wykorzystanie kredytów inwestycyjnych, pomoc w podniesieniu hodowli oraz naprawa maszyn rolniczych.

Również prezydium GRN odbyły szereg posiedzeń na terenie spółdzielni produkcyjnych. Komisje brały czynny udział w kontroli realizacji za-

dań gospodarczych, które stały przed spółdzielniami produkcyjnymi tego powiatu.

Z inicjatywy Komisji Rolnictwa i Leśnictwa Woj. RN prezydja rad narodowych organizowały narady komisji (np. w pow. Białogard), na których omawiano zadania spółdzielni produkcyjnych. Na tych naradach komisje poznawały trudności i niedociągnięcia w spółdzielniach, w wyniku czego opracowywały wnioski na posiedzenia prezydiów. W związku z tym np. w Spółdzielni Produkcyjnej Bełtno, na wniosek Komisji Rolnictwa i Leśnictwa oraz Zdrowia PRN w Białogardzie, spowodowano uruchomienie studni, naprawienie sieci elektrycznej, wstawienie liczników do budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Nie we wszystkich jednak powiatach komisje należycie interesowały się pracami spółdzielni. W powiecie kołobrzeskim komisje były nieżywotne i dopiero w końcowej fazie realizacji planów gospodarczych włączyły się do akcji. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Drawsku nie brała udziału zespołowo w tej akcji dlatego, że większość członków Komisji działała w tym zakresie w ramach instytucji i organizacji. Również dał się stwierdzić brak odpowiedniego instruktora komisji ze strony prezydiów, co spowodowało osłabienie pracy pewnych komisji.

Pomoc fachowa instruktorów wydziałów rolnictwa i leśnictwa prezydiów PRN oraz aparatu agrotechnicznego POM przejawiała się w udzielaniu fachowych porad oraz koordynacji pracy między spółdzielniami a POM, SOM i TOR. Prezydja PRN zobowiązały instruktorów rolnych do udzielania pomocy przede wszystkim spółdzielniom.

W okresie wzmożonych prac jesiennych instruktorzy rolni wzięli pod opiekę po 4 — 5 spółdzielni produkcyjnych.

Wydziały polityczne POM obsługiwały zebrania spółdzielni produkcyjnych. Prowadziły one pracę agitacyjną, szkolenie i akcję uświadamiającą. Współpracowały z komitetami gminnymi PZPR i podstawowymi organizacjami partyjnymi. Przeprowadzane szkolenie w znacznym stopniu przyczyniło się do sprawniejszego wykonania planów gospodarczych i spowodowało znaczny wzrost wydajności pracy, wydajności plonów i świadomości członków spółdzielni.

W niektórych jednak powiatach wydziały polityczne POM niedostatecznie włączyły się do akcji. Np. w powiecie Bytów wydziały polityczne ograniczyły się raczej do pracy biurowej.

Szczególną uwagę zwracały prezydja rad narodowych na należyte wykorzystanie inwentarza żywego i martwego.

Pracownicy prezydiów, agronomowie POM i instruktorzy wskazywali członkom spółdzielni na obowiązek wykorzystania własnego inwentarza żywego i martwego. W powiecie złotowskim spółdzielnie produkcyjne w znacznej mierze wykonały orki zimowe własną siłą pociągową oraz zobowiązały się wywieźć z lasów 250 m³ drewna. Maszyny

rolnicze i sprzęt uprawowy były wykorzystane należycie. Do wywózki drewna użyto wozów konnych, oszczędzając paliwo dla traktorów do akcji wiosennej.

W powiecie Sławno inwentarz żywy i martwy nie był wykorzystany przez wszystkie spółdzielnie. Zarząd Spółdzielni Produkcyjnej w Barzowicach nie zwrócił na to zagadnienie uwagi mimo zalecenia Prezydium Rady Narodowej.

Jak wynika ze spostrzeżeń w terenie chłopci gospodarujący indywidualnie, obserwując działalność i osiągnięcia spółdzielni, przekonują się coraz bardziej o wyższości gospodarki zespołowej nad indywidualną. Dobry przykład realizacji zobowiązań gospodarczych dały Spółdzielnie Produkcyjne Hanki i Broczyno w powiecie Wałcz, które pierwsze wykonały zadania. Wpłynęło to mobilizująco na chłopów okolicznych i dało im dobry przykład w wywiązywaniu się z zobowiązań.

Chłopci indywidualni, uczestnicząc w rocznych zebraniach obrachunkowych w spółdzielniach, coraz częściej przekonują się o korzyściach płynących ze wspólnego gospodarowania i sami organizują spółdzielnie w gromadach.

T. H.

NOWA FORMA POMOCY RADNYM

Ob. L. Malinger, sekretarz Prezydium MRN w Gnieźnie, nadesłał do Redakcji artykuł pt. „Jak Prezydium MRN w Gnieźnie pomaga radnym“ oraz „Biuletyn Nr 1 Informacyjno-sprawozdawczy dla Członków Miejskiej Rady Narodowej“.

Artykuł wskazuje na dość krytyczne ustosunkowanie się autora do takich form pomocy radnym, jak kurso-konferencje, narady i szkolenie, jak wreszcie pomoc za pośrednictwem dwutygodnika „Rada Narodowa“. Ob. Malinger stwierdza: „...kurso-konferencje, które prowadziliśmy z przewodniczącymi klubów radnych w każdym miesiącu... oraz narady i szkolenie poszczególnych klubów dają materiał i wiadomości zbyt ogólne i nie utrwalone... Jeżeli chodzi o posługiwanie się materiałem i przykładami z dwutygodnika „Rada Narodowa“ dotyczącymi działalności rad innych terenów, to często członkowie naszej Rady — pomimo że posiadają cenne przykłady dobrej pracy — z trudnością stosują je na swoim terenie...“

Wskazując na niedomagania dotychczasowej pracy autor dochodzi do wniosku, iż ważną formą pomocy radnym może stać się specjalny biuletyn wydawany przez Prezydium MRN dla radnych.

Ceniąc inicjatywę ob. Malingera i wypowiadając się z uznaniem o samej intencji wydawania biuletynu, jak również pozytywnie oceniając celowość informowania radnego i udzielania mu niektórych wskazówek za pośrednictwem biuletynu, nie można się zgodzić z jego negatywną oceną znaczenia kurso-konferencji, narad i szkolenia. Jednocześnie trzeba stwierdzić, że nadesłany egzemplarz nie może stanowić wzoru do naśladowania.

Biuletyn składa się z 3 pełnych stron maszynopisu. Jego treść określa ob. Malinger w ten sposób: „Biuletyn Nr 1... oprócz nakreślenia ogólnych zadań i wytycznych w pracy członków MRN i komisji omawia zagadnienia oraz sprawy opracowywane na sesji, postanowienia i uchwały Rady, wnioski w celu usunięcia braków i błędów ze wskazaniem w niektórych przypadkach konkretnych przykładów...”

Zobaczmy, jak wygląda to nakreślenie ogólnych zadań w Biuletynie Nr 1.

„Działalność i praca członków rady narodowej — czytamy — nie może się ograniczać wyłącznie tylko do udziału w sesjach rady czy posiedzeniach komisji, ale musi się ona przejawiać wszędzie i stale. Członek rady narodowej musi stale czuć się odpowiedzialny za teren, na którym dana rada istnieje — nie tylko za teren, ale za wszystko, co się na tym terenie dzieje.

Głównym zadaniem rady i jej członków jest łączność z masami pracującymi, wysłuchiwanie prośb, skarg i postulatów i przenoszenie tego na posiedzenia rady narodowej lub zgłaszanie do prezydium w celu załatwienia czy udzielenia wyjaśnienia...”

A dalej! „Ob. ob. Radni powinni w pierwszym rzędzie zainteresować pracowników zakładów, w których pracują, organizacji, do których należą oraz mieszkańców ulicy czy bloku, które zamieszkują, działalnością rady i jej komisji oraz organów wykonawczych...”

Ani jednego konkretnego wskazania. Radny, który to przeczyta, nie będzie wiedział, ani gdzie i kiedy ma wysłuchiwać tych prośb, ani w jaki sposób zainteresować pracowników zakładów.

Autorzy Biuletynu Nr 1 chcieli napisać wszystko o obowiązkach radnego, a ponieważ o wszystkim nie można napisać na jednej stronie, wyszły ogólniki. Nic też dziwnego, że po przeczytaniu Biuletynu Nr 1 radny nie będzie wiedział, co praktycznie ma zrobić w okresie między jedną a drugą sesją.

Czyż nie lepiej zamiast „ogólnych“ wskazań, których często dosyć nasłuchują się radni na sesjach, powiedzieć wprost: Jako członek MRN macie obowiązek informować pracowników w zakładach pracy, mieszkańców bloków itd. o tym, co robi rada i jej organa, jakie sprawy zostały omówione na ostatniej sesji i jakie zasadnicze uchwały podjęła rada. W celu uzgodnienia terminu i miejsca składania sprawozdań radni zgłoszą się do swych przewodniczących klubów lub do prezydium MRN.

Wydaje się, że konkretne wskazanie form łączności z masami przyniosłoby lepsze rezultaty, a sam biuletyn spełniłby pożyteczną rolę notatnika, terminarza i informatora.

Przejdźmy jednak do dalszej części Biuletynu Nr 1.

„Biuletyn ten — czytamy — jak i wszystkie następne — będzie omawiał przede wszystkim przebieg sesji MRN w Gnieźnie, ich treść i uchwały...”

Zgodnie z tą zapowiedzią na dwóch następnych stronach Biuletynu znajdujemy sprawozdanie z sesji. To sprawozdanie jest streszczeniem zagadnień omawianych na sesji, a jego największym brakiem jest pominięcie wniosków, które wysuwają się niewątpliwie z każdej uchwały zarówno pod adresem radnych, jak i mas pracujących Gniezna.

Np omawiano na sesji zagadnienie sportu. I oto co w tej sprawie stwierdza Biuletyn Nr 1: „Wniośki, jakie z powyższego wynikają, MRN przyjęła do wiadomości i przekazała MKKF do wykonania...”

Wyobraźmy sobie, że radny powtórzył to na zebraniu: sprawozdawczym z pominięciem wniosków, bez uterenowienia zagadnień sportu, bez powiązania ich z pracą koła sportowego w danej instytucji. Takie postawienie sprawy nie da żadnego efektu w pracy kół sportowych, a sprawozdanie uczyni czysto formalnym, pozbawiając je mocy oddziaływania na masy pracujące.

W tym samym tonie formalno-sprawozdawczym utrzymane są i dalsze wiadomości o sesji. Czytamy np.: „...omówiono sprawy zaopatrzenia ludności w opał, sprawy walki ze spekulacją... Sklepów prywatnych na terenie Gniezna istnieje obecnie 69, a jednostki uspołecznione posiadają 215 sklepów. Spółdzielni produkcyjnych i usługowych istnieje 19...”

Czy to mało, czy dużo, czy te spółdzielnie działają dobrze, czy źle? Co w tych sprawach powinni robić radni, a co masy pracujące — Biuletyn nie wyjaśnia.

Przykłady można by mnożyć, jednak to, co zostało już przytoczone, wystarcza do wysnucia pewnych wniosków, a mianowicie:

1. Biuletyn powinien być redagowany z myślą o konkretnych zadaniach radnego w okresie między sesjami i o sposobie ich wykonania.
2. W Biuletynie nie należy opisywać sesji, lecz określić (najlepiej w punktach), jakie sprawy radni powinni omówić na zebraniach sprawozdawczych, na co w szczególności mają zwrócić uwagę masy pracujących, z podaniem uchwał sesji.
3. Biuletyn powinien uczyć radnych, najlepiej na jednym wybranym przykładzie, jak wiązać zagadnienia omawiane na sesji ze sprawami danego zakładu pracy czy dzielnicy.
4. Biuletyn powinien podawać źródła, z których radny może zaczerpnąć wiadomości potrzebne przy omawianiu konkretnych spraw na zebraniu sprawozdawczym.

Podając powyższe uwagi Redakcja prosi czytelników „Rady Narodowej“ o wypowiedzenie się i ich ew. uzupełnienie.

Krytyczne uwagi o Nr 1 Gnieźnieńskiego Biuletynu dla radnych nie negują oczywiście faktu, iż biuletyn zawierający starannie dobrane materiały terenowe może stanowić cenną pomoc w pracy radnego.

Notatki z życia rad narodowych

GRN W ROKICINACH REALIZUJE ZOBOWIĄZANIA PODJĘTE DLA UCZCZENIA 60 ROCZNICY URODZIN PREZYDENTA B. BIERUTA I ŚWIĘTA 1 MAJA

Gminna Rada Narodowa w Rokicinach pow. brzezińskiego i jej Prezydium podjęły dla uczczenia 60 rocznicy urodzin Prezydenta RP B. Bieruta i święta 1 Maja następujące zobowiązania:

- 1) otworzyć Ośrodek Weterynaryjny,
- 2) zorganizować Koło Gminne PCK,
- 3) przeprowadzić w 100% kontraktację roślin do dnia 18 kwietnia.
- 4) powołać komitety założycielskie spółdzielni produkcyjnych w gromadach,
- 5) obsadzić drzewkami kilkaset metrów drogi w Popielawach i Rokicinach,
- 6) podnieść stan sanitarny w domach i pomieszczeniach gospodarczych,
- 7) uporządkować drogę i plac przed Prezydium GRN.

Realizacja podjętych zobowiązań staje się dla mieszkańców całej gminy piękną lekcją obywatelskiego, świadomego i wychowawczego działania.

Oto przykład: 30 marca odbyło się uroczyste otwarcie Ośrodka Weterynarii w Rokicinach. Ośrodek ten obsługiwać będzie gminę Łąznów, gm. Będków, gm. Ciosny i spółdzielnie produkcyjne z gm. Mikołajów, Łąznowska Wolę i Cisów. Uroczystość otwarcia ośrodka stała się manifestacją mała i średniorolnych chłopów na cześć Prezydenta B. Bieruta i Polski Ludowej. Ośrodek ten — mówili chłopci — to nowy dowód opieki państwa nad rolnictwem, to nowy bodziec dla nas, abyśmy realizowali swoje zobowiązania produkcyjne.

Czyż do pomyslenia byłoby przed wojną — powiedział ob. Waszczykowski z Popielaw — aby rząd taką troską otaczał rolnika? Kto to widział Ośrodek Weterynarii na wsi? Kto korzystał z porad lekarza, z jego usług, z pogotowia? Na wsi panowała ciem-

nota, przesady, gusła. Rządził obszarnik, leczył konował. Witamy ten ośrodek jako wyraz spełnienia naszych marzeń, marzeń, które dopiero dziś stają się rzeczywistością.

Lekarz Ośrodka, poseł Jan Kulka, zapowiedział, że nie tylko dołoży starań w kierunku skutecznego leczenia zwierząt, ale wspólnie z aktywnym gminnym i gromadzkim rozwinięciem szeroką akcją profilaktyczną. Nadto zorganizuje kursy fachowe dla tych gospodarzy, którzy chcieliby być przodownikami weterynarii w swych gromadach.

W dniu 6 kwietnia odbyło się w Rokicinach zakończenie 20-godzinnego kursu przysposobienia sanitarnego II stopnia, zorganizowanego przez Komisję Zdrowia GRN. Uczestnicy otrzymali odznaki, zaświadczenia, a przodownicy apteczki — ufundowane przez Zarząd Gminny ZSCh — punkty na poszczególne gromady. W ten sposób cała gmina będzie miała zapewnioną pierwszą pomoc w społecznych posterunkach sanitarnych PCK na wsi.

Bezpośrednio po uroczystości utworzone zostało w myśl zobowiązania Koło Gminne PCK, które podejmie szeroką pracę nad podniesieniem warunków zdrowotnych we wsiach.

Niewiele również brakuje Gminnej Radzie Narodowej do wypełnienia zobowiązania zakończenia kontraktacji roślin w 100% przed 18 kwietnia. Wg obliczeń 5 kwietnia plan kontraktacji wykonano w 83%, w tym owies 110%, kukurydza 100%, pszenica 100%, gorczyca 100%, ziemniaki kwalifikowane 80%, len 65%, buraki cukrowe 40%. Na te ostatnie cały aktyw gminny zwrócił baczność uwagę i zrobi wszystko, aby w terminie kontraktacja osiągnęła 100%.

Sprawnie przebiegały przygotowania, a obecnie dobrze przeprowadzane są „wiosenne porządki” — akcja sanitarno - porządkowa. Prezydium GRN zamówiło przez GS parę wagonów wapna na bieleńskie obór, chlewów i kurników. Jednocześnie dogląda i kontrolu-

je, przy pomocy komisji, przebieg „wiosennych porządków” na targowisku, podwórzach, klatkach schodowych, w piwnicach i na strychach.

Ponadto w ramach tej akcji przy pomocy organizacji masowych i szkół przeprowadzona będzie zbiórka odpadków użytkowych i złomu.

Pomyślnie przebiega realizacja dalszych zobowiązań.

St. Krakowiak

członek GRN w Rokicinach

NASI KORESPONDENCI DONOSZĄ

Ob. Kazimierz Terlecki, członek Prezydium PRN w Grajewie, pisze:

„Ku uczczeniu 60 rocznicy urodzin Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i święta 1 Maja sołtysi 28 gromad gminy Bogusze zobowiązali się obsiać lnem 1 ha i wspólnie dokonać zbioru. W imieniu gromad sołtysi zgłosili następujące zobowiązania: gromada Mierucice naprawi drogę na odcinku 700 metrów, gromada Łękowo naprawi 500 metrów drogi, gromada Mareckie naprawi 500 metrów drogi, gromady: Konopki, Flesze, Cyprki i Uścianki naprawią drogę wiodącą z tych gromad do miasta Grajewa”.

Ob. Wincenty Kawalec, zastępca przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach, pisze: „Podstawą rozwoju gospodarczego i kulturalnego Kieleccyzny jest oddanie radom narodowym pełni władzy w terenie.

Rady narodowe jako gospodarz terenu wykazują wielką troskę o człowieka pracy; świadczy o tym fakt, iż 68% budżetu województwa kieleckiego wydatkowano w roku 1951 na oświatę, zdrowie i kulturę. W budżecie na rok 1952 ta część wydatków jeszcze bardziej wzrasta i wynosi ponad 70%.

W roku ubiegłym najwyższy stopień wykonania planów inwestycyjnych uzyskano w dziedzinie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej. Oddano do użytku ponad 4021 izb mieszkalnych

czyli o 75% więcej niż w roku 1950. Plan na rok 1952 przewiduje oddanie do użytku ponad 6.280 nowych izb. Nakłady inwestycyjne w roku 1952 wzrastają w stosunku do roku 1951 o 62%.

W poszczególnych kwartałach 1951 roku systematycznie wzrastała ilość towarów dostarczanych na wieś. W roku 1952 nastąpi dalsze zwiększenie ilości towarów dostarczanych na wieś o 11,9%. Wzrosła ilość sklepów wiejskich w roku 1951 w stosunku do roku 1949 o 129%, a plan na rok 1952 przewiduje dalszy wzrost.

Rady narodowe wykazały w roku 1951, że możliwości inicjatywy i energii mas pracujących są niewyczerpane, gdy ludzie wiedzą, że pracują na swoim i dla siebie... Podjęte z inicjatywy rad narodowych czyny społeczne dały poważne sumy oszczędności. Np. prace melioracyjne dały 2.600.000 zł. Wszystkie oszczędności obrócono na potrzeby człowieka pracy (w budżetach dodatkowych zatwierdzonych na sesjach rad narodowych)“.

Ob. Stefan Mączka, pracownik Prezydium PRN w Bochni, omawia akcję siewną i kontraktację roślin. Frekwencja na zebraniach gromadzkich, poświęconych siewom wiosennym, dochodziła do 80% mieszkańców gromady; na zebraniach omówiono, uzupełniono i poprawiono plany pomocy sąsiedzkiej, a wykazy świadczących i korzystających z pomocy sąsiedzkiej zostały wywieszane w miejscach widocznych i dostępnych dla każdego, tj. w świetlicach, w salach zebrań, u sołtysa. „Trudności przy kontraktacji lena — pisze korespondent — były spowodowane tym, że roszarnia w Suchej koło Żywca w roku ubiegłym niesłusznie zbyt nisko klasyfikowała len i do tej pory nie wypłacała rolnikom należności za dostarczony len... W gminie Bogucice bogatsi gospodarze uchylają się od kontraktacji... wielu aktywistów gminnych i gromadzkich nie troszczy się o wyjaśnienie chłopom znaczenia kontraktacji i nie potrafi wy tłumaczyć w sposób zrozumiały i przystępny zasad kontraktacji...

W gromadzie Kurów gm. Bochnia zaledwie 3 rolników zakontraktowało len. Prezydium PRN analizuje przebieg kontraktacji i w miarę możliwości usuwa błędy i niedociągnięcia“.

Ob. Józef Adamkiewicz, sekretarz Prezydium PRN w Częstochowie, komunikuje, że przygotowania do wiosennych siewów ukończono w powiecie 31 marca, a kontraktacja roślin dobiega końca. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa PRN, zespoły i prezydium GRN doceniły znaczenie akcji, natomiast mało inicjatywy wykazały komisje rolne GRN. Prace melioracyjne na terenie powiatu przeprowadza się w zakresie konserwacji już istniejących urządzeń melioracyjnych. Dzięki robotom melioracyjnym gm. Przyrów ma obecnie najlepsze łąki w powiecie i zaopatrjuje w siano miasto Częstochowę i część powiatu; dawniej były to tereny bagniste i bezużyteczne.

„Analizując wyniki przygotowań do tegorocznej akcji siewnej na terenie powiatu raciborskiego — pisze **ob. Emanuel Libera, powiatowy pełnomocnik CUSiK** — trzeba stwierdzić, że nie wszystko zostało załatwione jak potrzeba. W pow. raciborskim zostało 63 ha odłogów (gm. Markowice i gm. Krowiarki). Zdarzały się wypadki poważnych niedociągnięć przy planowej kontraktacji roślin. Instruktorzy rolni w gm. Krowiarki i w gm. Piotrowice Wielkie rozbili uprawy na zbyt małe obszary (500 metrowe działki pszenicy). W gminie Chałupki instruktor rolny nie rozbil w ogóle poszczególnych upraw, kontraktacja przebiegała bezplanowo i nie można było ustalić, które uprawy są zakontraktowane“.

Ob. Jan Kwiatkowski, pracownik Prezydium PRN w Wołowie, donosi: „W Prezydium PRN w Wołowie odbyła się narada, mająca na celu omówienie sposobu przeprowadzenia tegorocznej akcji zlikwidowania odłogów przez zalesienie. Nadzór fachowy przy pracach zalesieniowych sprawować będą nadleśnictwa państwowe: Wołów, Ścinawa, Ja-

mielno i Stróża. Równocześnie z akcją likwidacji nieużytków prowadzi się akcję likwidacji ugorów“.

Ob. Romuald Rappé, sekretarz Prezydium PRN w Łańcucie, pisze, że w tegorocznej akcji siewnej Prezydium wykorzystało doświadczenia z lat poprzednich. Przygotowania do akcji siewnej Prezydium rozpoczęło już w styczniu. Prezydium przeprowadziło szereg zebrań w gminach i w gromadach z udziałem komisji rad narodowych, przedstawicieli organizacji masowych i politycznych. Całość spraw związanych z akcją siewną omówiono 26 marca na sesji PRN. Przeprowadzona akcja dała dodatnie wyniki. Zajęto się również sprawą niedosiewów wiosennych, wzmocnieniem osłabionych ozimin, poprawiono orki zimowe.

Ob. Włodzimierz Cymbała, instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Oławie, pisze: „Praca komisji PRN w Oławie nie ma charakteru pracy twórczego kolektywu. Np. w Komisji Oświaty i Kultury pracuje tylko 5 członków, a pozostali nawet nie chcą przychodzić na zebrania. Przyczyną tego jest brak systematycznego szkolenia. Na jesieni ub. roku wysunięto projekt uruchomienia szkolenia, ale sprawa utknęła zapewne u któregoś kierownika w biurku; nie zatroszczył się o to ani Referat Organizacyjny, ani Referat Kadr i Szkolenia, ani sekretarz Prezydium, ob. Cyryl Dorek. Poważnym hamulcem w pracy komisji jest ich niewłaściwy skład socjalny. Weźmy dla przykładu skład Komisji Zdrowia. Ponieważ nie było ani jednego robotnika lub chłopca, na sesji PRN 11 marca 1952 r. zreorganizowano Komisję: odwołano dwóch pracowników umysłowych i powołano dwóch innych pracowników umysłowych, a wprowadzono tylko jednego chłopca“.

Ob. Henryk Kaczmarczyk, przewodniczący Komisji Finansów, Budżetu i Planu MRN w Bydgoszczy, nadesłał sprawozdanie z działalności Rady i Komisji za rok 1951.

Sprawozdanie to było przedmiotem obrad na sesji MRN.

Ob. Aleksander Jarończyk, przewodniczący Komisji Oświaty i Kultury PRN w Pszczynie, pisze: „W ubiegłym roku nie wszyscy członkowie Komisji Oświaty i Kultury PRN w Pszczynie należycie pracowali. Byli tacy, którzy w ogóle nie pokazywali się na zebraniach Komisji. Dlatego też, aby usprawnić działalność wszystkich komisji PRN, a między nimi i Komisji Oświaty i Kultury, 27 lutego br. PRN na sesji zreorganizowała wszystkie komisje.

Skutki tej reorganizacji nie dały długo na siebie czekać. 22 marca Komisja Oświaty i Kultury zebrała się niemal w pełnym składzie, opracowała plan pracy na II kwartał, zwołała na 25 kwietnia całodzienną odprawę roboczą z udziałem wszystkich przewodniczących komisji oświaty i kultury GRN i MRN oraz załatwiła szereg spraw bieżących. Komisja wystąpiła m. in. do Prezydium PRN z wnioskiem, aby lokal w Bożych Darach, stojący bezużytecznie od roku 1945, przydzielić pracownikom pomocy naukowych, prowadzonej przez ob. Kazimierza Stromińskiego. Ob. Kazimierz Stromiński jest przodownikiem pracy w dziedzinie produkcji pomocy naukowych. Jego pracownia zaopatruje nie tylko szkołę w pow. pszczyńskim, ale jego prace służą jako wzorce dla pracowni wojewódzkich w całej Polsce“.

Redakcja zapytuje ob. Jarończyka, dlaczego podpisuje się jako przewodniczący Komisji Oświaty i Kultury przy Prezydium PRN, my bowiem znamy tylko komisje oświaty i kultury rad narodowych, a nie przy prezydiach rad narodowych.

Ob. K. Błaszczak, instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Gostyninie, komunikuje: „Po kilkumiesięcznej przerwie Prezydium PRN w Gostyninie wznowiło szkolenie pracowników. Szkolenie rozpoczęło się 2 kwietnia i prowadzone jest raz na tydzień, we środy. Udział w szkoleniu daje pracownikom Prezydium możliwość podniesienia kwa-

lifikacji zawodowych, co wpływa dodatnio na usprawnienie pracy poszczególnych komórek organizacyjnych. Dlatego też organizacja związkowa wraz z Referatem Kadr powinny starać się zapewnić 100% obecność na szkoleniu“.

Ob. Antoni Pawlica, członek Komisji Usprawnienia Administracji Publicznej przy Prezydium Woj. RN we Wrocławiu, pisze: „Każdy obywatel może wystąpić z wnioskiem usprawniającym do właściwej terenowo komisji usprawnienia administracji i to zarówno w zakresie usprawnienia np. poboru należności podatkowych lub innych należności z tytułu usług zakładów państwowych, jak również z wnioskiem usprawniającym załatwienie czynności urzędowych przez władze czy urzędy.

Centralna Komisja Usprawnienia Administracji ma prawo wyróżnić tych uczestników ruchu usprawnienia, których wnioski zostały uznane i zatwierdzone czy to w formie wyróżnienia, czy też nagrody.

Chcąc, aby administracja państwowa mogła należycie spełniać swoją rolę w okresie realizowania Planu Sześcioletniego, trzeba, aby ruchem tym zainteresowały się jak najszersze koła ludzi pracy. Trzeba, by ruch usprawnienia stał się masowy, aby w każdym powiecie i w każdym województwie gromadzono wnioski i życzenia obywateli, które władze i organa administracji państwowej będą mogły spełnić i zastosować w praktyce“.

Ob. Irena Podolak-Ciesielska, członek MRN w Poznaniu, pisze, że Komisja Usprawnienia Administracji Publicznej przy Prezydium MRN w Poznaniu ma poważne wyniki w pracy, a mianowicie w zakresie rozpowszechnienia współzawodnictwa i racjonalizatorstwa w administracji publicznej.

Dzięki Komisji zorganizowano stałe współzawodnictwo zobowiązaniowe w 5 wydziałach Prezydium MRN. W Miejskim Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym objęto współzawodnic-

twem 89% pracowników, w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji — 45% pracowników.

WNIKLIWE SPOSTRZEŻENIA KOMISJI ROLNEJ

Komisja Rolna GRN Lubawa-Wieś pow. Nowe Miasto w tegorocznych przygotowaniach do siewów pracowała aktywnie. Zwróciła ona szczególną uwagę na przygotowanie do siewów SOM, GS oraz na podział nawozów sztucznych na zasilenie zbóż ozimych.

Komisja dokonała szczegółowego przeglądu magazynów zbożowych, magazynów nawozowych i kontroli biurowej w dziale zaopatrzenia i skupu. Spostrzeżenia Komisji były bardzo cenne.

Komisja stwierdziła, że znajdujący się w magazynie groch „Victoria“ GS powinna zamienić na groch „Folgiera“, gdyż „Victoria“ na naszych gruntach nie udaje się. Komisja stwierdziła również, że GS nie posiada w ogóle żadnych nasion, np. nie ma tak potrzebnych nasion traw i lucerny. Co najważniejsze GS miała za mało zaprawy suchej do ziarna, w czasie kontroli Komisji było jej bowiem tylko 46 kg, a według posiadanej ilości ziarna potrzeba było około 400 kg.

Komisja wystąpiła z wnioskiem, ażeby GS zaprawę tę przeprowadzała choć w małej ilości na poszczególne filie, co w dużym stopniu ułatwi chłopom dokonanie zaprawy ziarna na miejscu, w gromadzie. Dokonując kontroli magazynów nawozów sztucznych, Komisja stwierdziła tam niezadawalający stan. Razem z nawozami zmagazynowano bowiem także makuchy dla bydła. Przy braniu nawozów wytwarza się kurz, który osiada potem na leżące tam makuchy i ujemnie wpływa na zdrowie bydła.

We wszystkich przypadkach gdy zachodziła potrzeba interwencji Prezydium GRN, Komisja wystąpiła z odpowiednimi wnioskami. Wszystkie braki zostały usunięte.

Jeżeli chodzi o stan gotowości SOM, to Komisja stwierdziła, że

SOM jest należycie do akcji siewnej przygotowany. Wszystkie maszyny: siewniki rządowe, traktory i inne narzędzia rolnicze są należycie wyremontowane i gotowe w każdej chwili do wyruszenia w teren.

Na terenie naszej gminy pozostało jeszcze 22 ha odlogów i to w gromadzie Samplawa 7 ha, w Mortęgach 8 ha i Byszwałdzie 7 ha. Odlogi te zostaną zlikwidowane w tym roku i to w następujący sposób: pod zasiew wiosenny 7 ha, pod zasiew jesienny 4 ha oraz 11 ha przewiduje się pod zalesienie, ponieważ grunty te są tak słabe, że nie nadają się pod żadne uprawy. Do zlikwidowania odlogów w r. 1951 przyczyniła się spółdzielnia produkcyjna w Mortęgach, która sama zagospodarowała 100 ha odlogów.

Całość akcji przygotowawczej do wiosennych siewów była tematem 2 sesji GRN: 16 i 28 marca br. Stwierdzono wówczas, że wszystkie gromady i poszczególne chłopię do siewów należycie się przygotowali, tak że byli gotowi do siewów już 15 marca.

St. Łaniewski

sekretarz Prezydium
GRN Lubawa - Wieś

UPOWSZECHNIENIE WIEDZY ROLNICZEJ W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM

W powiecie gostyńskim przystąpiono w styczniu do realizacji uchwały Rady Ministrów w sprawie upowszechnienia wiedzy rolniczej. Zorganizowano grupy lektorów i rozplanowano pracę. Zespół lektorów obsługuje spółdzielnie produkcyjne, organizuje pogadanki w gromadach, popularyzuje wiedzę rolniczą za pomocą książki i prasy, opracowuje pogadanki nadawane w audycjach lokalnych przez radiowęzeł, rozprowadza wśród rolników ulotki i broszury, zajmuje się wyświetlaniem filmów.

W spółdzielniach produkcyjnych szkolenie rozpoczęto w lutym. W tym miesiącu wygłoszono 68 wykładów na tematy rolnicze oraz w marcu 78 wykładów.

Największym zainteresowaniem cieszą się wykłady o pielęgnacji i wychowie zwierząt, o higienie i zwalczaniu chorób zwierzęcych, o walce z chwastami. Słuchacze w Spółdzielni Produkcyjnej Wionczenin Polski postanowili zaszcześcić wszystkie kury i psy w swej spółdzielni, a spółdzielcy z Belna gm. Rataje postanowili wprowadzić zimny wychów cieląt.

Najlepszą frekwencję na wykładach mają następujące spółdzielnie produkcyjne: Nowa Wieś gm. Skrzany, Wola Trębska gm. Szczawin i Wionczenin Polski gm. Czermno, gdzie na wykłady przychodzi około 60 osób.

Wspólnie ze spółdzielcami słuchają wykładów chłopię z okolicznych gromad; wprawdzie nie jest to masowy udział, ale zainteresowanie wykładami jest duże. I tak np. chłopię z gromady Anielin i z gromady Lisica chodzą na pogadanki do Spółdzielni Produkcyjnej w Leśniczach gm. Skrzany, natomiast z gromady Skrzany idą do Nowej Wsi.

Nie mniejszym zainteresowaniem cieszą się pogadanki gromadzkie, których w lutym zorganizowano 25, a w marcu — 42.

Wypowiedzi dyskutantów świadczą o tym, że nasi chłopię pragną stale uzupełniać wiadomości z zakresu gospodarki hodowlanej i roślinnej. Np. ob. Kwiatkowski z Korzelewa gm. Szczawin prosił o częstszy przyjazd prelegentów. Mieszkańcy gromady Białotark gm. Rataje prosili, aby pogadanki organizować już w grudniu, kiedy rolnik może więcej im czasu poświęcić, gdyż nie ma pracy w polu.

Książka i prasa umiejętnie rozprowadzana przez kolporterów pozwoli upowszechnić wśród chłopów najnowocześniejsze zdobycze agrotechniki. Trzeba zaznaczyć, że dla jak najszerszego zaznajomienia ogółu rolników z zagadnieniami rolnictwa wykorzystywane są różne zjazdy.

W audycjach nadawanych przez radiowęzeł wygłoszono następujące pogadanki: agrotechnika siewów wiosennych, uprawiamy trawy nasienne, nasza wylegarnia pracuje, jak pracuje Spółdzielnia

Produkcyjna Kamieniec i jej brygada hodowlana.

W miejscowościach, gdzie jest możliwość wyświetlania filmu, organizuje się pogadanki uzupełnione filmem z zakresu oświaty rolniczej.

K. Błaszczak

instr. org. Prez. PRN w Gostyninie

KONFERENCJA PRZEWODNICZĄCYCH KOMISJI PRN Z UDZIAŁEM PRZEWODNICZĄCYCH KOMISJI WOJ. RN

Celem dokonania wymiany doświadczeń w pracy rad narodowych Prezydium Woj. RN w Lublinie zwołało w pierwszym kwartale br. wspólną konferencję przewodniczących komisji Woj. RN i przewodniczących komisji PRN.

Referat o zadaniach komisji wygłosił sekretarz Prezydium Woj. RN, ob. Maciej Łuć. Następnie ob. Bogumiła Szydłowska, przewodnicząca Komisji Oświaty i Kultury Woj. RN, złożyła sprawozdanie z działalności Komisji w ubiegłym roku. Nad referatem i sprawozdaniem otwarto dyskusję. W dyskusji zabrali głos przewodniczący komisji, którzy omawiając swe osiągnięcia w pracy, analizowali jednocześnie przyczyny niewykonywania w 100% planów pracy, przedstawiali trudności terenowe, stosunek prezydiów do działalności komisji. W wypowiedziach przebijała troska o ulepszenie pracy komisji.

Komisja Komunikacyjna PRN we Włodawie skontrolowała wymiar i wykonanie szarwarku za r. 1950 w Prezydium GRN w Opolu i stwierdziwszy duże zalety postanowiła przeanalizować i wykryć przyczynę istniejących niedociągnięć. Analiza wykazała, iż świadczenia w naturze wykonują mało i średniorolnicy, natomiast kulacy świadczeń nie wykonują.

Ponadto Komisja wystąpiła do Prezydium PRN z wnioskiem, by Wydział Komunikacyjny zwiększył kontrolę pracy dróżników,

bo wskutek ich niedbalstwa stan dróg bitych jest wprost katastrofalny.

Komisja Oświaty i Kultury GRN w Milejowie zainteresowała się nie tylko zaopatrzeniem szkoły w opał, pomoce naukowe, dożywianiem dzieci, frekwencją w szkole, ale i właściwym wykonywaniem programu nauczania. Po przeprowadzeniu rozmów z dziećmi Komisja stwierdziła, iż wyniki nauczania nie są w pełni zadowalające.

Natomiast Komisja Oświaty i Kultury PRN w Kraśniku nie ma poważniejszych osiągnięć, bowiem pracę swą ograniczyła do kontroli remontu budynków szkolnych i kontroli działalności komisji GRN zamiast z tymi komisjami nawiązać pożądaną współpracę.

Komisja Handlu PRN w Puławach umiała powiązać swoją pracę z pracą komisji GRN. Członkowie tej Komisji wyjeżdżają w teren na kontrolę jednoosobową, w gminie kontaktują się z komisjami GRN i wspólnie przeprowadzają kontrolę. Jeżeli zachodzi potrzeba, dokooptowują rzeczoznawcę. W posiedzeniach Komisji bierze udział kierownik Wydziału Handlu Prezydium PRN, a na posiedzeniu zwołanym w sprawie walki ze spekulacją brali udział kontrolerzy. Komisja utrzymuje łączność z zakładami pracy, w których pracują członkowie Komisji, co wpływa dodatnio na aktywność poszczególnych członków Komisji. Przewodniczący stwierdził, że za działalność komisji GRN w pewnym stopniu ponoszą odpowiedzialność komisje PRN, które powinny z komisjami GRN dzielić się swymi doświadczeniami w pracy na wspólnych konferencjach i współpracować z nimi w terenie.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Biłgoraju mówił o włączeniu się wszystkich komisji PRN do akcji gospodarczych. Ten wspólny wysiłek komisji i aktywu powiatu wpłynął na to, że powiat wykonawszy swe zobowiązania wobec państwa pierwszy w województwie otrzymał zwolnienie z odsypu miarek.

Dyskusja wykazała, że przyczyną słabej działalności komisji jest prawie zawsze brak pomocy ze strony prezydiów PRN. Ten brak pomocy, a często nawet brak w ogóle zainteresowania działalnością komisji spowodowały, że komisje swoich planów pracy nie powiązały z planami pracy prezydiów i PRN, że komisje nie znają w wielu wypadkach własnych kompetencji, mało przejawiają inicjatywy. Zdarzają się wypadki, że prezydium nawet utrudniają pracę komisjom, nie rozpatrując postawionych przez nie wniosków, przez co oczywiście zniechęcają do dalszej działalności.

Przewodniczący komisji PRN w Zamościu zabierając głos w dyskusji podkreślał, że Prezydium PRN działalnością komisji w ogóle się nie interesuje, nie wprowadziło ich do pracy, nie udziela wskazówek. Wnioski pokontrolne komisji Prezydium PRN w Zamościu albo rozpatruje z wielkim opóźnieniem, albo ich w ogóle nie rozpatruje. Zawiadomienia o posiedzeniu Prezydium PRN, na którym miano opracować plany pracy na rok 1952, rozszłało komisjom z takim opóźnieniem, że nie zdążyły przybyć albo też zawiadomień nie otrzymały w porę. Posiedzenie nie doszło do skutku, a komisje nie uzgodniły planów pracy.

W wyniku konferencji postanowiono przeprowadzać częstsze szkolenie członków komisji PRN i GRN.

K. Jaworska

instruktor org. Prez. Woj. RN
w Lublinie

PRZYGOTOWANIE DO AKCJI KOLONII I PÓLKOLONII WE WROCŁAWIU

Prezydium MRN we Wrocławiu podjęło prace przygotowawcze do tegorocznych kolonii już w pierwszych dniach stycznia bież. roku. Najpierw ustalono plan pracy. Postanowiono objąć akcją kolonijną większą ilość dzieci niż w roku ubiegłym. W bieżącym roku

z Wrocławia ma wyjechać na letni wypoczynek około 8.000 dzieci. Pierwszeństwo mają dzieci przodowników pracy i racjonalizatorów, samotnych matek pracujących oraz obojga pracujących rodziców. Prezydium powołało komisję składającą się z przedstawicieli ORZZ, organizacji społecznych i zainteresowanych wydziałów Prezydium MRN: Oświaty i Zdrowia.

Komisja przystąpiła do pracy w pierwszych dniach lutego. Ustalono, że głównym organizatorem kolonii będą zakłady pracy. W roku bieżącym zorganizują one kolonie dla 4.000 dzieci. Szkoły wrocławskie zorganizują kolonie dla 2.000 dzieci w górzystych okolicach województwa. Poza tym 2.000 dzieci w wieku przedszkolnym spędzi wakacje na półkoloniach, które będą organizowane w różnych punktach miasta.

Na zwołanej ostatnio przez Prezydium MRN konferencji, w której wzięli udział referenci socjalni z zakładów pracy, przedstawiciele organizacji społecznych oraz przedstawiciele komitetów rodzicielskich, poddano analizie przebieg dotychczasowych przygotowań i stwierdzono, że wiele zakładów pracy i szkół opieszale załatwia formalności związane z akcją kolonijną. Mimo że przygotowania trwają już od dłuższego czasu, niektóre zakłady pracy, jak np. „M—V“, „Archimedes“, „Wodomierze“ i ponad 30 innych mniejszych przedsiębiorstw nie nadesłały jeszcze zgłoszeń, chociaż termin minął 31 stycznia. Nie tylko zakłady pracy nie dotrzymują terminów, ale również i szkoły. Wiele jest takich szkół, które nie zdecydowały, czy będą we własnym zakresie organizować kolonie, czy mają dzieci dołączyć do innej szkoły. Niewątpliwie winę za taki stan rzeczy ponoszą przede wszystkim rady zakładowe i kierownictwo szkół, ale i nie bez winy jest również Wydział Oświaty Prezydium MRN.

Prezydium MRN podjęło uchwałę zmierzającą do usunięcia dotychczasowych błędów i niedociągnięć. Prezydium ma zaznajomić społeczeństwo z akcją wczasów letnich przez nadawanie po-

gadaneek radiowych propagujących kolonie letnie i wyjaśniających, w jaki sposób należy załatwiać formalności związane z wysyłaniem dzieci. Prezydium zobowiązało jednego ze swych członków, odpowiedzialnego za sprawy oświaty, do osobistego zajęcia się kontrolą prac przygotowawczych do akcji letniej, nadania odpowiedniego kierunku tym pracom oraz do koordynowania działalności wszystkich czynników powołanych do współpracy w akcji kolonijnej. Komisja Oświaty i Kultury zobowiązała się przeprowadzić kontrolę w Wydziale Oświaty Prezydium MRN, w zakładach pracy i w szkołach.

Na koniec postanowiono zwrócić się do ORZZ, aby dopilnowała pełnego wykorzystania przez poszczególne zakłady pracy funduszy akcji socjalnej przeznaczonych na zorganizowanie kolonii i pólkolonii.

Mieczysław Nowak

z-ca przewodniczącego Prezydium MRN we Wrocławiu

KOMISJE GRN W BRZESZCZU PRZYSTĄPIŁY DO WSPÓŁZAWODNICTWA O NAJLEPSZE WYNIKI PRACY

Spośród 6 komisji GRN w Brzeszczu najlepiej pracuje Komisja Zdrowia, Pracy i Pomocy Społecznej. W ciągu ubiegłego roku Komisja przeprowadziła 32 kontrole przyczyniając się w bardzo poważnym stopniu do zapewnienia na terenie gminy zdrowotności i czystości. Za swą pracę Komisja otrzymała pochwałę.

Komisja Zdrowia, Pracy i Pomocy Społecznej pracuje dobrze i w tym roku. W pierwszym kwartale br. przeprowadziła 11 kontroli: w szkołach, spółdzielniach, jadalni, rzeźni itp.

Jeżeli oceniać komisje według tego, jak wypełniają one swe obowiązki, to następna będzie Komisja Oświaty i Kultury, dalej Komisja Urządzenia Osiedli.

Dobrze wywiązuje się ze swych zadań Komisja Finansowo-Budżetowa, natomiast źle — Komisja Rolna. Komisja Rolna źle pra-

cowała z winy przewodniczącego, toteż Rada skrytykowała go i wybrała nowego. Mamy nadzieję, że nowy przewodniczący weźmie się do roboty i Komisja wykona w tym roku swoje zadania.

Na sesji naszej Gminnej Rady Narodowej podchwyciliśmy hasło rzucone przez jednego z radnych zorganizowania współzawodnictwa między naszymi komisjami. Wyniki współzawodnictwa będą zależały od wyników pracy, trzeba więc, by wszystkie komisje zabrały się do rzetelnej roboty.

J. Klimczak

członek GRN w Brzeszczu k. Oświęcimia.

PREZYDIUM PRN W SŁUBICACH POWINNO OTOCZYĆ WIĘKSZĄ OPIEKĄ PREZYDIA GRN I MRN

Prezydium PRN w Słubicach odbywa posiedzenia z udziałem wszystkich członków, rozpoczyna je punktualnie, materiał jest przed posiedzeniem przez członków przejrzany, a członkowie Prezydium przygotowani są do dyskusji.

Plany pracy Prezydium, Rady i komisji są opracowane na czas i przestrzega się ich wykonania. Posiedzenia przeprowadzane są sprawniej niż w ubiegłym roku, ponieważ trwają najdłużej 5 godzin, w roku ubiegłym przeciągały się nawet do 12 godzin, niejednokrotnie nic konkretnego nie wnosząc.

W roku bieżącym podjęte uchwały zostają niezwłocznie, najdalej w przeciągu 48 godzin, przekazane do wykonania.

Jednakże samo podjęcie uchwały i przekazanie jej do wykonania nie wystarcza, trzeba bacznie śledzić i kontrolować sposób jej wykonania; tego niestety w zupełności nie doceniło nasze Prezydium. Jeśli kontrolowano wykonanie uchwały — to od przypadku do przypadku. Jeszcze większym zaniedbaniem Prezydium było oderwanie się od prezydiów miejskich i gminnych rad narodowych — brak nad nimi opieki.

W I kwartale br. odbyło się 36 sesji miejskich i gminnych rad

narodowych; członkowie Prezydium PRN wzięli udział w 19 sesjach, a na 136 posiedzeń prezydiów obsłużono 45. Natomiast członkowie Prezydium PRN nie składali sprawozdań z sesji i posiedzeń, w których brali udział, nie wykazywali złych i dobrych stron, na podstawie czego mogłoby Prezydium PRN przeprowadzić analizę. Taki stan spowodował pozostawienie rad narodowych w powiecie bez opieki i pomocy.

Żaden z członków Prezydium PRN nie mógł nic konkretnego powiedzieć o pracy prezydiów GRN czy MRN. Skutek jest taki, że prezydium rad terenowych nie pracowały planowo, posiedzenia odbywają się od przypadku do przypadku. Tak np. w Prezydium GRN w Kowalewie i w Boczowie w I kwartale odbyło się zaledwie po 6 posiedzeń; sekretarze tych prezydiów twierdzą, że rzekomo posiedzenia odbywają się zgodnie z przepisami, lecz niestety brak jest jakichkolwiek protokołów. Protokoły posiedzeń Prezydium GRN w Gorzycy są pisane ołówkiem jako notatki.

Członkowie Prezydium PRN będąc w gminach ograniczali się do załatwiania spraw dotyczących wykonania zadań gospodarczych, a nie zwracano uwagi na błędy i dobre strony, na brak pracy kolegalnej prezydiów, nie mówiono o tym, jak należy poprowadzić pracę rady, komisji, całego aparatu terenowego, aby wykonać zadania stojące przed radami narodowymi.

Podjęte przez nasze Prezydium uchwały w przedmiocie aktywizacji rad i komisji leżą w prezydiach GRN i MRN i nie są wykonywane. Jest to wina nasza i naszego Referatu Organizacyjnego.

Nasze Prezydium powinno niezwłocznie zwrócić większą uwagę na opiekę i niesienie pomocy gminom, jak również należy zmienić styl pracy podległych wydziałów i referatów, przy pomocy których będzie można usunąć istniejące braki.

Wi. Bartocha

sekretarz Prezydium PRN w Słubicach

KONKURS MIĘDZYSZKOLNY W RAMACH WIOSENNEJ AKCJI SANITARNO - PORZĄDKOWEJ

Wojewódzki Komitet Społeczny Zbiórki Odpadków Użytkowych i Złomu przy Prezydium Woj. RN w Katowicach mobilizuje skutecznie ludność, a zwłaszcza młodzież szkolną, do przeprowadzenia zbiórki odpadków użytkowych i złomu. Komitet ten w ramach tegorocznej wiosennej akcji sanitarno-porządkowej zorganizował międzyszkolny konkurs zbiórki odpadków użytkowych.

Apel Wojewódzkiego Komitetu do wszystkich zakładów pracy i przedsiębiorstw o ufundowanie nagród dla szkół, które osiągną najlepsze wyniki w zbiorce odpadków użytkowych i złomu, spotkał się z pełnym zrozumieniem. Do Komitetu stale napływają wartościowe nagrody w postaci książek, gier świetlicowych, sprzętu sportowego, gotówki itp.

Konkurs odbywa się w czasie od 1 kwietnia do 15 maja br. Ogłoszenie wyników konkursu nastąpi 30 maja br.

Zainteresowanie konkursem na terenie szkół województwa katowickiego jest bardzo duże i stale wzrasta. Młodzież wyszukuje coraz to nowe źródła odpadków, odpadki skrzętnie zbiera.

Celem dalszego szerokiego propagowania konkursu ogłaszane są przez radio odpowiednie komunikaty. Także prasa codzienna zamieszcza informacje o zbiorce odpadków.

Placówki Centrali Odpadków Użytkowych, gminne spółdzielnie „Samopomocy Chłopskiej“ oraz właściwe spółdzielnie pracy, których obowiązkiem jest sprawny odbiór wszystkich odpadków zgłoszonych lub dostarczonych przez szkoły, zostały odpowiednio przez Wojewódzki Komitet Społeczny Zbiórki Odpadków Użytkowych zmobilizowane, tak aby się nie powtórzyły błędy zeszłoroczne, polegające na zwlekaniu z odbiorem zgłoszonych odpadków lub zwłoce w wypłacie należności.

Czynnie do akcji włączyły się Komisje Woj. RN w Katowicach

a to: Handlu, Drobnej Wytworczości i Zdrowia.

Roman Lasocki

członek Prezydium Woj. RN
w Katowicach

KOMISJA ROLNICTWA I LEŚNICTWA POMAGA W PRACY SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNEJ

Komisja Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Miliczu stwierdziła duże braki, badając przygotowanie SOM i GS w Krośnicach do akcji siewnej. Na 48 siewników zbożowych 12 nie wyremontowano, 2 traktory nie były gotowe. W magazynach GS stwierdzono, że nawozy sztuczne są niewłaściwie przechowywane i że dach magazynu jest dziurawy.

O swoich spostrzeżeniach Komisja powiadomiła Prezydium PRN w Miliczu. Ponieważ na terenie gminy Krośnice znajduje się spółdzielnia produkcyjna w Świebodowie, w której prace miały wykonywać maszyny, Prezydium PRN postanowiło swoje posiedzenie odbyć w tej właśnie spółdzielni.

Na posiedzenie zaproszeni zostali członkowie spółdzielni. Sprawozdanie z działalności spółdzielni i przygotowań do siewów złożył zast. przewodniczącego zarządu. Po sprawozdaniu wywiązała się dyskusja.

M. in. wypowiedział się ob. Potaś, członek spółdzielni. Stwierdził on, że spółdzielni koniecznie potrzebny jest kowal. Otwarcie kuźni nie sprawiałoby większych trudności, gdyż jest pomieszczenie i część urządzeń. Ob. Potaś powiedział następnie, że GS w Krośnicach wydaje nawozy sztuczne zwilgotniałe i w podartych workach. Zgłosił również zastrzeżenie co do pracy SOM: SOM przez okres 2 miesięcy nie wyremontował 2 siewników.

Ob. Wieniek, zast. przewodniczącego zarządu, stwierdził, że spółdzielnia jest pozbawiona rozrywek kulturalnych. Mimo zawiadomienia o przyjeździe kina objazdowego, kino dotychczas nie przybyło. Nie przybył również do

spółdzielni żaden zespół artystyczny.

Spółdzielcy stwierdzili w dyskusji, że Prezydium GRN mało interesuje się spółdzielnią i nie pomaga jej w pokonywaniu trudności.

Prezydium PRN podjęło uchwałę zobowiązującą Prezydium GRN w Krośnicach do roztoczenia systematycznej opieki nad spółdzielnią produkcyjną w Świebodowie i udzielania jej stałej pomocy w pokonywaniu trudności jakie mogą wystąpić, a także do spowodowania, aby GS w Krośnicach oddelegowała do spółdzielni w Świebodowie mechanikę SOM celem przeprowadzenia drobnych remontów maszyn.

Za wykonanie tej uchwały Prezydium PRN uczyniło odpowiedzialnym przewodniczącego Prezydium GRN i wyznaczyło 8-dniowy termin usunięcia braków w magazynie SOM oraz oddelegowania mechanika do pracy w spółdzielni.

Prezydium PRN zobowiązało również Referat Przemysłu do spowodowania uruchomienia kuźni w Świebodowie i zaopatrzenia jej w brakujące narzędzia. W zakresie potrzeb kulturalnych spółdzielni Prezydium PRN zobowiązało Referat Kultury, aby skierował do spółdzielni kino objazdowe oraz w porozumieniu z domem kultury w Miliczu zespoły artystyczne.

Uchwała Prezydium PRN została wykonana w terminie.

Kontrola przeprowadzona przez Komisję Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Miliczu nie tylko przyczyniła się do wykrycia braków i niedociągnięć w przygotowaniu SOM i GS do siewów wiosennych, lecz również spowodowała usunięcie braków i zainteresowała pracą spółdzielni produkcyjnej Prezydium PRN i Prezydium GRN.

O NARADACH SOLTYSÓW I PRACY KOMISJI W POW. GRAJEWSKIM

Narady soltysów powinny być krótkie i treściwe. Inaczej jest jednak w pow. grajewskim. Większość prezydiów GRN nie przywiązuje większej wagi do tych co-

tygodniowych narad, co wyraża się w szablonowym przygotowaniu porządku dziennego, w przeładowywaniu go sprawami błażymi. Odprawy nie spełniają swego zadania.

Na naradach porusza się jednorazowo zbyt wiele zagadnień, a każda sprawa omawiana jest w obszernym referacie. Oto na przykład porządek dzienny narady soltysów w jednym z prezydów GRN zawierał, co następuje: podatek gruntowy, kary administracyjne, technika pisań, poddań, sprawy meldunkowe, szarwark drogowy, składki PZUW, ubezpieczenie koni, planowy skup zboża, kontraktacja, ujawnianie gruntów. Do zreferowania tych spraw zgłosiło się wielu przedstawicieli zainteresowanych instytucji z powiatu, a mianowicie: z PZUW, z CUSiK, z Pow. KPG, z Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa z Prezydium PRN itd. Każdy z nich starał się zaimponować krasomówstwem i w rezultacie przewlekle gadanina nużyła i rozpraszala uwagę soltysów. Soltysi zapomnieli omówić sprawy najpilniejsze.

Prezydja GRN nie umieją dopilnować, by na naradach soltysów sprawy referowano krótko, bez wyszukanych frazesów i aby poruszane zagadnienia były do kładnie zrozumiane i mogły być przeniesione do gromady. Przewlekle referowanie spraw należy wydatnie skrócić, a zaoszczędzony czas przeznaczać na dyskusję. Każdy soltys powinien mieć możność omówienia bolączek gromady i podzielenia się osiągnięciami. W ten sposób prezydja GRN ułatwiają sobie stały kontakt z mieszkańcami gromad. Prezydja GRN powinny opracowywać porządek dzienny przynajmniej na 2 dni przed naradą i umieszczać na nim tylko te sprawy, które szczegółowo przeanalizowały. Byłoby pożądanym, aby soltysi otrzymywali na naradzie kartki papieru z punktami porządku dziennego, wypisanymi w ten sposób, aby mogli notować ważniejsze sprawy, które należy omówić w gromadzie.

*

Większość komisji PRN w Grajewie źle pracuje.

Działalność Komisji Pracy i Pomocy Społecznej, Zdrowia, Oświaty i Kultury, Budownictwa, Handlu, Porządku Publicznego ograniczyła się jedynie do jednego posiedzenia, na którym opracowano plan pracy na I kwartał 1952 r. O realizacji zaplanowanych prac zapomniano. Posiedzenia komisji zwoływano nie z własnej inicjatywy, lecz pod naciskiem Prezydium PRN. Członkowie słabą działalność komisji motywują brakiem czasu i nawalem pracy zawodowo-społecznej. Większość członków komisji odnosi się do swej pracy w komisji lekceważąco, bo organizacje i instytucje, które ich delegowały do rady narodowej, nie interesują się ich działalnością i nie żądają sprawozdań z wykonywania obowiązków.

W I kwartale br. pracowały tylko dwie komisje PRN. Komisja Finansów, Budżetu i Planu pracowała planowo, kolegialnie i samodzielnie. W I kwartale zwołała 3 posiedzenia i przeprowadziła 3 kontrole: analizę realizacji planowego skupu zboża w roku ubiegłym, kontrolę wykonania budżetu zbiorczego pow. grajewskiego oraz kontrolę wykonania planu inwestycyjnego przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Prezydium PRN. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa na 4 posiedzeniach omówiła przygotowania do wiosennej akcji siewnej, przebieg kontraktacji płodów rolnych i elektryfikację wsi oraz przeprowadziła kontrolę Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium PRN w zakresie prac przygotowawczych do wiosennej akcji siewnej. Obie komisje ściśle współpracują z kierownikami właściwych wydziałów Prezydium.

K. Terlecki
członek Prezydium PRN
w Grajewie

PRACA KOMITETÓW BLOKOWYCH SOPOTU

Komitety blokowe na terenie Sopotu w 1952 r. po zakończeniu zebrań sprawozdawczo - wyborczych, zasilone nowym aktywem

społecznym, wykazują coraz bardziej wzrastającą aktywność.

Ogłoszenie ogólnonarodowej dyskusji nad projektem Konstytucji znalazło żywy oddźwięk w pracy komitetów blokowych. Utworzono 10 punktów informacyjno-dyskusyjnych, które w pełni włączyły się do akcji dyskusyjnej. Komitety blokowe udekorowały przydzielone na punkty dyskusyjne lokale i postarały się o zapewnienie frekwencji mieszkańców. Najlepiej na tym odcinku pracowały komitety blokowe — 8 i 1.

Zbliżające się święto klasy robotniczej — 1 Maja oraz 60 rocznicę urodzin Prezydenta Bolesława Bieruta komitety blokowe, za przykładem hut, kopalni i innych zakładów produkcyjnych powitały szeregiem zobowiązań. Komitety blokowe 7, 10 i 3 zobowiązały się do odgruzowania placów na terenie miasta i urzędzenia na nich zieleńców oraz placów zabaw dla dzieci. Komitet Blokowy Nr 11 zobowiązał się do wykonania robót ziemnych przy wyrównywaniu powierzchni chodników. Komitet Blokowy Nr 1 zobowiązał się do zagospodarowania ogródków przydomowych przez zasadzenie na nich krzewów i drzew owocowych. Komitet Blokowy Nr 2 zobowiązał się do uruchomienia biblioteki; zebrano już wśród mieszkańców ok. 100 książek i z pomocą Miejskiej Biblioteki Publicznej zobowiązanie wykonano.

Troska o naszą socjalistyczną stolicę znalazła swój wyraz również w pracach komitetów blokowych. Nie czekając na miesiąc wrzesień, jako specjalnie poświęcony akcji zbiorkowej, komitety blokowe postanowiły zbierać fundusze przez cały rok. Wiele z nich ma już poważne osiągnięcia.

Miejski Komitet Odbudowy Stolicy wezwał do współzawodnictwa komitety Gdańska i Gdyni i sądząc po tempie nasilenia akcji i zainteresowania tą sprawą komitetów blokowych — Sopot nie da się wyprzedzić dwom sąsiednim miastom. W roku ubiegłym na Odbudowę Stolicy uzyskano 132% planu wpływów, obiecując sobie na rok bieżący przekroczenie

tak już podwyższonego planu o 10%.

O zainteresowaniu komitetów blokowych sprawą odbudowy Stolicy świadczy fakt, że dwie dziewczynki, których rodzice pracują w Komitecie Blokowym Nr 10, zorganizowały samorzutnie przedstawienie dla dzieci w wieku 3 — 10 lat i uzyskaną stąd kwotę wpłaciły na fundusz odbudowy Warszawy.

Miesiąc kwiecień — miesiąc czystości — postawił znowu przez kom. blokowymi poważne zadanie sprawnego przeprowadzenia akcji sanitarno-porządkowej połą-

czonej ze zbiórką złomu i odpadków użytkowych.

Na zorganizowanej naradzie z kom. blokowymi 28. III. 52 r. oraz na otwartym posiedzeniu Prezydium MRN 4. IV. 52 r. w ożywionej dyskusji podejmowano zobowiązania oraz przystąpiono do współzawodnictwa między komitetami blokowymi.

I tak Kom. Blokowy Nr 1 wezwał do współzawodnictwa przodujący w tej akcji w roku ubiegłym Kom. Blokowy Nr 14, Kom. Blokowy Nr 12 wezwał do współzawodnictwa Komitety sąsiednie 11 i 13 itd.

Ustalono harmonogram prac

oraz kolejność uprzątanania dzielnic.

W pracy komitetów blokowych rosną dla Rady nowe kadry. Z aktywu komitetów powołano na radnych MRN ob. ob. O. Góralskiego i A. Krefta oraz na członków Komisji ob. ob. N. Janowską, F. Szolka, J. Kozakiewicz i M. Adamczyk.

Tak więc z dniem każdym rośnie znaczenie komitetów blokowych, które stają się wielką pomocą i oparciem dla Rady Narodowej.

W. Jezierska

kier. Wydz. Og. Prez. MRN
w Sopocie

Z działalności rad w ZSRR

NA POSIEDZENIU KOMITETU WYKONAWCZEGO

(Tłumaczenie materiału nadesłanego Redakcji)

Niewielkie miasteczko włóknarzy i budowniczych maszyn — Szuja — (obwód iwanowski, RSFR) położone jest w odległości 30 km od centrum obwodu. Jak każde miasto radzieckie Szuja żyje pełnym życiem swojego wielkiego kraju. W okresie ostatnich dwóch dziesiątków lat zmieniło się ono nie do poznania. Oto jedna z dzielnic Szui — przemysłowe zarzeczce. W latach dorewolucyjnych był to najbardziej zaniedbany rejon miasta. Obecnie na jego ulicach pobudowane zostały duże wielopiętrowe domy mieszkalne, miejski dom kultury klub włóknarzy, kino-teatr, żłobki dziecięce, sklepy, pracownie.

Zmiany takie można zaobserwować w każdej części miasta. Tu i tam rosną nowe budowle. W latach powojennych 700 robotników szujskich zakładów i fabryk pobudowało sobie jednorodzinne domy korzystając z pomocy funduszy państwowych i długoterminowych ulgowych pożyczek. Na dawnych pustkowiach urządzono skwery, zakładane są ogrody i parki, ulice i place ozdabiane są zieleniami. W mieście jest rozległa sieć instytucji leczniczych, szkół, instytut kształcenia nauczycieli, technikum przemysłowe, szkoła felerzsko-poloźnicza. W technikum wieczorowym i szkołach dla młodzieży robotniczej doksztala się ponad półtora tysiąca robotników i robotnic miejscowych przedsiębiorstw.

Pulsujące życie miasta wiąże się z różnorodnością zadań i form Miejskiej Rady Delegatów Ludu Pracującego. Mieszkańcy miasta cieszą się z każdego nowego urządzenia komunalnego. Zgłaszają też swojej Radzie stale nowe i większe żądania. Sformułowali je oni w swych zażyceniach w okresie wyborów delegatów Rady Miejskiej w grudniu 1950 r. Wśród poszczególnych punktów zaleceń (jest

ich ponad 70) dużo wniosków odzwierciedla troskę mieszkańców miasta o dalszy rozkwit i urządzenie swego miasta. Oto niektóre z nich: wybudować jeszcze jedno kino-teatr, zazielenić i oświetlić ulice, na których brak jeszcze oświetlenia, nabyć dodatkowo wóz sanitarny dla pogotowia ratunkowego. Zbudować nową szkołę w zachodniej części miasta, otworzyć nowe sklepy, czytelnie itd.

Zalecenia wyborców, ich wnioski i uwagi wypowiedziane w dniach przedwyborczych i w czasie sprawozdań delegatów przed wyborcami określają kierunek działalności Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej. Każda sprawa, rozpatrywana na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Rady, jest związana z wykonaniem poleceń wyborców.

Spójrzmy na porządek obrad posiedzenia Komitetu Wykonawczego Miejskiej Rady Delegatów Ludu Pracującego 20 października 1951 r. Na porządku obrad były 4 sprawy: o pracy bibliotek szkolnych w mieście i uzupełnieniu ich księgozbioru, o stanie wodociągu miejskiego, o wydzieleniu parceli dla 7 obywateli miasta, chcących wybudować sobie jednorodzinne domki, o przyznaniu zapomóg matkom licznego potomstwa.

W tym dniu na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego obecnych było 9 na ogólną liczbę 11 członków Komitetu, a prócz tego — zaproszeni członkowie Rady Miejskiej: Maryczewa, Rusin, Bolszakow oraz inni, a także — w czasie obrad nad punktem 3 i 4 — obywatele zainteresowani w rozstrzygnięciu ich spraw. Posiedzeniem kierowała Maria Osipowa, z-ca przewodniczącego Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej.

Sprawę pracy bibliotek szkolnych wniosła pod obrady Komitetu Wykonawczego Komisja Oświaty Rady Miejskiej. Sprawa ta powstała wcale nie przypadkowo. Niektórzy obywatele miasta zwrócili się do swych delegatów z prośbą, by zajęli się kwestią ulepszenia pracy bibliotek i powiększeniem ich

księgozbiorów. Przewodniczący Komisji Anrysa Maryczewa zakomunikowała Komitetowi Wykonawczemu Rady o życzeniach wyborców. Zdecydowano zlecić stałej Komisji zbadanie pracy bibliotek i przedstawienie Komitetowi Wykonawczemu wniosków. Członkowie komisji wciągnęli do zbadania bibliotek swój aktyw — nauczycieli szkół i rodziców uczniów. Wszystkie biblioteki miejskich poddane zostały wszechstronnemu sprawdzeniu. Okazało się, że Miejski Wydział Oświaty mało poświęca uwagi temu ważnemu odcinkowi. Asygnowane przez państwo środki na uzupełnienie bibliotek literaturą artystyczną nie były w pełni wykorzystywane. Księgarnia nie została wciągnięta do sprawy kompletowania księgozbiorów.

C tym wszystkim opowiedziała na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Andrysa Maryczewa, przewodniczący stałej Komisji do Spraw Oświaty. Kierownik Wydziału Oświaty w zupełności podzielił jej krytyczne uwagi. Maryczewa w imieniu Komisji przedstawiła do zatwierdzenia przez Komitet Wykonawczy wnioski, zmierzające do usunięcia zauważonych braków. W sprawie tej wypowiedzieli swoje zdanie: nauczyciel Siergiej Kołodniew, Maria Osipowa, członek Komitetu Wykonawczego Piotr Bordzow. W rezultacie Komitet Wykonawczy powziął uchwałę, opracowaną przez Komisję, i polecił kierownikowi Miejskiego Wydziału Oświaty Sapożnikowowi wprowadzenie jej w życie.

Sprawa stanu wodociągów miejskich została wniesiona pod obrady Komitetu Wykonawczego przez Wydział Gospodarki Komunalnej. Wodociągi miejskie w ciągu ostatnich dwóch lat zostały znacznie rozbudowane. W roku 1951 sieć linii wodociagowych wzrosła o kilka tysięcy metrów. Jednak podstawowe urządzenia mechaniczne zostały te same. Przy dalszym rozszerzaniu sieci nie mogą one zapewnić normalnego dopływu wody. Wydział Gospodarki Komunalnej zaprojektował budowę jeszcze jednej wieży ciśnień, aby wzmóc dopływ wody. Sprawą tą na wniosek Rady zajmowała się jej stała Komisja Gospodarki Komunalnej. Występując na posiedzeniu przewodniczący Komisji Aleksiej Rusin zgłosił wniosek, by Komitet Wykonawczy powziął uchwałę o rekonstrukcji podstawowych urządzeń wodociągów.

— Nie należy — rzekł on — ograniczać się tutaj do jednej wieży. Zapotrzebowanie na wodę będzie stale wzrastać i po upływie roku czy dwu znów staniemy przed koniecznością budowy jeszcze jednej wieży. Dlatego Komisja uważa za niezbędne nie ograniczać się do urządzenia wieży ciśnień, lecz przebudować podstawowe urządzenia mechaniczne. Rusina poparli wszyscy członkowie Komitetu Wykonawczego. Komitet Wykonawczy akceptował ten wniosek i polecił grupie specjalistów opracować do marca 1952 roku projekt rekonstrukcji wodociągu miejskiego.

Sprawy przydzielenia działek gruntu obywatelom miasta w celu budownictwa mieszkań dla nich samych rozstrzygane są przez Komitet Wykonaw-

czy na skutek zgłoszeń obywateli. Państwo Radzieckie okazuje ludziom pracy wszechstronną pomoc w indywidualnym budownictwie domów. Osoba posiadająca zezwolenie na budowę otrzymuje od państwa dużą pożyczkę na te cele. Przedsiębiorstwo, w którym jest zatrudniony budujący sobie dom, zaopatruje go w materiał budowlany i dostarcza mu środków transportowych. Zresztą ludzie pracy nie zawsze potrzebują pożyczek. Na 17 obywateli zgłaszających się o przydzielenie im parceli liczni oświadczyli, że budują domy z własnych oszczędności. W liczbie tej robotnica Fabryki Włókienniczej „Robotnik Szujski“ Nadieżda Lekowa, ślusarz Zakładu Budowy Maszyn im. Frunzego, Siergiej Rubaczow, inż. Konstanty Jegorow oraz inni. Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej przychylił się do prośby wszystkich 17 obywateli i zobowiązał biuro architekta miejskiego do dostarczenia projektów architektonicznych obywatelom posiadającym zezwolenie na budowę.

Doniosłe miejsce w pracy Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej zajmuje troska o dobrobyt materialny obywateli. 20 grudnia na swym posiedzeniu Komitet Wykonawczy rozpatrzył sprawę przyznania zapomóg 8 matkom licznych potomstwa. Na poród czwartego dziecka — tkacze Anastazji Szuchninowej przyznano zapomogę państwową 650 rb jednorazowo i po 40 rubli miesięcznie do grudnia 1956 roku; tkacze Marii Kowalowej — na poród siódmego dziecka — 1250 rb jednorazowo i miesięcznie po 100 rb do grudnia 1956 roku. Zapomogi państwowe przyznano też matkom posiadającym liczne potomstwo — Katarzynie Kotłowej, Annie Smirnowej oraz innym. Co roku matki licznych potomstwa, zamieszkałe w mieście Szuja, otrzymują ponad 1.250.000 rubli.

Na tymże posiedzeniu Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej rozpatrzył jeszcze jedną sprawę: o adoptowanie dzieci. Z wnioskiem w tej sprawie zwrócili się do Komitetu Wykonawczego robotnicy-włókniarze: Iwan Muratow i Siergiej Suczkow, którzy zdecydowali adoptować dzieci pozostałe bez rodziców Mikołaja Wieruszkina i Aleksandra Trygoriewa. Do rozpatrzenia takich spraw Komitet Wykonawczy podchodzi szczególnie ostrożnie. Wychowanie dziecka jest sprawą dużej odpowiedzialności. Przed powzięciem odpowiedniej decyzji Komitet Wykonawczy zlecił grupie delegatów ze stałej Komisji Ochrony Zdrowia porozmawiać z przyszłymi rodzicami, dowiedzieć się o ich stanie rodzinnym i warunkach mieszkaniowych. Obaj robotnicy, Muratow i Suczkow, są bezdzietni. Rodziny Muratowa i Suczkowa są to bardzo dobre, kulturalne rodziny. Komitet Wykonawczy zdecydował uwzględnić prośbę Muratowa i Suczkowa.

Posiedzenie Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej trwało tego dnia około 4 godzin. Wstępne przygotowanie spraw przez delegatów i przez stałe komisje Rady umożliwiło podjęcie konkretnych i wyczerpujących uchwał odpowiadających interesom i życzeniom ludzi radzieckich.

Mikołaj Koszelew

Z DOŚWIADCZEŃ BUDOWNICTWA RADZIECKIEGO

(Tłumaczenie artykułu z „Izwestii“ Nr 86
z 10.IV.52)

1. Zebrania gromadzkie

Jedną z form udziału mas pracujących na wsi w rządzeniu państwem są zebrania mieszkańców wsi. Biorą w nich udział z głosem decydującym nie tylko kolchoźnicy i kolchoźnice, ale również i robotnicy ze stacji maszyn i traktorów, sowchozów przedsiębiorstw, pracownicy instytucji oraz inne osoby mieszkające w danym osiedlu. Na zebraniach przewodniczący rad miejscowych wyjaśniają ludziom pracy ważniejsze dyrektywy partii i rządu jak również uchwały terenowych organów władzy.

Zebrania rozpatrują różne zagadnienia budownictwa gospodarczego i kulturalnego z danego terenu, decydują o udziale ludności w budowaniu urządzeń na wsi, wznoszeniu różnego rodzaju gmachów społecznych itd.

Systematyczne zwoływanie zebrań pomaga radom wiejskim w osiągnięciu nowych postępów w budownictwie gospodarczym i kulturalnym. Górno-Tiemkińska Rada Wiejska w karmaskalińskim rejonie Baszkirskiej ASRR przeprowadziła w ciągu roku cztery zebrania. Omawiane były na nich praca instytucji kulturalno-oświatowych, przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego, rozbudowa urządzeń komunalnych na wsi, wykonanie planu finansowego oraz inne. Uchwały zebrań gromadzkich realizowała sama ludność pod kierownictwem Rady Wiejskiej. Wszystkie powzięte uchwały zostały zrealizowane z powodzeniem, w szczególności: wyremontowane zostały klub i siedmioletnia szkoła.

W rejonie czekmaguszewskim przeprowadzono w ciągu ubiegłego roku 130 zebrań gromadzkich przy obecności 170 tysięcy osób. Wykonując podjęte uchwały, rady wiejskie przy udziale ludności przeprowadziły budowę mostów, wyremontowały szkoły, kluby, oraz czytelnie, wybudowały 4 domy dla nauczycieli, wyremontowały i urządziły ponad 70 studni. W osiedlach rejonu posadzono ponad 50 tysięcy drzew. Wykorzystując pracę społeczną ludności odremontowano 294 i wybudowano 138 nowych domów dla rodzin poległych wojskowych.

Kotegurcka, Zurińska, Bydzimoszurska i Tiuntijewska Rady Wiejskie zurińskiego rejonu Udmurdskiej ASRR organizowały zebrania, poświęcone sprawie udziału ludności przy budowie elektrowni wodnej na rzece Łozie. Mieszkańcy osiedli aktywnie poparli to przedsięwzięcie i budowa elektrowni została pomyślnie zakończona.

Dość często zwoływane są zebrania we wsiach, stanicach i aulach w Kraju Stawropolskim. Oto

jak zostało przygotowane i przeprowadzone zebranie zwołane przez Iwanowską Radę Wiejską w rejonie libknechtowskim. W przeddzień zebrania, którego porządek dzienny obejmował sprawę urządzeń użyteczności publicznej na wsi, Rada Wiejska przeprowadziła naradę aktywu. Zostały nakreślone i starannie przemyślane wszystkie środki dotyczące przygotowania zebrania. Poza tym delegaci aktywiści Rady przeprowadzili z mieszkańcami rozmowy na temat mającego się odbyć zebrania. Na 2 dni przed zebraniem wszędzie rozwieszono zostały ogłoszenia zawiadamiające o czasie jego zwołania i porządku dziennym.

W oznaczonym czasie prawie półtora tysiąca ludzi zjawilo się na placu wiejskim. Z polecenia Komitetu Wykonawczego Rady otworzył zebranie najstarszy mieszkaniec wsi. Przewodniczący Komitetu Wykonawczego Rady Wiejskiej wygłosił referat o środkach zmierzających do rozbudowy urządzeń użyteczności publicznej na wsi. Zebranie uchwaliło założenie parku kultury i wypoczynku, wybudowanie klubu ze stałym kinem dźwiękowym, przeprowadzenie dwurzędowego sadzenia drzew dekoracyjnych na ulicach, a między rzędami drzew — ułożenia chodników.

Uchwalono także, by odremontować i pobielić wszystkie budynki, oczyścić podwórza i ulice ze śmieci, doprowadzić do stanu wzorowego drogi i studnie, wykonać ogrodzenie koło szkoły, ambulatorium, kliniki położniczej i domu dziecka.

Wszystko to zostało już wykonane. Wieś doprowadzono do stanu osiedla o estetycznym wyglądzie.

Inicjatywa wsi Iwanowskoje została podchwyciona przez wiele rad wiejskich w kraju. W ciągu 3 miesięcy w 115 wsiach i stanicach przeprowadzono zebrania gromadzkie. Brało w nich udział około 100 tys. obywateli.

Doświadczenie przodujących rad wiejskich uczy, że dobrze przeprowadzone zebrania przyczyniają się do pomyślnego rozwiązania licznych zadań stojących przed radami terenowymi.

A. Karp

kandydat nauk prawnych

2. Praca informacyjna w komitecie wykonawczym

Aby we właściwym czasie zauważyć i podtrzymać wzrost inicjatywy mas pracujących komitety wykonawcze rad powinny posiadać dobrze zorganizowaną informację oddolną. Informacja taka pozwala kierowniczym pracownikom aparatu radzieckiego aktywnie podtrzymać cenną inicjatywę terenu. Jednocześnie pomaga ona ujawniać we właściwym czasie braki i błędy w pracy poszczególnych organów radzieckich, aby następnie braki te i błędy szybko usunąć.

Jednym z lepszych środków uświadamiania obwodowych komitetów wykonawczych o stanie spraw w rejonach i radach wiejskich są wyjazdy pracowników w teren.

Wiele pouczającego dowiedział się Omski Obwodowy Komitet Wykonawczy o działalności Solicewskiej Rady Wiejskiej rejonu isil-kulskiego po pobycie w nim pracownika Wydziału Organizacyjno-Instruktorskiego, tow. Nowgorodcewa. Komitet Wykonawczy tej Rady Wiejskiej i jej przewodniczący tow. Korodkowa umiejętnie pokierowali socjalistycznym współzawodnictwem kolchoźników w zakresie przekroczenia planów gospodarczych, toteż osiągnęli tu poważne wyniki.

Najpierw tow. Nowgorodcew zaznajomił Obwodowy Komitet z metodami pracy Solicewskiej Rady Wiejskiej. Następnie na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Obwodowej Rady był omawiany referat jej przewodniczącego tow. Korodkowej. Uogólniając doświadczenie przodującej Rady Wiejskiej, rozesialiśmy szczegółową informację o nim do wszystkich wiejskich rad obwodu.

Ważnym źródłem informacji są też protokoły sesji rad rejonowych, posiedzeń komitetów wykonawczych i plan ich pracy. Analizując protokoły i plany Komitetu Wykonawczego Mołotowskiej Rady Rejonowej, Wydział Organizacyjno-Instruktorski oświadczył, że Rejonowy Komitet Wykonawczy pomija wiele ważnych spraw. Dla wszechstronnego zbadania jego pracy skierowana została specjalna brygada. Wykryła ona poważne braki w działalności Mołotowskiego Komitetu Rejonowego i jego przewodniczącego tow. Riazanowa. Ujawniono też, że kierownicy Rady Rejonowej nie opierają się na aktywie, pracę administracyjną prowadzą nieumiejętnie, naruszają dyscyplinę państwową. Rejonowy Komitet Wykonawczy rzadko zwoływał sesje rady rejonowej. Nie okazywał dostatecznej pomocy radom wiejskim. Obwodowy Komitet Wykonawczy wysłuchał sprawozdania tow. Riazanowa, poddał ostrej krytyce niewłaściwy styl jego pracy oraz wskazał drogę do poprawienia błędów.

Źródłem informacji są również rozmowy pracowników Obwodowego Komitetu Wykonawczego z przyjeżdżającymi do centrum obwodu delegatami rad wiejskich i rejonowych oraz z członkami Rady Obwodowej. W rozmowach tych delegaci dzielą się doświadczeniem, wypowiadają wnioski co do ulepszenia działalności rad. Np. w czasie ostatniej sesji Rady Obwodowej, odpowiedzialni pracownicy Obwodowego Komitetu Wykonawczego przeprowadzili szczegółowe rozmowy z 36 delegatami. Delegaci zakomunikowali o wielu ciekawych sprawach. Delegat Z. D. Pietruszyna, kierownik Ust-zaostrowskiego Punktu Leczniczego, opowiedziała jak zorganizowała przyjęcia swoich wyborców w Radzie Wiejskiej. Na przyjęciach tych, w rozmowach z kolchoźnikami na polach i na fermach, z osobistych spostrzeżeń delegat czerpie materiały dla wysunięcia ważnych spraw przed komitetami wykonawczymi wiejskich i rejonowych rad.

Obwodowy Komitet Wykonawczy prowadzi stałą korespondencję z 30 przewodniczącymi rad wiejskich obwodu. Systematycznie komunikują oni Obwodowemu Komitetowi Wykonawczemu o prze-

prowadzeniu ważniejszych akcji gospodarczych i politycznych, dzielą się doświadczeniem, wypowiadają swoje uwagi o pracy rejonowych i obwodowych organów radzieckich, zgłaszają wnioski co do usprawnienia działalności komitetów wykonawczych rad rejonowych i ich wydziałów. Wnioski te pomagają Obwodowemu Komitetowi Wykonawczemu lepiej poznawać potrzeby i dezyderaty rad wiejskich, przedsięwziąć środki zmierzające do udokonalenia form i metod ich pracy.

Nas- Wydział Organizacyjno-Instruktorski systematycznie bada zażalenia i prośby ludzi pracy, które wpływają do Obwodowego Komitetu Wykonawczego. Dzięki temu ma on możliwość w porę ujawniać braki w pracy radzieckich organów obwodu.

Rady terenowe decydują o ważnych zadaniach budownictwa gospodarczego i kulturalnego. Wielka pomoc w realizowaniu tych zadań okazuje im dobrze postawiona informacja oddolna, przyczyniają się do rozpowszechniania dodatniego doświadczenia i ujawnienia tych czy innych niedociągnięć. Dlatego informację w aparacie radzieckim należy poświęcać właściwą uwagę.

W. Bułuczewski

z-ca kierownika Wydz. Org.-Instruktorskiego
Omskiego Obwodowego Komitetu
Wykonawczego.

3. Gabinet delegata

Setki delegatów wybranych zostało do Leninogorskiej Rady Miejskiej (obwód wschodnio-kazachstański). Wybierając delegatów do terenowych organów władzy państwowej, leninogorcy zobowiązali ich, by dołożyli wszelkich sił, aby Leninogorsk, miasto ołowiu, rozwijał się jeszcze szybciej niż dotychczas, aby jeszcze szybciej wzrastała kultura i dobrobyt jego mieszkańców. Delegaci Leninogorskiej Rady Miejskiej z honorem wykonują ciężące na nich obowiązki. W pracy ich dużą pomocą jest gabinet delegata, zorganizowany przy Komitecie Wykonawczym Rady Miejskiej. Gabinet jest dobrze urządzone, radiofonizowany. Są tam gazety, książki, informatory, mapy.

W gabinecie delegata zbierają się stałe komisje Rady. Tutaj delegaci dzielą się doświadczeniami ze swej pracy. Systematycznie prowadzone są odczyty, sprawozdania, pogadanki na różne tematy. Nie tak dawno delegat, tow. Diagilew, wygłosił wykład „Radzieckie państwo socjalistyczne“, przewodniczący Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej, tow. Wdowin, miał wykład pt. „Podstawy administracji państwowej“, a kierownik Wydziału Oświaty, tow. Wialcew, miał wykład o kulturze przemawiania.

Tematy wykładów, odczytów i pogadarek w gabinecie delegata są bardzo urozmaicone. Praca przebiega żywo i zajmująco. Działalność delegatów wśród swych wyborców znajduje odbicie w materiałach gabinetu delegata. Z „Dziennika delegata“ można się dowiedzieć na przykład, że delegat Anna Romanowca Abakumowa zorgani-

zowała budowę kamiennego chodnika w miejskim gospodarstwie rolnym Popierecznoje, skontrolowała pracę magazynu, załatwiła 14 spraw wyborców, przeprowadziła dziesiątki prasówek i pogadanek z robotnikami.

W gabinecie delegata znajduje się album przedstawiający wzrost kultury i dobrobytu ludzi pracy Leninogorska i wykonanie zaleceń wyborców. Tekst w albumie ilustrowany jest fotografiami i rysunkami. Tu można dowiedzieć się, że w roku ubiegłym pokryto asfaltem lub wyłożono klinkierem około 16 tys. metrów biejących dróg i chodników w mieście. Odremontowano lub wybudowano 10 mostów, posadzono 60 tys. drzew i krzewów. Wybudowano i oddano do użytku około 19 tys. metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej. Z inicjatywy delegatów otwarto w mieście wiele sklepów, stołówek, kiosków. Wybudowano 2 szpitale. W mieście zaprowadzono wodociąg, a na krańcach miasta wykopano studnie.

Na przedmieściu Leninogorska zwiększa się

ilość punktów usługowych, warsztatów szewskich i krawieckich, fryzjerni itd. W wielu oddalonych punktach skompletowano biblioteki, zorganizowano biblioteki ruchome na osiedlach leśnych Sakmaricha, Korolewka.

Z inicjatywy delegatów uruchomiono w mieście szkołę muzyczną dla dzieci. Szeroko rozwija się kultura fizyczna. Zorganizowano 36 kół sportowych, do których należy kilka tysięcy młodzieży.

O tym wszystkim jest mowa w materiałach gabinetu delegata.

W dzienniku gabinetu delegata, oprócz tego, rejestrowane są różne prośby i wnioski wyborców, które są przeglądane i rozpatrywane na miejscu, a w razie potrzeby przedstawiane są Komitetowi Wykonawczemu Rady Miejskiej do rozpatrzenia.

Działalność gabinetu delegata Leninogorskiej Rady Miejskiej może służyć przykładem dla licznych miejskich i rejonowych komitetów wykonawczych rad.

P. Ijewlew.

Przegląd ustawodawstwa

W okresie sprawozdawczym ukazały się numery Dziennika Ustaw RP od 16 do 18.

Dziennik Ustaw z dnia 5 kwietnia 1952 r. Nr 16 zawiera m. in.:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 1952 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania władz naczelnych w dziedzinie budownictwa (poz. 96).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 marca 1952 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia władz powołanych do przyjmowania roszczeń i ustalania warunków do zaopatrzenia inwalidzkiego (poz. 98).

Rozporządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 17 marca 1952 r. w sprawie zakresu działania i organizacji wojewódzkich komitetów ochrony przyrody (poz. 99).

Dziennik Ustaw z dnia 11 kwietnia 1952 r. Nr 17 zawiera m. in.:

Ustawę budżetową na rok 1952 z dnia 28 marca 1952 r. (poz. 101).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 1952 r. w sprawie krwiodawców (poz. 104).

Dziennik Ustaw z dnia 12 kwietnia 1952 r. Nr 18 zawiera m. in.:

Ustawę z dnia 28 marca 1952 r. o uchyleniu ulg w podatku dochodowym dla nowych budowli (poz. 108).

Ustawę z dnia 28 marca 1952 r. o zmianie zakresu działania władz naczelnych w dziedzinie statystyki państwowej (poz. 109).

Ustawę z dnia 28 marca 1952 r. o zmianie ustawy o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (poz. 110).

W Monitorze Polskim w tymże okresie czasu zostały ogłoszone następujące uchwały, zarządzenia, instrukcje i okólniki władz naczelnych o ogólniejszym znaczeniu:

Zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 18 lutego 1952 r. w sprawie przekazania niektórych hoteli spółdzielczych prezydiom miejskich rad narodowych (M. P. Nr A-27, poz. 373).

Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1952 r. w sprawie prowadzenia rejestrów tworów przyrody poddanych pod ochronę (M. P. Nr A-27, poz. 376).

Okólnik Nr 61 Prezesa Rady Ministrów i Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 24 marca 1952 r. w sprawie przekazywania, nabywania i czasowego zajmowania terenów za-

budowanych oraz gruntów rolnych i leśnych pod budowę i rozbudowę obiektów inwestycyjnych (M. P. Nr A-27, poz. 381).

Uchwała Prezydium Rządu Nr 196 z dn. 22 marca 1952 r. w sprawie programu prac statystyczno-sprawozdawczych (M. P. Nr A-28, poz. 410).

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 20 marca 1952 r. w sprawie określenia wartości szklarni i okien inspekcyjnych jako składników nieruchomości, nabywanych w celu realizacji narodowych planów gospodarczych (M. P. Nr A-28, poz. 411).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 24 marca 1952 r. zmieniające zarządzenie z dnia 6 marca 1951 r. w sprawie określenia rodzajów przychodów za świadczenia usług jako podlegających opodatkowaniu według przepisów o podatku od wynagrodzeń (M. P. Nr A-28, poz. 412).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 lutego 1952 r. zmieniające zarządzenie z dnia 1 marca 1950 r. w sprawie organizacji i zakresu działania państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt oraz nadzoru nad tymi zakładami (M. P. Nr A-28, poz. 415).

Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 20 marca 1952 r. w sprawie rejestracji spóźnionych roszczeń o zaopatrzenie inwalidzkie (M. P. Nr A-28, poz. 416).

Uchwała Nr 206 z dnia 29 marca 1952 r. w sprawie rozliczeń z budżetami terenowymi z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat państwowych przedsiębiorstw podlegających władzom terenowym (M. P. Nr A-29, poz. 423).

Zarządzenie Nr 56 Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 1952 r. w sprawie określenia jednostek budżetowych, w których powołani zostają główni i starsi księgowi (M. P. Nr A-29, poz. 425).

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 21 marca 1952 r. w sprawie zbiórki odpadków użytkowych w ramach wiosennej akcji sanitarno-porządkowej (M. P. Nr A-29, poz. 426).

Zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dn. 18 lutego 1952 r. zmieniające zarządzenie z dn. 19 lipca 1951 r. w sprawie dostaw, robót, usług na rzecz Skarbu Państwa (M. P. Nr A-29, poz. 434).

Zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 11 marca 1952 w sprawie przekazania przy-

diom wojewódzkich rad narodowych niektórych uprawnień w stosunku do budowlanych przedsiębiorstw powiatowych (M.P. Nr A-29, poz. 435).

Instrukcja Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 11 marca w sprawie kompetencji organów nadzoru i kierownictwa budowlanych przedsiębiorstw powiatowych (M.P. Nr A-29, poz. 439).

Zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 26 marca 1952 r. w sprawie rozszerzenia obowiązku świadczenia usług transportowych na niektóre cele ogólnogospodarcze. (M.P. Nr A-30, poz. 447).

Instrukcja Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 27 lutego 1952 r. w sprawie tymczaso-

wej organizacji i zakresu działania wydziałów komunikacji drogowej prezydów rad narodowych. (M.P. Nr A-30, poz. 448).

Uchwała Prezydium Rządu Nr 262 z dnia 5 kwietnia 1952 r. w sprawie zastosowania wyjątkowych zasad sporządzania bilansów za 1950 rok przez niektóre przedsiębiorstwa komunalne. (M.P. Nr A-31, poz. 451).

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 1 kwietnia 1952 r. zmieniające zarządzenia z dnia 12 grudnia 1951 r. w sprawie zasad ustalania kategorii zaszerogowania osobistego robotników w zakładach produkcyjnych. (M.P. Nr A-31, poz. 453).

Głosy prasy

WSPÓLPRACA RAD NARODOWYCH Z KOMITETAMI RODZICIELSKIMI

W bieżącym roku szkolnym na podstawie nadchodzących z terenu wiadomości, sprawozdań i meldunków można stwierdzić, że współpraca między komitetami rodzicielskimi a komisjami oświaty i kultury przybiera coraz szersze rozmiary i nowe formy. Tym niemniej są jeszcze województwa, powiaty i gminy, które nie stanęły na wysokości zadania.

Należy przede wszystkim podkreślić olbrzymi wkład rad narodowych — od szczebla wojewódzkiego do gminnego — w tegorocznej akcji wyborczej. O tym, że opieka ta nie ustąpiła, że rady narodowe w trosce o dobro szkoły w Polsce Ludowej dążą do pogłębienia tej współpracy, świadczy działalność komisji oświaty i kultury...

Jako przykład działalności przytoczamy Wojewódzką Radę Narodową w Rzeszowie.

Prezydium Woj. RN w Rzeszowie wystosowało do wszystkich powiatowych rad narodowych pismo zawierające wytyczne w związku z ustaleniem komitetów rodzicielskich i szkolnych komitetów opiekuńczych do właściwej pracy.

Na skutek pisma Woj. RN we wszystkich powiatach i MRN odbyły się już narady robocze.

Komisja Oświaty i Kultury MRN w Rzeszowie ściśle współpracuje z komitetami rodzicielskimi. ...Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza współpraca na odcinku wychowania.

Komisja PRN w Rzeszowie ustaliła plan pracy na najbliższy kwartał. Ustaliła również plan wyjazdów do szkół przy równoczesnym zaznajomieniu się z działalnością gminnych komisji oświaty. W pow. Rzeszów odbyło się 11 narad.

Komisja Oświaty i Kultury PRN w Jasle przeprowadziła we wszystkich gminach narady. Z napływających sprawozdań wynika, że gminne komisje współpracują z komitetami rodzicielskimi przede wszystkim w

dziejninie odbudowy i wyposażenia szkół. Wypływa to z tego, że powiat Jasło został w czasie działań wojennych niemal całkowicie zniszczony. Dzięki ogromnej ofiarności rodziców, członków Komisji, a przede wszystkim nauczycieli, którzy własną pracą fizyczną przyczynili się do odbudowy szkół, młodzież ma warunki do pobierania normalnej nauki.

Na szczególne wyróżnienie zasługują gminne komisje w Szerzynch, gdzie pracą wyróżnia się ob. Stanisław Rębisz, w Dębowcu — z przewodniczącym ob. Tadeuszem Wiśniewskim na czele, w Żmigrodzie, gdzie przewodniczącym jest ob. Anna Mazur.

(Szkoła i Dom Nr 4)

OKOŁO 40 TYS. SOLTYSÓW I 20 TYS. AKTYWISTÓW GRN PRZESZKOŁONO NA CORSO-KONFERENCJACH W PREZYDIACH GMINNYCH RAD NARODOWYCH

W ub. kwartale zorganizowano w całym kraju szkolenie sołtysów oraz aktywistów gminnych rad narodowych. Na kurso-konferencjach, które odbywały się w prezydiach GRN przeszkolono około 40 tys. sołtysów i około 20 tys. aktywistów gminnych rad narodowych.

Szkolenie nosiło charakter pogadanek połączonych z dyskusjami, które organizowane były przy okazji cotygodniowych odpraw sołtysów w prezydiach gminnych rad narodowych. W czasie szkolenia zaznajomiono sołtysów m. in. z podstawowymi wiadomościami o Planie 6-letnim, z aktualnymi zagadnieniami sejsuszu robotniczo-chłopskiego. Specjalne wykłady poświęcono projektowi Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Wykładowcami na kurso-konferencjach dla sołtysów byli członkowie i pracownicy prezydów powiatowych rad narodowych.

O potrzebie tego rodzaju szkolenia świadczy zarówno ogromne zainteresowanie sołtysów omawianymi na

konferencjach zagadnieniami i żywa dyskusja, jak też liczna frekwencja na wszystkich zebraniach. W toku zajęć szkoleniowych sołtysi coraz lepiej uświadamiali sobie, że rola ich nie polega jedynie na wypełnianiu czynności administracyjnych. Dowodem tego jest m. in. wypowiedź na szkoleniu jednego z sołtysów w gminie Prawda pow. łukowskiego który oświadczył: „Zbyt mało pracy wkładamy w uświadomienie ludzi. Na biedniaka i średniaka oddziaływa często wroga propaganda. Miejmy więc oczy i uszy otwarte, bądźmy czujni, a zdemaśkujemy wroga robotę kułaka i w ten sposób najlepiej pomożemy pracującym chłopom“.

(Wola Ludu Nr 91)

MŁODZIEŻ SZKOLNA PRZYSTĘPUJE DO AKCJI ZAZIELENIANIA

DRN Stare Miasto wezwała wszystkie dzielnicowe rady narodowe do współzawodnictwa w akcji zazieleniania i porządków wiosennych. Na wezwanie Starówki odpowiedziały inne rady.

Wszystkie szkoły dzielnicy Praga Śródmieście podjęły zobowiązania. Uczniowie podstawowej szkoły powszechnej Nr 114 na Targówku zobowiązali się do dnia 15 kwietnia uporządkować boisko i posadzić na nim drzewka. Rada drużyny harcerek przy szkole Nr 15 zobowiązała się opiekować drzewkami przy ulicy Oszmiańskiej, doprowadzić do porządku trawniki oraz założyć klomby naokoło boiska. Uczniowie klas VI i VII szkoły Nr 126 zobowiązali się do 4 kwietnia obsadzić 3 ha dębina w nadleśnictwie Drewnica.

Zobowiązania podjęły również komitety blokowe oraz mieszkańcy poszczególnych bloków, np. lokatorzy bloku Nr 23 przy ulicy 11 Listopada zobowiązali się do 30 bm. ukończyć akcję zazieleniania i czystości na swoim terenie.

Liceum chemiczne i szkoła TPD przy ul. Kopernika zobowiązały się

pomóc przy zazielenianiu i porządkowaniu Parku Kultury, a szkoła Nr 12 przy porządkowaniu Parku Ujazdowskiego.

Liga Kobiet dzielnicy Mokotów zobowiązała się uporządkować Cmentarz Żołnierzy Radzieckich przy ul. Zwirki i Wigury. Do zazieleniania włączył się Dzielnicowy Zarząd ZMP.

(Trybuna Ludu Nr 99)

GMINA BRĄSZEWICE W POW. SIERADZKIM PRZODUJE W KONTRAKTACJI

Gleby na terenie gminy Brąszewice nie należą do zbyt urodzajnych. W większości gromad przeważa 5 i 6 klasa gruntów. Dzięki jednak stalemu instruktarzowi, stale wzrastającym przydziałom nawozów sztucznych z każdym rokiem wzrasta wydajność ziemi oraz hodowla bydła i trzody we wszystkich gromadach.

Tegoroczna kontraktacja roślin miała przebieg bardzo pomyślny. Plan kontraktacji rzepaku jarego wykonano w 125 proc., grochu „Victoria” w 103 proc., ziemniaków jadalnych i buraków cukrowych w 100 proc.

Jedynie kontraktacja lnu nie została jeszcze zakończona, a to z powodów niezależnych ani od Prezydium GRN, ani od zarządu GS. Błankiety umów nadeszły bowiem do gminnego referenta kontraktacji dopiero 25 marca br.

W ciągu jednak tygodnia plan kontraktacji lnu na włókno zostało wykonane w 50 proc., a lnu na słome w 35 proc.

Jeśli chodzi o kontraktację trzody, od 15 lutego do 1 kwietnia zostały podpisane umowy na 104 tuczniki. W tej akcji wyróżnił się agent kontraktacyjny Leon Zaton, który w swym rejonie zakontraktował do tej pory 60 sztuk.

Sojdy na gminny punkt skupu w porównaniu z okresem sprzed 15 lutego znacznie wzrosły. W dniu 28 marca chłopci dostawili 88 tuczników o łącznej wadze 10 i pół tony oraz 35 cieląt.

(Dziennik Łódzki Nr 85)

TRZEBA WYPLENIC KUMOTERSTWO I OPIESZAŁOŚĆ W PREZYDIUM GRN W LUDWINIE

W Prezydium GRN w Ludwinie, pow. Lubartów, nie ma od dłuższego czasu przewodniczącego. Wszystkimi sprawami kieruje sekretarz Prezydium ob. Bochnień i wiceprzewodniczący ob. Hormasz. Są to starzy i doświadczeni pracownicy, ale trudno im być dobrymi kierownikami, gdy wszyscy pracownicy Prezydium, to ich dobrzy znajomi albo krewni. Obaj nie mają również energii potrzebnej do kierowania tą największą w powiecie gminą.

Nic dziwnego, że rozpanoszyło się tu kumoterstwo. Brak jest zdrowej krytyki i samokrytyki. Czy w takich warunkach może być mowa o wyrobieniu wśród pracowników poczucia odpowiedzialności za wykonywane zajęcia? Toteż większość z nich pracuje niedbale, walęszając się po biurach Prezydium i GS, powodując tą opieszałością znaczne zaległości. Np. instruktor rolny Michał Szewczuk, który ma swoje gospodarstwo, mało interesuje się swoją pracą zawodową i można go zastać w Prezydium zaledwie dwa lub trzy razy w tygodniu.

Brak sprężystego kierownictwa odbija się ujemnie na pracy sołtysów, którzy opieszale wypełniają swoje obowiązki. Na odprawach sołtysów panuje chaos. Sołtysi nie chcą pomagać w pracy agentom kontraktacji ziemniaków. M. in. sołtys z Grądów ob. Cur odmówił pomocy przy rozprowadzaniu planu gromadzkiego.

W rejestrach podatkowych można by odkryć niejedną przykłąd fikcyjnego rozpisywania ziemi. Np. fikcyjnie rozdzielił ziemię kułak z Żezulina — Jan Drob.

W jaki sposób należałoby usprawnić pracę Prezydium GRN, a tym samym i innych instytucji na szczeblu gminnym? Przede wszystkim należy zająć się obsadzeniem stanowiska wiceprzewodniczącego. Jeżeli funkcję obejmie człowiek energiczny i znający dobrze sprawy gminy, praca Prezydium wejdzie na właściwe tory. Prezydium PRN powinno częściej i dokładniej kontrolować pracę Prezydium GRN w Ludwinie, co

przyczyniłoby się do wyrobienia większego poczucia odpowiedzialności wśród pracowników.

(Szandar Ludu Nr 90)

CZY ŚLUSZNIE POSTĘPOWAŁA?

W gromadzie Secyminek odbyło się zebranie gromadzkie w sprawie kontraktacji roślin przemysłowych. Zebranie poprowadziła ob. Ostrowska, członek GRN w Głusku, pow. częstochowski. Chłopi chętnie przystępowali do kontraktacji ziemniaków. Ale sama Ostrowska nic nie zakontraktowała. Na zwróconą jej uwagę przez chłopów odpowiedziała, że nie ma czasu i nie powinno nikogo obchodzić, co ona robi. Ostrowska również namawiała swego męża, aby nie odbywał służby nocnej, która obowiązuje wszystkich mieszkańców wsi w celu ochrony przed niebezpieczeństwami.

Czy słuszne jest postępowanie członka GRN — ob. Ostrowskiej?

(Gromada Nr 26)

W tej sprawie powinna się wypowiedzieć GRN w Głusku.

PYTAMY, DLACZEGO...

...kułak Zarzycki z Młodowa, pow. konińskiego, pozostawił większą część swojej ziemi odłogiem, a uprawia tylko tyle, ile potrzeba mu dla siebie. Dlaczego nie zainteresuje się tym faktem ani GRN, ani Wydział Rolnictwa i Leśnictwa PRN?

×

...w gromadzie Zduny, gminy Opatówek, pow. kaliskiego 3 gospodarstwa kułackie celowo zapuszczają ugory, aby obniżyć produkcję rolną i szkodzić naszemu ludowemu państwu. Co na to GRN w Opatówku?

×

...aktyw powiatowy nie wykazał żadnej inicjatywy dla spopularyzowania spółdzielczości produkcyjnej w gromadzie Kurowo pow. Ostrów. Dotychczas nie tylko, że nie założono tutaj Komitetu Założycielskiego, ale nawet nie odbyło się ani jedno zebranie informujące chłopów o zasadach pracy kolektywnej.

(Gazeta Poznańska Nr 76)

Adres Redakcji: Warszawa, Al. Stalina 3, Kancelaria Rady Państwa. Tel. 89000-005, Red. — 131, Sekr. — 263

Redaguje Komitet. Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14.

Prenumerata 1 egz kwartalnie 7 zł 20 gr.

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Prenumeratę przyjmuje P. P. K. „Ruch” — Oddz. Woj. w Warszawie, Srebrna 16, tel. 80420, na konto PKO nr I — 6800.

Administracja: W-wa, ul. Wiejska 12, tel. 7-52-50.

Wydawca: RSW „Prasa”, Warszawa, Drukarnia RSW „Prasa”, Warszawa, Marszałkowska 3-5.

3-B-17428

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

67. Prezydium MRN w Warcie pow. Sieradz podaje, że m. Warta liczy ok. 3500 mieszkańców. W mieście tym ma swoją siedzibę Prezydium GRN Bartochów. Gmina obejmuje 19 gromad. Prezydium zapytuje, kto jest uprawniony do połączenia gminy i miasta w jedną całość administracyjną.

Odpowiedź:

Sprawa dokonywania zmian w podziale administracyjnym państwa uregulowana została w ustawie z dnia 4 lutego 1950 r. (Dz. URP Nr 6, poz. 48).

Zagadnienie poruszone w pytaniu rozstrzyga art. 5 ust. 3, który stanowi, że zniesienie miasta liczącego co najmniej 3000 mieszkańców następuje w drodze ustawy. W sprawach zmian w podziale administracyjnym bierze się pod uwagę opinię zainteresowanych rad narodowych.

St. Jarmoliński

68. Prezydium GRN w Łądku, pow. koniński zapytuje, czy członkom spółdzielni produkcyjnej posiadającym działki przyzagrodowe o obszarze 5000 m. kw. należy wymierzyć podatek gruntowy, lub od nieruchomości oraz czy należy do wymiaru podatku gruntowego działki te włączyć do obszaru gruntów spółdzielni produkcyjnej.

Odpowiedź:

Działki przyzagrodowe członków rolniczej spółdzielni produkcyjnej — bez względu na obszar — podlegają wyłącznie podatkowi gruntowemu, ponieważ stanowią one gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 1 dekretu z dn. 30 czerwca 1951 r. o podatku gruntowym (Dz. URP Nr 38, poz. 283). Obowiązek podatkowy w tych przypadkach ciąży na właścicielach, posiadaczach lub użytkownikach (na prawach użytkowania) tych działek, a więc na członkach rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Działek tych nie należy dla celów wymiaru podatku gruntowego włączać do obszaru gruntów rolniczej spółdzielni produkcyjnej, której właściciel (posiadacz, użytkownik) jest członkiem.

W. Podwiejski

69. Prezydium GRN w Łądku, pow. koniński zapytuje, czy rolnikom będącym członkami zrzeszenia uprawy ziemi przysługuje ulga w wysokości 30% podatku gruntowego, jeżeli rolnicy będący członkami zrzeszenia (zrzeszenie zarejestrowane jest w Sądzie Okręgowym) dotychczas gruntów nie włączyli do wspólnej uprawy, a uprawiają je indywidualnie.

Odpowiedź:

Rolnicy będący członkami zarejestrowanego zrzeszenia uprawy ziemi, którzy dotychczas gruntów swoich nie włączyli do wspólnej uprawy, lecz uprawiają je indywidualnie nie korzystają z 30% obniżki podatku gruntowego, przewidzianej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 1951 r. w sprawie obniżenia podatku gruntowego dla członków zrzeszeń uprawy ziemi (Dz. URP Nr 38, poz. 291).

W. Podwiejski

70. Prezydium MRN w Mińsku Mazowieckim zapytuje, czy komisja zdrowia PRN ma prawo kontrolować działalność komisji zdrowia pracy i pomocy społecznej GRN.

Odpowiedź:

Pomiędzy komisjami rad narodowych różnych stopni nie ma stosunku podporządkowania i zależności. Komisja GRN nie jest podporządkowana komisji PRN. Komisja jest organem pomocniczym, kontrolnym i doradczym swojej rady narodowej.

Nie należy jednak z tego wysnuwać wniosków, że np. dla komisji zdrowia PRN jest obojętna praca komisji zdrowia, pracy

i pomocy społecznej GRN (oczywiście w zakresie zagadnień zdrowia). Należyta praca komisji rad niższych stopni uzupełnia i pogłębia pracę komisji rad wyższych stopni.

Oddziaływanie komisji rad wyższych stopni nie może jednak występować jako „komenderowanie“ komisjami rad niższych stopni, dawanie poleceń itp. Komisja rady wyższego stopnia powinna wskazywać komisjom rad niższego stopnia właściwe formy pracy — a więc uczyć je jak powinny pracować, jak kontrolować, jak i nad czym głównie pracować — czyli jest to forma instruktarzu, odbywania wspólnych narad roboczych itp.

Komisja zdrowia oraz komisja pracy i pomocy społecznej PRN powinna przy udziale prezydium PRN i prezydiów GRN prowadzić instruktarz komisji zdrowia, pracy i pomocy społecznej GRN, organizować narady, systematyczne konferencje, odczyty, pokazowe kontrole, pokazowe posiedzenia itp.

Oddziaływanie to może przyjąć i taką formę, że np. komisja PRN zwróci się do swego prezydium, by poprzez prezydium GRN spowodowało złożenie na sesji GRN sprawozdania z pracy komisji GRN, poinstruowało komisję gminną przez instruktorów prezydium PRN itp.

Komisja PRN powinna znać dotychczasową pracę komisji GRN. Praca komisji GRN może być analizowana pod kątem dopomożenia jej i wskazania słusznych metod pracy.

T. Hattowski

71. Prezydium GRN w Chełmku zapytuje:

1. jakie przepisy stosować należy przy określaniu wysokości czynszu przy umowach najmu lokali mieszkalnych i użytkowych zawieranych przez instytucje państwowe i uspołecznione z osobami prywatnymi i czy w szczególności stosować należy przepisy Uchwały Rady Ministrów z dnia

21.6.50 r. w sprawie czynszów za lokale użytkowe, wynajmowane przez jednostki administracji państwowej oraz instyt. i przedsiębiorstwa uspołecznione (Monitor Polski A-77, poz. 889 z 1950 r.);

2. czy, w miejscowościach, na które nie została rozciągnięta publiczna gospodarka lokalami, Prezydium Rady obowiązane jest do opiniowania sprawy wysokości czynszu pobieranego przez osoby prywatne od instytucji i przedsiębiorstw państwowych i uspołeczniionych.

Odpowiedź:

Do p. 1. Stosownie do brzmienia § 1 u. 1 powołanego Rozporządzenia R. M. z 21.6.50 r. stosuje się ono do umów najmu zawieranych pomiędzy jednostkami administracji państwowej lub instytucjami i przedsiębiorstwami uspołeczniionymi. Nie może ono mieć zastosowania do umów najmu z osobami prywatnymi. W stosunku do tych ostatnich umów ma zastosowanie Dekret o najmie lokali (Dz. URP Nr 51/50 poz. 479).

Do p. 2. Stosownie do § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów o właściwości władz i postępowaniu przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. URP 1948 Nr 49, poz. 375) Prezydium GRN powołane jest, jako władza czynszowa, do nadzoru nad czynnościami wynajmującego, a tym samym do wyrażania opinii w tym zakresie.

T. Połabiński

72. Prezydium GRN w Unisławiu zapytuje, czy GRN może w drodze uchwały zwolnić sołtysa, podsołtysa, od obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne z uwagi na ich pracę społeczną oraz czy Prezydium GRN może zwolnić niektórych rolników od obowiązku dostarczenia koni w razie pożaru.

Odpowiedź:

Świadczenia w naturze na niektóre cele publiczne określone de-

kretem z dnia 30 czerwca 1951 r. są świadczeniami wypływającymi z mocy samego prawa i jeżeli sołtys lub podsołtys nie posiadają jednego z warunków określonych art. 6 tego dekretu zwalniających od obowiązku świadczeń (zwolnienie od podatku gruntowego, właściciele lub posiadacze budynków o ilości do 3 izb oraz placów niezabudowanych nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego a zwolnionych od podatku od nieruchomości itp.) — GRN w drodze uchwały nie może zwalniać ich od tych świadczeń.

Według art. 6 ust. 2 tego dekretu jedynie Rada Ministrów może zwolnić w drodze rozporządzeń od obowiązku świadczeń w naturze niektóre grupy osób.

Biorąc jednak pod uwagę szczególne obciążenia sołtysa pracami społecznymi i zawodowymi m. in. osobistego doglądania prawidłowego wykonywania obowiązujących świadczeń w naturze — w planach tych świadczeń obowiązki sołtysa powinny być tak ustawione, aby ich wykonanie uwzględniało rozkład urzędowych zajęć sołtysa.

Analogicznie przedstawia się sprawa obowiązku współdziałania osób fizycznych i prawnych w akcji przeciwpożarowej. Ustawa z dnia 4.II.1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. URP Nr 58, poz. 404) upoważnia Ministra Gospodarki Komunalnej do regulowania obowiązków w zakresie współdziałania osób fizycznych i prawnych w akcji ratowniczej straży pożarnych. Obowiązki te określił Minister Gospodarki Komunalnej zarządzeniem z dnia 29 stycznia 1951 r. (Monitor Polski Nr A — 11, poz. 166), wg którego obowiązki te polegają m. in. na dostarczeniu środków przewoźnych konnych i mechanicznych potrzebnych do przewozu na miejsce akcji straży pożarnej sprzętu przeciwpożarowego, wody itp.

Nie inaczej przedstawia się sprawa w przypadkach klęsk żywiołowych np. powodzi. Ustawa wodna z dn. 19.IX.1922 r. (Dz.

URP poz. 574 z 1928 r.) stanowi, że podczas zagrożenia wałami wielką wodą wszyscy mieszkańcy zagrożonych, a w razie potrzeby i sąsiednich miejscowości, obowiązani są na zarządzenie władzy wodnej (prezydium powiatowej rady narodowej) dać bezpłatną pomoc i do robót ochronnych i dostarczyć na miejsce potrzebnych narzędzi i środków transportowych.

Niezależnie od swego stanowiska — wszyscy zdolni do pracy bez względu na wykonywany zawód i funkcje, mają obowiązek dać pomoc do robót ochronnych. Takie stanowisko ustawodawcy jest uzasadnione wagą klęski żywiołowej i mogących stąd wyniknąć niepowetowanych szkód i strat.

Uchwały GRN sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie świadczeń na niektóre cele publiczne, ochrony przeciwpożarowej czy ustawy wodnej, nie mogą być podejmowane.

M. Nowakowski

73. Prezydium GRN Jastrzębie w Lipnie zapytuje, czy prywatny właściciel nieruchomości, w której Prezydium najmuje lokal na biuro może żądać czynszu w wysokości ustalonej Uchwałą Rady Ministrów z dnia 21.6.1950 r. w sprawie czynszów za lokale użytkowe wynajmowane przez jednostki administracji państwowej oraz instytucje i przedsiębiorstwa uspołecznione.

Odpowiedź:

Stosownie do brzmienia ust. 1 § 1 wspomnianej Uchwały Rady Ministrów (Monitor Polski A-77/50 poz. 889) normuje ona wysokość czynszu za lokale użytkowe w przypadkach, gdy zarówno wynajmujący, jak i najemca należą do jednostek administracji państwowej lub instytucji i przedsiębiorstw uspołeczniionych. Nie może zatem prywatny właściciel nieruchomości opierać swoich roszczeń co do wysokości czynszu na przepisach tej Uchwały.

T. Połabiński

74. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Ciechanowie zapytuje, kto jest odpowiedzialny za

wymiar i pobór wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej w mieście nie stanowiącym powiatu i jakie kompetencje przysługują prezydiom powiatowych i miejskich rad narodowych przy realizowaniu zadań Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej.

Odpowiedź:

Nadzór nad wymiarem i poborem wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (ściąganym od najemców przez wynajmujących) sprawują prezydium miejskich i gminnych rad narodowych, jako władze czynszowe I-ej instancji (§ 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. o właściwości i postępowaniu i przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na FGM — Dz. URP Nr 49, poz. 376). W mieście więc nie stanowiącym powiatu władzą nadzorującą wymiar i wpływ wpłat na FGM jest prezydium miejskiej rady narodowej. Poza działalnością nadzoru miejskie (gminne) rady narodowe ustalają plany przeprowadzania remontów i robót, a mianowicie: 1) dokonywania remontu kapitalnego budynków mieszkalnych, 2) ulepszenia wyposażenia technicznego budynków mieszkalnych (wodociąg, kanalizacja, centralne ogrzewanie itp.), 3) odbudowy, przebudowy, adaptacji budynków przeznaczonych na cele mieszkalne mas pracujących, o ile koszt tych robót nie przekracza 60% wartości technicznej budynków, 4) wykończenia budynków mieszkalnych, których budowa rozpoczęta została ze środków nie objętych państwowym planem inwestycyjnym (w granicach kwot wyznaczonych na te cele przez prezydium rad narodowych wyższego stopnia — art. 29 w związku z art. 19 dekretu o najmie lokali z dnia 28 lipca 1948 r. Dz. URP z 1951 r. Nr. 51, poz. 479).

Rozporządzenie wykonawcze przewidziane w art. 27 Dekretu o najmie lokali dotychczas nie zostało ogłoszone. M. Hałacińska

75. Prezydium PRN w Ostrowie Wielkopolskim zapytuje, czy wyplata ryczałtu na podróże służbowe dla pracowników pedagogicznych Wydziału Oświaty może na-

stąpić według ustalonych norm (450 zł miesięcznie), bez względu na ilość odbytych w danym miesiącu podróży służbowych, oraz jaka zasada obowiązuje przy obliczaniu i likwidowaniu diet zryczałtowanych.

Odpowiedź:

Zasady zryczałtowania kosztów podróży pracow. pedag. wydziałów oświaty Prez. PRN wyjaśnione są w komunikacie Min. Oświaty Nr IF-243/50 z 1.II. 1950 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 34) i piśmie ok. Min. Ośw. Nr II. P-9966/51 z 10.I. 1952 r. w sprawie unormowania stawek ryczałtowych na podróże służbowe pracown. pedag. na rok 1952.

Do otrzymania ryczałtu przez 12 miesięcy uprawnieni są: kierownik wydziału oświaty i kierownicy referatów: szkolnictwa podst., szkoln. dla prac., przedszkole, opieki nad dzieckiem, wychow. fiz. i zatrudnieni w w/w referatach podinspektorzy szkolni.

Za pobrany ryczałt wymienieni pracownicy obowiązani są do odbycia podróży w ciągu minimum 120 dni rocznie.

Pod koniec roku budżetowego kierownik wydziału oświaty dokonuje sprawdzenia normy rocznej wyjazdów wszystkich osób, które otrzymały ryczałty. W razie nieosiągnięcia przez pracownika pedagogicznego minimum 120 dni podróży, zwraca on sumy nadbrane za podróże nie odbyte.

St. Jarmoliński

76. Referent finansowy Prezydium GRN w Borze zapytuje, czy Prezydium ma prawo dokonywać potrąceń z jego uposażenia, mając na uwadze, że zostało mu wypłacone większe uposażenie, niż mu przysługuje.

Odpowiedź:

W przypadku nadebrania poborów przez pracownika mogą mu być dokonywane potrącenia z bieżącego uposażenia.

Uzasadnienie:

Stosownie do art. 22 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych i samorządowych oraz przewodniczących organów wykonawczych gmin miejskich

i wiejskich (Dz. URP Nr 7 poz. 39) z uposażenia pracownika mogą być dokonywane potrącenia na zaspokojenie roszczeń do pracownika z tytułu uposażenia służbowego lub należności publicznych, na podstawie zarządzeń władzy dokonującej wypłaty uposażenia.

St. Jarmoliński

77. Sekretarz Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Duninowie pow. Słupsk zapytuje, czy PRN na wniosek swego prezydium jest kompetentna uchylić uchwałę Gminnej Rady Narodowej w przedmiocie zwolnienia sekretarza prezydium na własną prośbę.

Odpowiedź:

Powiatowa rada narodowa nie może uchylić uchwały gminnej rady narodowej, o ile uchwała ta jest zgodna z prawem i z zasadniczą linią polityki państwa.

Uzasadnienie:

Ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. URP Nr 14, poz. 130) przewiduje w art. 29, że rada narodowa wyższego stopnia może uchylić uchwałę rady narodowej niższego stopnia lub jej prezydium, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem lub niezgodna z zasadniczą linią polityki państwa. W konkretnym przypadku uznać należy, że powiatowa rada narodowa nie jest władna uchylić uchwały gminnej rady narodowej w przedmiocie zwolnienia z pracy sekretarza prezydium gminnej rady narodowej.

St. Ślubowski

78. Ob. Musiolik zapytuje, czy należy mu się renta inwalidzka z ZUS mając na uwadze, że w okresie okupacji był ubezpieczony przez okres 60 miesięcy, który to okres nie został mu zaliczony do pracy w b. samorządzie, gdzie był zatrudniony przed 1939 r. i po wyzwoleniu.

Odpowiedź:

Z tytułu ubezpieczenia w okresie okupacji nie przysługuje obywatelowi świadczenie emerytalne z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. URP Nr. 106 poz. 911) składki za okres emerytalnego ubezpieczenia powszechnego poprzedzający etatową służbę samorządową, lub przypadający między okresami tej służby, podlegają przekazaniu do właściwej instytucji. W myśl art. 8 powołanego wyżej rozporządzenia uprawnienia z tytułu okresów przebytych w powszechnym ubezpieczeniu emerytalnym wygasają z chwilą zaistnienia okoliczności uzasadniających przekazanie składek bez względu na to, czy składki zostały rzeczywiście przekazane i czy okresy te zostały do usługi emerytalnej samorządowej zaliczone.

Wobec powyższego z tytułu ubezpieczenia powszechnego w okresie okupacji nie przysługują żadne świadczenia emerytalne z ZUS.

St. Szklarczyk

79. Jedno z prezydiów rad narodowych zapytywało w dniu 27 września 1951 r., czy pracownikowi delegowanemu do wykonania czynności służbowej w miejscowości stałego zamieszkania przysługują diety i zwrot kosztów podróży.

Odpowiedź:

W sprawie tej udzielona została, w oparciu o stanowisko zajęte przez Państwową Komisję Etatów w dniu 20 grudnia 1951 r., porada „26“ w Nr 4/52 „Rady Narodowej“.

W sprawie tej Ministerstwo Finansów zajęło w piśmie z 6 lutego 1952 r. Nr BA 10341/1/51 stanowisko, że pracownikowi delegowanemu do stałego miejsca zamieszkania nie przysługują diety i zwrot kosztów delegacji z uwagi na to, że pracownik nie ponosi kosztów związanych z utrzymaniem i noclegiem. Natomiast koszty przejazdu mogą być zwracane, o ile pracownik faktycznie ponosi te koszty w związku z delegacją.

Stanowisko zajęte w podanej sprawie przez Ministerstwo Finansów jest obowiązujące.

Wyjaśnienie to w obecnej sytuacji zastępuje poradę Nr 26.

80. Prezydium Rady Narodowej w W. zapytuje, w jaki sposób powinno być zlikwidowane zadłużenie z tytułu pożyczki zaciągniętej przez organa samorządu gminnego przed 20.III. 50 r.

Odpowiedź:

Sprawa pokrywania zobowiązań b. związków samorządu terytorialnego z roku 1950 i lat ubiegłych została uregulowana: 1) zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 9.XII. 1950 r. w sprawie likwidacji dotychczasowego systemu wykonywania budżetu państwowego i budżetów b. związków samorządu terytorialnego oraz wprowadzenie nowych zasad wykonywania budżetu państwa (Mon. Pol. Nr A-131, poz. 1635) oraz dalszymi zarządzeniami, 2) Nr BP. 7147/7/51 z dnia 21.III. 1951 r. w sprawie likwidacji sum pozabudżetowych oraz sporządzenia zamknięć rachunkowych b. związków samorządu terytorialnego i 3) Nr BP. 10729/7/51 z dnia 31.VIII. 1951 r. w sprawie sprostowań mylnych zarachowań przy likwidacji rachunków bankowych b. związków samorządu terytorialnego.

Wymienione zarządzenia Ministra Finansów z dnia 9.XII. 1950 r. upoważniały rady narodowe do pokrywania do dnia 31.III. 1951 r. z dawnych sald bankowych wszystkich zobowiązań z roku 1950 i lat ubiegłych według stanu na dzień 31.XII. 1950 r.

Zgodnie z § 7 powołanego zarządzenia z dnia 9.XII. 1950 r. nie zlikwidowane do dnia 31. III. 1951 r. dawne zobowiązania podlegały przeniesieniu na rachunki budżetowe 1951 r.

Nie zlikwidowane w ubiegłym roku budżetowym zobowiązania mogą być likwidowane bądź w ramach budżetu 1952 r., bądź w trybie dodatkowych budżetów na zasadzie uchwały Nr 803 Rady Ministrów z dnia 17.XI. 1951 r. w sprawie zasad i trybu uchwalania terenowych budżetów dodatkowych (Mon. Pol. Nr A-97, poz. 1374).

L. Żebrowski

81. Ob. Kalisz Piotr, zam. Prusy, pow. Strzelin, zapytuje, czy przewodniczącemu prezydium

GRN wybranemu na to samo stanowisko w innej gminie przysługują koszty przeniesienia. Przeniesienie z jednej gminy do drugiej nastąpiło bez przerw w pełnieniu obowiązków.

Odpowiedź:

W stosunku do stale urzędujących członków prezydiów rad narodowych należy stosować przepisy o dietach i kosztach przeniesienia odnoszące się do pracowników państwowych.

Uzasadnienie:

Szczegółowe wyjaśnienia podane zostały w poradach prawnych ogłoszonych w dziale „Porady Prawne“, „Rada Narodowa“ Nr 15 (177) z dnia 1 sierpnia 1950 r. (str. LII) oraz Nr 5 (215) z dnia 1 marca 1952 r. porada Nr 41 (str. XII).

St. Szklarczyk

82. Prezydium MRN w Raciążu zapytuje, czy zatrudnionym i wynagradzanym z budżetu terenowego pracownikom tego typu jak dozorca rzeźni, zamiatacz placów miejskich, woźnica i jego pomocnik pracujący przy wywozie nieczystości z domów opuszczonych oraz dozorca parku miejskiego, przysługuje prawo do ubrań ochronnych i roboczych oraz do bezpłatnego deputatu węglowego w myśl § 23 i § 51 okólnika Ministra Administracji Publicznej Nr 9 i MZO Nr 55 z dnia 15 grudnia 1948 r. w sprawie układu zbiorowego pracy dla komunalnych przedsiębiorstw i zakładów użyteczności publicznej.

Odpowiedź:

Pracownikom wynagradzanym z budżetu terenowego, a wymienionym przykładowo w zapytaniu, przysługuje prawo do ubrań roboczych i ochronnych oraz do bezpłatnego deputatu węglowego w myśl § 23 i 51 okólnika Ministra Administracji Publicznej Nr 97 i MZO Nr 55 z dnia 15 grudnia 1948 r. w sprawie nowego układu zbiorowego dla komunalnych przedsiębiorstw i zakładów użyteczności publicznej (Dz. Urz. MAP Nr 46, poz. 340).

M. Hałacińska

CENA 1 zł 20 gr